

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

2022

ÅRSSKRIFT FOR FORENINGEN GRÅSTEN ELEV

Gråsten
Landbrugsskole

Elevmøde og jubilarsammenkomst 2023

Alle tidligere elever og ansatte indbydes til elevmøde, der afholdes:

Torsdag d. 1. juni 2023 kl. 10.00

Samtidig indkaldes til generalforsamling i foreningen "Gråsten Elever".
Dagsorden ifølge vedtægterne.

Program for elevmødet og jubilarsammenkomst:

Kl. 10.00: Velkomst v. forstander Bjarne Ebbesen

Kl. 10.10: Generalforsamling i "Gråsten Elever"

Kl. 10.30: Jubilarsammenkomst med middag for følgende årgange:

**1957-58, 1962-63, 1967-68, 1972-73, 1977-78,
1982-83, 1987-88, 1993, 1998, 2003 og 2008**

Kl. 18.00: Jubilarsammenkomst for følgende årgange:

2013 og 2018

En måned inden sammenkomsten udsendes indbydelse til de forskellige jubilårsgange.
Foreningen har ikke adresser på alle, så spred gerne budskabet om dagen.

Årsskrift for Gråsten elever

Udgives af Elevforeningen Gråsten Elever. Elevforeningens formål er at virke som en forbindelse mellem Gråsten Landbrugsskole og tidligere elever og lærere samt at støtte Gråsten Landbrugsskole og dens virksomhed.

Redaktør:

Landbrugslærer Bent E. Nielsen, Gråsten Landbrugsskole, (bn@gl.dk)

Medlemskab:

Medlemskab koster 100 kr. årligt, som opkræves ved giro. Man kan tilmelde sig automatisk træk ved Nets.

Layout og tryk:

Toptryk Grafisk, Buskmosevej 4, 6300 Gråsten – www.toptryk.dk

Indhold

Urolige tider	2
Personalia 2022	8
Medarbejdere pr. 1. november 2022	10
Laboratorium og svejseværksted version 2.0	12
Markbruget	14
Kvægbesætningen	18
Grisebesætningen	22
Lærere på tur til den grønne ø	24
Oplæring i Ohio	25
Efterårstur til trekantsområdet	26
På spændende virksomheder - og byrundtur i Smilets by	28
Østersøen rundt 2022	30
Turen til Barsø	32
Studietur til Portugal	34
Fantastisk tur til Californien	36
Puerto Rico – en ny rejsedestination	40
På tur i landbrugstruet Holland	44
Landet rundt	46
En uddannelse med mange muligheder	48
Elevforeningen 2022	52
Regnskab for Gråsten Elever	53
Vedtægter for foreningen Gråsten Elever	54
Årets nye landmænd	56
Hilsen fra Kollund	60
Jubilarbilleder	62
Nyt fra gamle elever	83

Gråsten Landbrugsskole 2022: Urolige tider

Til en morgensamling for et par dage siden fortalte jeg om Cubakrisen, som fandt sted i oktober måned for 60 år siden. Dengang stod verden på randen af en atomkrig og vi gennemlevede mange år med "Den kolde krig" som heldigvis aldrig blev varm. Efter Murens fald i 1989 troede vi på en fredelig verden, og på at demokratierne efterhånden ville vinde frem overalt i verden. I sangen "Stenen slår smut" sang vi: "Danmark i dag brydes grænser ned, mod et Europa i fred. Grænser du ikke kan standse ved."

Vi har igen fået grænser, som vi skal standse ved, og værst af alt: Vi har ikke længere fred i Europa! Vi lever i urolige tider og det mærker vi også i landbruget.

Mange elever på Gråsten Landbrugsskole

Stort set alle sektorer i Danmark råber på kvalificeret arbejdskraft, og fra politisk side har man i flere år haft en målsætning om, at mindst 30 % af en ungdomsårgang skal vælge en erhvervsfaglig ungdomsuddannelse. Vi er langt fra denne målsætning, og de fleste erhvervsuddannelser oplever tilbagegang i antallet af ansøgere. Alle elever i 9. og 10. klasser skal inden 1. marts hvert år vælge ungdomsuddannelse. Denne dato ser vi frem til med stor spænding, for her afsløres det, hvor mange der vælger at starte en landbrugsuddannelse på netop vores skole. I 2021 oplevede

*Skolen har et meget aktivt elevråd, som bl.a. arrangerer ture i fritiden.
Her ses elever på vej ind i High Park ved Genner.*

▲ I disse pavilloner, kaldet Markfløjen, bor der 50 elever.

vi på landets landbrugsskoler en stigning på 15% fra året før, og i år var den gennemsnitlige stigning på 10%. På Gråsten Landbrugsskole har stigningen i antallet af elever været endnu større, og vi glæder os over at stigningen er sket på både EUD og EUX.

Vi har plads til at 180 elever kan bo på skolen. Da vi 1. marts i år åbnede computeren, og vi så at tilmeldingstallene viste, at vi ville blive mere end 230 elever her i efteråret 2022, ja så kunne vi jo med glæde konstatere, at vi havde fået nogle positive udfordringer. Dels skulle vi finde værelsespladser til ca. 50 ekstra elever og dels skulle vi også ansætte flere lærere. Heldigvis er vi lykket med begge dele. Vi har nu 50 elever som bor i pavilloner og vi har ansat fem lærere mere.

Når vi spørger ind til, hvorfor så mange unge vælger en landbrugsuddannelse på Gråsten Landbrugsskole, så får vi mange forskellige svar. Men typisk så svarer de, at de har valgt Gråsten Landbrugsskole fordi:

- Skolen har et godt ry
- Der er et rigtigt landbrug på skolen med både køer, grise og planteavl
- Jeg valgte EUX på GL, for her har vi også de gymnasiale fag på skolen
- Der er et godt kostskolemiljø
- Jeg var på FarmerCamp her for et par år siden, og det var fedt
- Jeg kender nogen som har anbefalet skolen

Jeg fornemmer også, at der blandt eleverne er en større optimisme i forhold til, at vi fra landbruget kan være med til at løse både klimakrisen og den grønne omstilling. Her har landbrugets store organisationer og andelselskaber været kloge og visionære i forhold til at sætte nogle meget høje ambitioner – disse visioner er med til at skabe håb også for de unge.

I skrivende stund er Danmark i valgkamp, og her bliver der talt meget om en kommende CO2 afgift til landbruget. De fleste, også i land-

*Elevrådet på skolen har genoplivet en landsdækkende turnering for landbrugsskoler.
Her snakkes taktik i pausen af en kamp.*

brugskredse, kan godt se det nødvendige i at klimakrisen skal vi alle være med til at løse. Kommer der en CO2 afgift, på også landbrugets biologiske processer, så siger min sunde fornøft mig, at så skal vi selvfølgelig lave et regnskab med både optag og udledning af CO2. Det er jo ikke et regnskab, når man kun må tælle udledningen med. Hvis vi holder op med at dyrke lavbundsjordene, og vi går helt væk fra at bruge fossile brændstoffer, så vil landbrugets kulstof-regnskab være i balance. Fotosyntesen på markerne "spiser" 12-18 tons CO2/ha i vækstsæsonen. Planterne bliver senere spist af dyr og mennesker og nogle planterester rådner og bliver omsat på markerne. Fra dyrene, menneskene og planteresterne på markerne bliver CO2 igen frigivet i fordøjelses- og forbrændingsprocesserne, for igen at blive omdannet til sukker og stivelse ved verdens vigtigste proces: FOTOSYNTESSEN. Og om få år, når vi for alvor får gang i pyrolyseprocessen, hvor vi kan opsamle og lagre CO2, så vil landbruget pludselig blive klimahelte.

Vi har også mange dygtige elever

Vi glæder os ikke bare over, at vi har mange elever på skolen. Vi glæder os også over, at vi har rigtig mange dygtige elever. De trækker godt fra i undervisningen og de ligger meget flot i forhold til karaktergennemsnit. Men hvad der næsten er endnu bedre, så har de overskud til at lave noget som kommer andre end dem selv til gode – og det er faktisk noget af det allervigtigste der kan ske på en skole: "Mennesket vokser og lever af de kræfter som det ikke bruger til egen nytte". Vores agrarøkonomer lavede i foråret et stort arbejde i forbindelse med Tour de France. Her viste de noget af det som landbruget arbejder med i forhold til den grønne omstilling. Vi har et elevråd som er utrolig aktiv. I dette efterår har de f.eks. genoplivet den lands-

dækkende fodboldturnering for alle landbrugsskoler, og de sørger selv for træning og afvikling af kampe og turneringsplan. De arrangerer ture til ishockey, de laver en aften med græskarudskæring, de holder café-aftener, osv.

Igen biogas på Gråsten Landbrugsskole

Gennem årene har vi altid været optaget af innovation og nytænkning på Gråsten Landbrugsskole. I 1980'erne var vi pionerer på biogasområdet og der blev eksperimenteret med forskellige løsninger. Man havde meget lidt erfaring med biogas og mange troede ikke det kunne blive en værdifuld energikilde. Olie og gas var alt for billig og nem at anvende, så efter nogle mere eller mindre vellykkede forsøg blev biogasprojektet lukket ned igen her på skolen.

For tre et halvt år siden fik vi sat solceller op. Det har til fulde levet op til vores forventninger: Vi blev lovet, at solcellerne som gennemsnit ville kunne levere 155.000 kWh strøm om året. De har faktisk leveret hele 165.000 kWh om året i gennemsnit over de tre år.

I foråret vedtog bestyrelsen, at vi senest i 2025 skulle være selvforsynende med energi (både el og varme) i 2025. Vi har jo halmfyr som opvarmer både skole og landbrug, men af de ca. 1.500 bigballer halm, som vi bruger om året, så indkøber vi ca. 500. Vi har derfor valgt at investere i et mindre gårdbiogasanlæg som udelukkende skal producere biogas fra den gylle vi selv producerer.

Der bliver opført et anlæg lige vest for den nuværende halmlade. Anlægget vil bestå af en fortank på 100 m³, en reaktortank på 1.100 m³ og en teknikbygning som indeholder 4 gasmotorer i kaskade. Disse motorer trækker hver en generator som laver strøm og hver generator har en ydelse på 15 kW. Anlægget skal arbejde sammen med solcellerne, så om

dagen, når der ikke er behov for at biogasanlægget laver strøm, fordi solcellerne producerer al den strøm vi har brug for, så lagres gassen til senere brug. Efterhånden som der bliver brug for strøm, starter motorerne op, og når alle fire motorer kører, ydes der 60 kW. Den overskydende varme fra køling af motorerne sendes ind i returløbet på halmfyret, og vi forventer hermed at kunne spare 1/3 af vores nuværende halmforbrug.

Vi har en samlet produktion på 30 m³ gylle i døgnet fra kørerne og grisene. Det er altså den mængde som hver dag kommer ind i reaktortanken og skal afgasses. Her skal temperatu-

ren være 40 grader for at de metanproducerende bakterier arbejder optimalt. Der skal så også hver dag pumpes 30 m³ afgasset gylle fra reaktortanken til lagertankene. Den afgassede gylle køles ned til 5-7 grader og varmen herfra bruges til at opvarme den nye rå gylle som kommer fra staldene.

Vi håber at få anlægget sat i gang i starten af det nye år, og vi forventer at det vil kunne producere 355.000 kWh årligt. Så hvis samspillet med solcellerne fungerer som det skal, så vil vi stort set kunne blive selvforsynende med strøm, for vores samlede el-behov er omkring 500.000 kWh årligt.

▼ *Det nye biogasanlæg kommer bl.a. til at bestå af en fortank (100 m³) og en reaktortank (1100 m³).*

Automatisk fodring i kostalden og nye malkerobotter

En anden ny stor investering som vi er i gang med i landbruget i dette efterår, er det fuldautomatiske fodringssystem som hedder Lely Vector. Lige nord for ungdyrstalden er vi ved at opføre et såkaldt foderkøkken, hvor der bliver sat grovfoder ind til tre dage ad gangen. Der vil så køre to foderrobotter som skubber foder ind hos alle dyregrupper. Når de konstaterer at en eller flere dyregrupper mangler foder, vil de køre ud i foderkøkkenet og lave en blanding på ca. 600 kg ad gangen.

Fordele ved dette system er:

- at alle dyregrupper altid har frisk foder til rådighed

- at vi sparer 40 liter diesel om dagen (som traktoren nu bruger på at blande foder)
- at robotterne kører på el som vi selv producerer
- at vi sparer tre mandetimer om dagen
- at det bliver nemmere for afløserne at passe køerne i weekender og ferier

Det nærmer sig 25 år siden, at vi her på landbrugsskolen, som nogle af de allerførste i landet, skiftede til automatisk malkning. Her i slutningen af året får vi skiftet de nuværende A-3 malkerobotter med de nye A-5 modeller. Denne model bruger 80% mindre el og vand samtidig med en bedre og mere skånsom malkning – det glæder vi os også til.

Bjarne Ebbesen

▼ *Det nye foderkøkken er en del af det fuldautomatiske fodersystem, der også omfatter to foderrobotter.*

Personalia 2022

Det er altid en spændende opgave at kigge et år tilbage og se, hvad der er sket på personalefronten. I år har det dog også været med vemod at kigge tilbage. *Bodil Marian Jørgensen* døde uventet efter kort tids sygdom d. 12. juni 2022. Bodil var de sidste år kun ansat få timer om ugen, men havde sine faste opgaver på kontoret og det var en fin måde stadig at være med til at gøre en forskel i en høj arbejdsalder. Bodil blev 70 år.

Ære være Bodils Minde.

Vi har i 2022 ansat mange nye og ekstra kræfter, og taget afsked med fire faste medarbejdere, som har valgt nye udfordringer.

Skolen har vokseværk både med hensyn til elevtilgang og på personalesiden. Alt i alt er der nu 85 ansatte på lønningslisten på Gråsten Landbrugsskole.

Undervisere:

Rigtig mange lærere på GL er i fuld gang med erhvervspædagogisk diplom og flere elever har bevirket, at vi endnu en gang har måttet ansætte flere lærere.

D. 1. januar startede *Anne Mette T. Andersen*, som projektleder for bæredygtighed og underviser. Anne Mette er uddannet biolog og underviser i matematik, biologi og naturpleje.

D. 1. februar startede *Serena Albeck Jonas*, som er uddannet jordbrugsteknolog med speciale i kvæg. Serena underviser mest på grundforløbene og brobygning, men har også undervisning på 1. hovedforløb i husdyrproduktion/kvæg.

D. 1. maj startede *Frits Detlefsen*, som også er uddannet jordbrugsteknolog med speciale i planteproduktion. Frits underviser primært i planter, biologi og teknikfag.

D. 1. august startede *Line Winther Røikjær*, *Siff Vanghøj Faudel* og *Niels Gunnar Fritznér Klitø* på GL som gymnasielærere. Line underviser i matematik og idræt, Siff i dansk og engelsk og Niels i biologi og kemi og primært undervisning på EUX-holdene.

D. 1. august startede *Lotte Mostrøm Engelbreth*, som primært er SPS-ansvarlig og støttelærer, men underviser også i dansk og arbejdspladskultur.

Ligeledes startede *Morten Pustelnik* også den 1. august og han underviser primært i økonomi og strategi, men underviser også i arbejdspladskultur, investering og idræt. Han er uddannet agrar- og finansøkonom samt en HD-R i regnskab og økonomistyring.

Det betyder, at der nu er ansat 32 lærere på Gråsten Landbrugsskole. Derudover har vi to timelærere tilknyttet skolen. Det er *Anders Ugelvig* fra Velas, som underviser i bygninger på 2hf og PL og *Per H. Nørgaard* fra HTX-Sønderborg, som underviser i fysik på EUX1hf. *Ken Mathiasen* stoppede som matematiklærer før sommerferien efter 5½ år på GL. Ken har været en stor del af succesen omkring EUX-landmand, men desværre ønskede Ken at komme tilbage til det private erhvervsliv. Han er nu igen ansat som ingeniør på Danfoss.

Køkkenet/rengøring:

I køkkenet har vi efterhånden indarbejdet en rigtig god turnus, hvor vi har 3 unge hjælpere tilknyttet køkkenet og rengøringen i et helt eller halvt år, inden de skal videre ud i livet. Vi sagde i sommer farvel til *Line Bengtsen*, *Ellen Møldrup* og *Lærke Bjerre Knudsen* og tre nye studenter startede. Næmlig *Lærke Staal*, *Stine Schack* og *Sofie Emmeler Hansen*.

Vi har ansat tre nye i rengøringen. *Dorthe Beblein*, *Lesly Vernyuy Yufenyuy* og *Karina Rasmussen*, som alle har stor erfaring indenfor rengøring og vedligehold.

Lise Marie Åbling Petersen har været en stabil medarbejder i rengøringen på GL i næsten 4 år, men stoppede i august 2022.

Jesper Burhøj Kock stod i 1½ år for arrangementer, billeder m.m. og stoppede d. 1. juni 2022.

Gården:

D. 1. april stoppede *Philip Martensen* som kvægfodermester og *Niels H. Schmidt* blev ansat som driftsleder i stedet. Derudover blev *Morten Christensen* ansat d. 5. august, som ekstra erfaren kvægmand. Der sker store omvæltninger i kostalden i dette efterår med både implementering af nye malkeroboter og automatisk fodring, som kræver meget erfarne folk.

Praktikelever:

I kostalden afsluttede *Victoria Widding Foged* praktikperioden august 2022 og tager nu 1hfEUX på GL. I skrivende stund søger vi ny elev til både grise- og kvægstalden fra 1. januar 2023.

Til alle jer, som har søgt nye udfordringer, skal der her til sidst lyde en stor tak for den store indsats, som I har gjort på Gråsten Landbrugsskole.

I har været med til at gøre en forskel!

Til alle nyansatte skal der lyde en varm velkomst. Vi glæder os til samarbejdet.

Henriette & Bjarne Ebbesen

Medarbejdere pr. 1. november 2022

Ledelsen:

Bjarne Ebbesen
Henriette Ebbesen

Uddannelsesleder:

Kirsten B. Nielsen

Skolen:

Anita M. Rasmussen
Anne Mette T. Andersen
Annika Dam Engebjerg
Asbjørn Hornbæk H. Jensen
Asger Feddersen
Bent Kloster
Bent Nielsen
Carsten Fredsted
Christian Hofman
Christian Skov Pedersen
Christoph Hommelhoff
Dorthe Kreiberg
Frits Detlefsen
Inger Schultz
Jim Christensen
Johanne M. Mathiasen
Kathrine Engdal Nielsen
Ken R. Paulsen
Lene Frimer Jørgensen
Line W. Røikjær
Lotte Ottzen Andersen
Lotte Engelbreth
Majbritt Bonefeld Petersen
Martin Hornsleth
Mie Vestergaard Frandsen
Morten Langendorff Bonefeld
Morten Pustelnik
Niels Gunnar F. Klitø
Peter O. Danielsen
Serena A. Jonas
Siff V. Faudel
Thorkild Nissen

Naturskolen:

Rasmus Ladekjær Nielsen

Haver til Maver:

Rikke Sand

Pianister:

Anne Marie Henriksen
Asbjørn Hornbæk H. Jensen

Kontor:

Anette Dalgas Ehlert (Vejleder)
Jeanette Wind
Laila Christensen Jessen
Ute Asmussen

Køkken:

Anja Petersen
Birgit Skræp Hansen
Hanne Poulsen
Heidi Gylling Jensen
Kirsten Bohlbro-Petersen
Panna Malene Schneefeldt
Randi True
Lærke Staal Lund
Sofie E. Hansen
Stine Schack

Faste afløsere i køkkenet:

Naja Sørensen
Thea Hansen
Rikke Sahl

Teknik/rengøring:

Bente Fig
Brian Hansen
Dorthe Beblein
Hans Clausen
Karina Rasmussen
Lars H. Lorenzen
Lesly V. Yufenyuy
Michael Träger
Peter Bonde Christensen
Stine Lenger
Thomas Moberg Jørgensen

Gården:

Anders O. Ebbesen
Mads B. Lønne
Malene Zoëga Schou
Morten Christensen
Niels Hansen Schmidt
Signe T Hansen
Svenja Schneider

Faste afløsere på gården:

Mikkel Ebbesen
Mette Roager
Valdemar Hauge Johnsen

Timelærere:

Anders Ugelvig, Velas
Herle Lorenzen Nielsen
Per H Nørgaard, EUC-Syd
Nis Mathiesen

Højskoleaftener 22/23

13. okt.

ER AFVIKLET.

Erik Lindsø

foredrag om "Nytten ved det unyttige"
- livet poetisk oplyst

16. nov.

ER AFVIKLET.

Jesper Vollmer

foredrag om livet i kongehuset
og tro, håb og hårdt arbejde efter
en badeulykke i Thailand

24. jan.
kl. 19

Rasmus Skov Borring

Sangaften med sange fra Højskolesang-
bogen

8. feb.
kl. 19

Lars Jørgensen

foredrag om livet som assisterende
landholdstræner og egen vej til succes

Alle aftener afholdes på
Fiskbækvej 15, 6300 Gråsten

Pris 250,-kr. pr. aften inkl. forfriskning
Tilmelding på

<https://danskelandbrugsskoler.nemtilmeld.dk/188/>
eller ring til tlf. 7465 1024

Gråsten
Landbrugsskole

Undervisningslokaler:

Laboratorium og svejseværksted version 2.0.

I løbet af coronaperioden er der sket forskellige renoveringer, ombygninger og udvidelser af skolens undervisningsfaciliteter, bl.a. i svejseværkstedet og laboratorielokalet. I begge tilfælde har det givet grundlag for at undervisningen frem over kan gennemføres på et niveau, som lever op til de gældende krav til undervisning og sikkerhed.

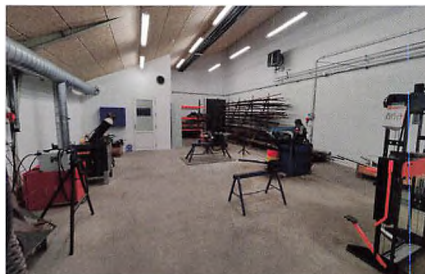
Svejseværkstedet

I svejseværkstedet er der nu et komplet nyt udsugningssystem med filter og varmegenvinding, hvilket er lovkrav, hvis der er mere end 8 svejsekabiner. Derudover er der i hver svejsekabine kommet nye arme og automatiske spjæld, der kan lukke og åbne. Der er nu også skærebord med udsugning til skærebånd og plasmaskærer.

I forbindelse med renoveringen er ¼ af den kolde maskinhal blevet inddraget med indgang, hvor der før var vinkelslibehjørne. I den

del, der er inddraget i den kolde maskinhal, er der nu blevet plads til støjende maskiner (koldsav, jern- og vinkelsliber mm.).

Svejsekabinerne er blevet renoveret med nye skillevægge af støjdæmpende plader og nye svejseborde. Endelig er der i svejseværkstedet blevet installeret en centralstøvsuger, som kan dække hele svejseværkstedet og sliberummet. Herved leves op til lovkravet om, at der ikke må fejes i et svejseværksted.

▲ De støjende maskiner er nu i den kolde maskinhal.

▼ Svejseværkstedet har fået nyt udsugningssystem.

Laboratoriet

I mange år har det været et ønske fra skolens lærere i naturfag og biologi at få flere og bedre muligheder for at gennemføre en mere praksisorienteret undervisning i disse fag. EUX-uddannelsens indtog på skolen har herudover medført en hel del undervisning i kemi og fysik på B- og C-niveau.

Bedre undervisningsfaciliteter i de naturvidenskabelige fag er nu blevet realiseret ved at renovere det gamle laboratorium. Samtidig er lokalet udvidet med et areal i tilknytning hertil. Dette lokale er en del af det, der før var maskinhal. Samlet set har det givet et meget rummeligt og lyst undervisningslokale med ventilationsanlæg, som sikrer overholdelse af diverse sikkerhedskrav.

Det nye lokale har været en stor gevinst, da det giver muligheder for en mere levende og varieret undervisning. For det første er der en masse skabsplads til målekolber, reagensglas, vægte, kemikalier og andet laboratorieudstyr. For det andet er der undervisningsborde, tavle og projektor i lokalet. Herved kan der bedre veksles mellem teori og praksis.

Ken Paulsen og Bent Nielsen

▽ Skolen er velforsynet med kemikalier til undervisningen.

▽ Denne del af laboratoriet er placeret, hvor der før var maskinhal.

Årets gang på Fiskbæk: Markbruget

Vækstsæsonen 2022 begyndte med en lang tør periode i foråret som tidligt tærede på jordens vandreserver, så tørkeindekset steg faretruende allerede ved vækstsæsonens start. Heldigvis kom der jævnlige moderate regnmængder på Fiskbæk senere i sæsonen, som netop holdt tørkeskaderne på afstand i korn-, raps- og frøgræsmarkerne. Men kløvergræsmarkerne led af tørke midt på sommeren og gav for lave udbytter.

Vintersæden var meget veletableret efter de ideelle etableringsbetingelser i efteråret 2021 og tegnede godt, og det veludviklede rodnet sikrede en god udvikling under de forholdsvis tørre forhold.

Grovfoder

Der var ideelle forhold til etablering af majs på lerjorden under de varme og tørre forhold i april og den kom godt i gang. Lerjorden på Fiskbæk sikrede vandforsyningen, så majs

udviklede sig godt i den varme og forholdsvis tørre sommer.

Majs fyldte godt i plansiloerne, og der bliver lavet kolbemajs af de sidste 16 ha majs. Majs til helsæd er i skrivende stund endnu ikke analyseret, men vi forventer et højt stivelsesindhold, da den havde veludviklede kolber. Som i 2020 og 2021 havde vi demonstration af forskellige majssorter fra Limagrain ud mod Fiskbækvej hhv. med og uden bejdsemidlet Starcover.

Første slæt kløvergræs blev taget til normal tid. Analyserne af 1. og 2. slæt er gode med et højt energiindhold på 6,7 MJ/kg tørstof, et passende tørstofindhold på 34 % og et gennemsnitligt proteinindhold.

Tørken standsede væksten i græsset midt på sommeren, og vi tog først 4. slæt først i oktober. Den usædvanligt varme oktober har givet god vækst i græsset og vi planlægger at tage et 5. slæt primo november.

Afgrødefordeling 2022

Afgrøde	Areal (ha)
Silomajs	54,6
Kløvergræs	41,0
Vinterhvede	38,8
Vårbyg til malt	34,7
Rajgræs til frø	22,3
Vinterraps	24,6
Vedv. græs og Miljøgræs (MVJ)	13,7
Brak (MFO)	3,7
Haver til maver	1,7
I alt	235,1

Kornafgrøder

Vinterhveden har udelukkende været 1. års-hvede af sorten KWS Extase i 2022 med forfrugt majs. Hvedearealet så godt ud i hele vækstsæsonen og gav et tilfredsstillende udbytte på 92 hkg/ha i gennemsnit. Vårbyggen gav forholdsvis høje udbytter i år på Fiskbæk. Vi høstede 84 hkg/ha af sorten Laureate på marken bag Herregårdsdiget med udlæg af rajgræs til frø.

Alm. rajgræs til frø

Vi havde rajgræs til frø på to arealer med i alt 22,3 ha. Det mindre areal på 5,4 ha var plaget af græsukrudt, og det kostede for mange luggetimer og timer med rygsprøjten at holde marken fri for fremmede græsfrø. Frøet er leveret, men det er endnu ikke oprenset og analyseret. Der er leveret ca. 1600 kg råvare pr. ha.

Vinterraps

Den grubbesåede raps blev godt etableret og udviklede sig optimalt i vækstsæsonen og vi høstede som andre på egnen høje rapsudbytter i år. Rapsen gav 53 hkg/ha.

Markplan 2023

I 2023 har vi nogenlunde samme afgrødefordeling som i 2022. Vi har igen i år etableret vinterraps med grubbesåning i august. Rapsen er meget veletableret i skrivende stund.

▲ Anders Ebbesen præsenterer her den leasede Massey Ferguson traktor.

Der er etableret 17 ha alm. rajgræs som ud-læg i vårbyg og endelig etableret 55 ha 1. årsvinterhvede efter vinterraps, silomajs og alm. rajgræs. Vintersæden er meget veletableret og tegner lovende for næste års høst.

Teknologi i marken

Udbredelsen af præcisionslandbrug går stærkt i disse år. Teknologien er blevet lettere tilgængelig og energi- og klimakrisen

motiverer for at øge ressourceudnyttelsen i landbruget yderligere. På Gråsten Landbrugsskole skal vi kunne demonstrere den nye teknologi. I 2023 vil vi lave udbyttekort og graduere udsædsmængden. Positionsbestemt gødsugning, ukrudtsbekæmpelse og vækstregulering arbejdes der også på at få indført hurtigst muligt.

Thorkild Nissen

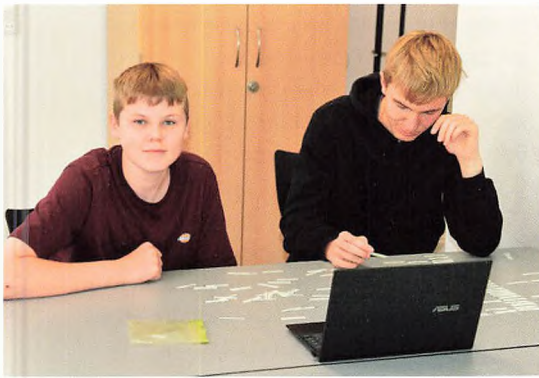

▲ Eleverne er interesserede i græshøsten og hjælper senere med ved tildækning af siloen.

En varm og tør april efterfulgt af en mere våd og kølig maj gav afgrøderne en optimal start i 2022.

Hverdagsglimt fra skolen 2022

Årets gang på Fiskbæk: Kvægbesætningen

I kvægbesætningen har året 2022 været bemærkelsesværdigt med en stor op- tur for mælkeprisen. Prisen på konventi- onel mælk baseret på GMO-frit foder og tillæg for klimatjek nåede et niveau på 4,45 kr./kg i november. På trods af stigende produktionsomkostninger vil den historisk høje mælkepris sikre et pænt overskud i kvægstalden. Samtidig har vores køer opnået en høj årsydelse på 12.773 kg EKM og en rekordhøj livsydelse på 42.824 kg EKM pr. ko. De 188 årskøer har i årets løb præsteret en stabil høj dagsydelse på den gode side af 40 kg EKM pr. ko med en fedt- og proteinpro- cent på hhv. 4,24 og 3,53. Sundhedsmæssigt ligger celletallet pænt på 164-tusinde og dødeligheden hos køerne er på nuværende tids- punkt på 4,8 pct. Reproduktionsresultaterne viser en fornuftig reproduktionseffektivitet på 0,26 hos køerne og 0,34 hos kvierne. Vores strategi er stadig en størst mulig anvendelse af kødkvægssæd på køer samt mest muligt kønssorteret Holsteinsæd på kvier med hen-

blik på den bedst mulige avlsfremgang med et tilpasset antal kvier til eget behov.

Fodring og klimaaftryk på mælk

Bevidstheden omkring klimaaftrykket i mæl- keproduktionen er kun blevet forstærket med lanceringen af et nyt tillæg for mere kli- mavenlig mælk hos Arla. Tillægget forventes at træde i kraft i august 2023 med 30 øre pr. kg EKM ved fuldt tillæg for mælk med det laveste klimaaftryk. I kvægbesætningen har vi de seneste to år fået lavet klimatjek hos Arla og det er nu muligt at se, hvordan kvægbru- get præsterer sammenlignet med andre lig- nende kvægbrug i Arla-koncernen. Dvs. be- sætninger i Sverige, Tyskland, England samt Benelux-landene har ligeledes fået opgjort CO₂-aftrykket efter samme procedure som i Danmark. Tabel 1 viser det gennemsnitlige CO₂-aftryk i Danmark sammenlignet med de øvrige leverandører fra andre lande, mens tabel 2 viser CO₂-aftrykket fra landbrugssko- lens kvægbesætning opgjort på de forskelli- ge CO₂-emissioner i produktionen.

▼ *Studererholdet hjælper dyrlæge Trine med drægtighedskontrol af køer.*

Tabel 1. Kg CO₂ ækvivalenter pr. kg energi korrigeret mælk (EKM) hos Arla mælkeproducenter (eksklusiv tørvejord).

Land	Kg CO ₂ æ pr. kg EKM
Danmark	1,01
Tyskland	1,03
Sverige	1,01
Storbritannien	1,11
Holland	1,00
Belgien	1,11
Luxemburg	1,15

Kilde: Data driven dairy – How climate checks are driving action to reduce emissions on Arla farms.

I den bedste af alle verdener ville det selvfølgelig være rart, hvis det var muligt at eliminere udledningen af metan fuldstændigt fra omsætningen i koens vom. Det er nok ønsketænkning, men ikke desto mindre, så har et nyt tilsætningsstof vist en lovende effekt på reduktion i metan. Tilsætningsstoffet hedder Bovaer og det har i forsøg påvist en reduktion i metan på omkring 30 % uden negative konsekvenser for mælkeydelsen. Stoffet forventes at kunne tilsættes fodrationen som komponent i mineralblandingen, idet hver

Tabel 2. Kg CO₂ ækvivalenter pr. kg energi korrigeret mælk (EKM) på Fiskbæk kvægbrug.

CO ₂ emissioner	Kg CO ₂ æ pr. kg EKM
Omsætning i vommen	0,40
Foder	0,38
Gødningsopbevaring	0,09
Energi	0,07
Tørvejord	0
Andre mindre emissionskilder	0,01
Total	0,95

enkelt ko kun skal tildeles få gram af stoffet. Derudover har Arla sat fokus på de såkaldte "Big five", som er fem områder, hvor den enkelte landmand har mulighed for at påvirke klimaaftrykket igennem en optimering af produktionen. De fem områder er følgende:

- Fodereffektivitet (kg TS pr. kg EKM)
- Proteineffektivitet (Ko N effektivitet, %)
- Robuste dyr (Kodødelighed, %)
- Gødningsforbrug (Kg brutto N/ha)
- Arealforbrug (m² pr. kg EKM)

Reproduktionseffektiviteten har været fornuftig i år.

GF2-elever sørger for mælkefodring af de mindste.

Tabel 3. Foderplan efteråret 2022

Fodermiddel	Kg TS/ko/dag
Præmix (Rug, hvede, formalet majs, rapsskrå, rapskage, majs gluten, roepiller og triglycerider)	7,2
Majsensilage	7,0
Kløvergræsensilage	6,9
Hvedehalm	0,2
Natriumbikarbonat	0,2
Fodersalt	0,1
Komix Availa	0,4
Komko 20 star	4,0
Total	26,0

A Malkekøerne får en velblandet fuldfoderblanding på foderbordet.

Hos de malkende køer skiftede vi i foråret fra vores egen specielt fremstillede robotkraftfoderblanding til en standard kraftfoderblanding (Komko 20 star). Tabel 3 viser, hvordan fodringen er sat sammen på nuværende tidspunkt.

Nye robotter

For nyligt har vi holdt rejsegilde for vores nye foderkøkken til to Lely foderrobotter. Vi ser snarligt frem til, at fodringen skal varetages af to robotter, hvor fodermesterens primære opgaver bliver at holde foderkøkkenet ajour med alle foderkomponenter. Her vil en kran læsse de to vertikale foderrobotter, hvorefter

de forskellige dyregrupper fodres med en tilpasset ration til hver enkelt gruppe. Vi glæder os til at sætte det nye fodersystem i gang inden længe, hvor vi samtidig kan se frem til tre nye A-5 Lely malkerobotter. Begge store investeringer, som vil sikre et up to date kvægbrug i mange år frem.

Jim Christensen

Årets gang på Fiskbæk: Grisebesætningen

År 2022 har været et år, hvor den danske griseproduktion har sagt farvel til brugen af medicinsk zink i foderet til grise efter fravæning. Dette har betydet at vi på Fiskbæk har haft stort fokus på fodring og management af den nyfravænnede gris.

Vi fodrer nu med et startfoder, hvor der er færre foderenheder og lavt indhold af råprotein for at minimere risikoen for diarré. Sojaskrå er i startfoderet erstattet af letfordøjelige proteinkilder, så grisen udnytter mest muligt af proteinet. Derudover er der et højtindhold af laktose og mælkeprodukter, som både letter overgangen fra mælk til fast foder, men som for grisen også smager rigtig godt så ædelysten fremmes.

Ud over de fodringsmæssige tiltag for at fremme den zinkfrie fravæning enzymtræner vi også grisen i farestalden med startblandingen fra klimastalden, så tildelingen af startfoder starter allerede når pattegrisen er 7 dage gammel. I starten tildeles kun en lille mængde for at fange grisens opmærksomhed, mens mængden af det tildelte foder stiger igennem resten af diegivningsperioden efter pattegrisenes ædelyst. I klimastalden får de startfoderet i de første 14 dage efter

fravæning. Herefter er der en glidende overgang på 4 dage til næste foderblanding.

Udfasningen af zink må siges at have forløbet smertefrit, da vi ikke har oplevet problemer med fravænningsdiarré. Der spiller fodring og management selvfølgelig en rolle, men noget der også gør fravæningen lettere er at grisene, der fravænnedes, har haft 35 dages diegivning og i gennemsnit vejer 7,5 kg ved fravæning, hvilket betyder at mave- og tarmsystemet på grisen er mere modent.

Ny udleveringsrampe

I foråret 2021 startede eleverne fra 1. hovedforløb EUX projekt "ny udleveringsrampe" i faget bygninger. Eleverne byggede fundamentet til rampen af en masse fundablokke og støbearbejde. Efterfølgende har vi haft et firma til at støbe gulvet og resultatet må siges at være rigtig godt for både grise, personale og chauffører, da vi nu kan levere grisene på den halve tid.

Produktionsresultater

For at have en konkurrencedygtig griseproduktion er det nødvendigt hele tiden at sigte efter den bedst mulige produktivitet til en lav

▲ Udfasning af zink i foderet har været i fokus.

fremstillingspris, hvilket også er et mål for griseproduktionen på Fiskbæk.

Produktionen af grise må siges at gå godt, da vi i 2022 har set en stigning på 4 fravænnede grise ekstra pr. årssø, hvilket hovedsageligt kan tilskrives at dødeligheden fra faring til fravæning er faldet det sidste år.

I klimastalden ser vi også en effektivitetsstigning i form af en forbedret daglig tilvækst samt en lav dødelighed.

Herudover har vi øget besætningen med 30 årssøer, hvilket gør at vi udnytter stalden fuldt ud. Det positive ved denne stigning i antallet af årssøer er, at vi nu kan levere 100 grise ekstra hver 14. dag. På den mindre positive side er naturligvis, at ekstra dyr på stald kræver mere foder og med knap så gunstige foderpriser må dette siges at være en ulempe.

Elever i stalden

Grisestalden er omdrejningspunktet i de praktiske fag som "styr på dyr" og "staldpraktik", hvor eleverne er en del af det daglige arbejde med grisene. Vi oplever i den forbindelse mange glade og motiverede elever i deres rette element. Vi nyder også at bruge stalden i forbindelse med cases, hvor praktiske øvelser

er grundlaget for teorien. Vi oplever det som meningsfyldt for eleverne at kunne afprøve teori i praksis. Vi er taknemmelige for elevernes hjælp og nyder at se deres udvikling.

I 2022 har vi i stalden haft besøg af ca. 400 brobygningselever fra 8., 9. og 10. klasse. Det at kunne fremvise grisestalden for forhåbentlig kommende elever er en kæmpe gave og noget vi vægter højt. Derudover er det vores fornemmelse, at brobygningseleverne får en stor oplevelse med i bagagen ved at holde en lille pattegris eller stå ved siden af en stor sø.

Forventninger til 2023

I året 2023 vil vi i grisestalden have fokus på fortsat at opretholde en stabil produktion med gode resultater i stalden. Vi vil derudover tilstræbe os på fortsat at lave et godt og lærerigt undervisningsmiljø for de elever der kommer i stalden. Som mange andre håber vi på bedre priser i forhold til foder så vi forhåbentlig får et bedre bytteforhold.

Vi vil gerne takke alle leverandører og samarbejdspartnere for det gode samarbejde i 2022, vi ser frem til et godt samarbejde i 2023.

Katrine Engdal Nielsen

▲ Ved Åbent Landbrug i september var der stor interesse for grisen.

▲ Ca. 400 brobygningselever har været gennem grisestalden i år.

Erasmus-projektet: Lærere på tur til den grønne ø

Vi havde igen i år fået mulighed for at sende nogle lærere på studietur igennem Erasmus Projektet. Derfor fik vi chancen for at tage en tur til Irland i starten af oktober måned. Vi sendte sidste forår for første gang en større gruppe af elever på GF1 EUX/EUD til Irland i et 3-ugers praktikforløb arrangeret af vores samarbejdspartnere i Irland Equipeople og har planer om at fortsætte dette samarbejde. De hjælper os med at finde praktikværter til vores elever og har kontakten med dem mens de er der.

Vi fornemmede i år at der var nogle udfordringer i mødet mellem elever og praktikværter og vores fokus på turen var derfor at lære mere om irsk landbrug og kultur. Equipeople havde lavet et godt program for turen, hvor vi både mødte irske landmænd, en irsk landbrugsskole og fik mulighed for at tale med de ansatte i Equipeople.

Vi mødte en stor gæstfrihed, så længe der udvises respekt for deres rammer og forhold. Vi mødte et land med en stolt landbrugskultur og hvor landbrug spiller en meget stor rolle for den helt normale befolkning, og langt

flere folk er i berøring med det primære landbrug end vi ser det i Danmark. Et land, hvor antallet af malkekøer er i kraftig vækst fordi der igennem deres produktionsform pt. også er en stor økonomisk gevinst ved at være landmand i Irland. Et land, hvor køerne græsser op mod 300 dage om året, hvor alle køer kælver i februar/marts måned og hvor målet er 1 ton tilskudsfoder pr ko pr år. Men også et land, hvor unge mennesker opdrages og uddannes på en anden måde, med mindre vægt på en kritisk og spørgende tilgang til deres arbejdsgange, noget som vi netop gør en dyd af at træne de danske unge i.

Efter en uge på irsk jord føler vi os meget klogere og bedre i stand til at træne og forberede vores elever så de føler sig trygge og har gåpåmod til at kunne håndtere en placering i Irland i 3 uger og derfor bliver en fantastisk oplevelse rigere.

Majbritt Bonefeld Petersen og Lene Jørgensen

Å Besøg hos kødproducent Thomas O'Connor.

Å Irsk malkekøer på vej ind fra græs. Her først i oktober er græsset stadig i vækst.

Praktik i udlandet: Oplæring i Ohio

En del af vores elever har en del af oplæringen i udlandet, f.eks. Australien, New Zealand og Canada. Vi har modtaget denne rapport fra en af vores elever, som pt. er under oplæring via The Ohio State University Program:

Jeg kom herover i slutningen af høsten. Det meste af mit arbejde har været at gøre to optagere og 3 aftoppere klar til roehøsten, som vi kommer til her i oktober. Derudover har jeg repareret folde og hegn på ranchen og en anden gård, hvor der skal gå køer og får over vinteren. En anden ting har været at samle alle de rundballer af hø og halm, der skal bruges til strøelse og foder over vinteren. I sidste uge fik vi snittet majs, der blev kørt til en anden landmand. Samtidig fik vi lavet vores egen stak, der skal køres væk i løbet af den næste uge.

Steadman inc. har af planteavl mest roer, der bliver leveret til en sukkerroefabrik i byen. Vi har også haft travlt med at klargøre jorden med gødning og få det arbejdet ned i jorden, så det er klart til næste års roer. Den sidste måned med roer er den mest trælse, da vandingmaskinerne nu er mere tilbøjelige til at sidde fast i den mudrede jord. Vi har arbejdet meget med at holde dem kørende.

Ud over arbejdet har der været byfest mens jeg har været her, bl.a. med rodeo og en koncert. Det var noget nyt og spændende at op-

leve. Jeg har også været med til et Derby, der er en form for billøb, hvor man har gamle biler, der bliver smadret. Jeg var på min kollegas hold som pitmandskab, hvor vi f.eks. skulle reparere på bilen, hvis der var gået noget i stykker.

Alle de her forskellige oplevelser har været grunden til, at jeg valgte at rejse ud i min anden praktikperiode. Allermest for at se, hvordan man driver landbrug under andre forhold. Her er der mere tørt over sommeren uden regn, men en hård vinter. Men også at se, hvordan man f.eks. fodre alle køerne om sommeren, hvor de går på kæmpeområder. Det jeg allerhelst vil er at se ting fra andre perspektiver og tage ting herfra med mig samt prøve det, at du kan have en stor indflydelse på andet end det man kender hjemmefra. Derudover håber jeg at få nogle gode relationer og skabe nye bekendtskaber.

Nico Andersen Stolberg

Grundforløb 1 og 2: Efterårstur til trekantsområdet

Torsdag og fredag i uge 44 var 60 elever og 4 lærere på 2 dags tur omkring trekantområdet.

Torsdag startede dagen med en tur til Vejle, hvor oplevelsescentret *Økolariet* var målet, efter formiddagskaffen som blev indtaget på bus p-pladsen. På *Økolariet* kunne elever såvel som lærere gå på opdagelse i det store og flotte center, hvor bæredygtighed og klima er omdrejningspunktet.

Efter *Økolariet* og en kort køretur i bussen var næste destination *Bredal A/S*, som producerer gødningsspredere. Her fik vi spist vores medbragte sandwich, inden vi fik en guidet rundvisning i de store haller, hvor produkterne bliver malet, samlet, testet og sendt ud til kunderne. Virksomheden havde sørget for både sodavand til frokosten og muleposer med forskelligt merchandise til alle.

Videre gik turen til *Tørskind Grusgrav*, som er en skulpturpark i Vejle Ådal. Her var der tid til at nyde eftermiddagskaffen og en muffin eller to, samt en lille pause til at få brændt noget krudt af.

Næste stop på turen var hos *Søren Højer Thomsen* ved Egtved, som producerer slagtekalve i et low-cost koncept. Et spændende besøg, hvor vi fik indblik i hvordan man nemt og sparsomt kan forvandle ældre staldbygninger, genbrugt inventar og sågar gamle togvogne til et velfungerende system til slagtekalveproduktion med fokus på dyrevelfærd og effektivitet.

Efterfølgende gik turen videre til *Kolding Storcener*, hvor både elever og lærere fik udleveret penge til at kunne finde aftensmad efter eget valg. Derudover var der arrangeret en tur i biografen for dem, som havde lyst til det og

I biografen blev der set "Black Adam" og som det ses var humøret højt!

for de resterende var der mulighed for at kigge butikker og flere fik startet julegaveræset i god tid. Efter biograffilmen var slut blev hele flokken samlet i bussen for at køre til *Danhostel Vejen*, hvor vi blev indkvarteret og skulle tilbringe natten.

Fredag morgen var der mulighed for en frivillig gå- eller løbetur med to af lærerne. Der var dog kun en enkelt, der var morgenfrisk og tog med på en løbetur. Efter en lækker morgenmad blev kursen sat mod *Skibelund Krat*, som er national monumentpark nær Kongeåen.

Derefter gik turen videre til turens sidste besøg hos *Rostgaard Maskinstation*, som mange af eleverne havde set meget frem til. Her fik vi en introduktion til virksomheden, samt input om deres forventninger til lærlinge. Vi fik efterfølgende lov til at sparke en masse dæk og der blev diskuteret, hvorvidt traktorerne havde de rigtige farver. Også her var vi heldige at blive budt på en sodavand, mens snakken gik og de sidste maskiner og redskaber blev inspiceret.

Lige til frokosttid ankom vi tilbage på GL efter en forrygende tur!

Serena Albeck Jonas

▲ Tid til leg i Tørskind Grusgrav.

▲ Hos Rostgaard Maskinstation blev der lyttet grundigt, da der blev fortalt om virksomheden.

▲ Fredag morgen klokken 6.00 var disse to morgenfriske til en løbetur.

▲ Dyb koncentration ved inspektion af grejet hos Rostgaard Maskinstation

EUX-Grundforløb:

På spændende virksomheder - og byrundtur i Smilets by

Bussen var fyldt med 47 EUX-elever og to lærere en torsdag morgen i begyndelsen af november.

Turens første stop var i Lindved ved Vejle hos *Morten Skjødt Mikkelsen*, en konventionel og nytænkende planteavler. Besøget indbefattede en god og interessant markvandring, hvor vi talte om regnorme, humus, sædskifte og økonomi. Ved hjælp af No-till farming reducerer Morten antallet af gange traktoren er over marken. Herved falder dieselbruget pr. hektar betydeligt.

Dernæst gik turen til *Phidan Engineering* i Virring ved Skanderborg. Det er et relativt nyt firma, som udvikler nye maskiner. Temaet for besøget var "Hvad gør man, når man finder et behov i landbruget, man gerne vil have løst teknisk?" Hos Phidan så vi bl.a. en maskine, der kan rense kartofler, og en maskine, der kan fordele griseføder i lastbilen inden dyrene skal ud på lange transportrejser. Vi talte om hele udviklingsprocessen, så på CAD/

CAM-tegninger af maskinerne på computeren og afslutningsvis blev vi forkælede med kage og sodavand.

Herfra gik turen til Aarhus, hvor turens deltagere kunne vælge mellem en byrundtur eller lidt tid på egen hånd. Byrundturen gik bl.a. til *Salling Rooftop*, hovedbiblioteket *Dokk1*, langs åen, op ad den hyggelige møllesti og til taget af godsbanen. Selvom det ikke var let for de store drenge, så tog de en sjov tur i rutjebanen ved Dokk1.

Overnatning foregik i aktivitetshallen på Idrætshøjskolen i Aarhus og fredag bød på en guidet rundtur i væksthuse i *Botanisk Have* med fokus på verdens biodiversitet. Herefter begav vi os ud på to timers kørsel tilbage til Gråsten Landbrugsskole, hvor vi efter frokost kunne holde en tiltrængt weekend med hovedet fyldt med gode oplevelser og indtryk.

Anne Mette Thomsen Andersen &
Niels Gunnar Fritzner Klitø

Eneste såmaskine i Danmark af sin slags - gødning i den ene tank, såsæd i den anden.

🌿 I Botanisk have blev der sat fokus på biodiversitet.

Phidan er et spændende firma, der udvikler maskiner. Vi fik oven i købet sodavand og kage!

1. HF:

Rundt om Østersøen 2022

I år gik turen for 1. hovedforløb endnu engang til Tyskland og Sverige. I Tyskland var fokus på forskellen mellem landbruget i øst og vest. I Sverige var det kvægproduktion og planteavl, særligt sukkerroer. På turen deltog 49 lærlinge og 4 lærere.

Mandag:

Dagen startede med fælles morgenmad i spisesalen, inden kursen blev sat mod Tyskland. Første besøg var på en tysk kvægejendom med 100 årskøer og 100 ha, hvor der blev givet en rundvisning af en af vores elever på EUX-1. hf, *Piet-Baptiste Tom Dibbern* (hvis far ejer gården). Her blev lærlingene præsenteret for en typisk vesttysk gård med en lille produktion og små marker. Der blev desuden diskuteret forskel på danske og tyske rammevilkår, og den kendte fortælling med at tyskerne har det meget bedre, blev skudt til jorden.

▲ Piet fortæller om slægtgården.

Efter besøget fortsatte turen østpå med et stop på et grænsemuseum, hvor et stykke af den gamle interne tyske grænse var genskabt. Her fik lærlingene oplevet en for dem fjern fortid, hvor Tyskland var delt i øst og vest.

Dagens slutdestination var *Schwerin*, hvor turens bedste hotel lå, hvilket gjorde at de senere overnatningssteder blegnede lidt. Om aftenen blev der spist pizza inden der blev givet mulighed for at udforske Schwerin, hvor mange blev overrasket over at der mange steder stadig kun kan benyttes kontanter til betaling.

Tirsdag:

Efter en dejlig nat og en fin morgenbuffet drog vi videre til en ejendom ejet af *Peter Steenwijk*, som tidligere har drevet landbrug i Danmark. Her fik lærlingene set kontrasten til dagen før, med kæmpe stalde og marker. En del af staldene er fra 1982 hvor de blev opført med plads til 1000 køer som bindestald (i dag er det dog løsdrift). Her fik lærlingene set både nyt og gammelt, da der også var en nybygget kvægstald (så der i alt var 2000 køer). Samtidig blev der fortalt om de muligheder der er for praktik i Tyskland.

Turen gik videre til Rügen, hvor der blev spist burger inden turen gik til *Prora Jugendherberge*. Et klassisk eksempel på tysk betonbyggeri. Bygningen er en del af et 4,5 km langt anlæg, som dog kun står delvist færdigt.

Onsdag:

Efter den mindst luksuriøse overnatning på turen, skulle den Rügen pendant til Marsktårnet ses og bestiges. *Baumwipfelpfad Rügen* er en 40 m høj trækonstruktion (som desuden står 30 m over havoverfladen) med god udsigt over øen. Selv den lærer, der lider af højdeskræk,

A Stald fra DDR-tiden hos Peter Steenwijk.

kom til toppen ad den 600 m lange gangbro. Da vi skulle ned, var der mulighed for at tage en rutsjebane (dog ikke helt fra toppen) og en del lærlinge og lærere tog denne smutvej.

Da vi var kommet tilbage til landjorden, kørte bussen mod færgen og overfarten til Ystad. Selvom lærlingene prøvede bravt, gav det desværre ikke i år en rundvisning i maskinrummet.

Efter ankomsten til Sverige tog vi på besøg hos en mindre svensk maskinforhandler og fik indblik i det svenske marked.

Torsdag:

Torsdag morgen drog vi på *Bollerup Landbrugsgymnasium*, en af Sveriges førende landbrugsskoler. Her fik vi indblik i den svenske landbrugsuddannelse og hvordan den adskiller sig fra den danske. Den største forskel er, at der ikke er praktikperioder, så eleverne er på skole under hele uddannelsen. Til gen-

gæld bruges en stor del af tiden på praktik på skolen og den har mere end 20 traktorer. Derudover har skolen 4 traktorsimulatorer, hvor man kan træne kørsel og forskellige arbejdsopgaver med traktoren.

Herefter gik turen til en kvæggård drevet af et hollandsk ægtepar, som flyttede deres produktion til Sverige for snart 20 år siden. Her hørte vi om vigtigheden i at indgå i lokalsamfundet, når man som landmand etablerer sig i et nyt land.

Turens sidste driftsbesøg var ved *Peter Korsbæk Andersen*, en dansk landmand som driver 500 ha planteavl sammen med sin svoger. Her var vi i marken og se på sukkerroer og fik en snak om muligheden for at komme til Sverige og arbejde. En af hovedtankerne for Peter er, at der skal skabes så mange betalte arbejdstimer som muligt. Derudover delte Peter sine tanker og holdninger til, hvordan maskinkapaciteten på et landbrug bør være.

Fredag:

Fredag var en dag i bussens tegn, da dagen blev brugt til køreturen fra Ystad til Gråsten. Turen blev afbrudt af et enkelt pitstop i Nyborg, hvor vi indtog McDonalds og muligvis satte rekord for største regning.

Tilbage i Gråsten blev der sagt pænt tak for turen inden alle tog hjem for at slappe af efter en lang uge.

Asger Feddersen

Traktorsimulator på Bollerup.

Studenterforløb: Turen til Barsø

Det første stop vi havde på vores tur, var hønsene på Gråsten landbrugsskole. Her fortalte Bjarne om hønsene, hvordan hønseshuset er indrettet og eleverne der hjælper med, at passe hønsene og samle æg. Derudover fortalte Bjarne om bierne ved Haver til Maver som tilhører naturskolen i Fiskbæk.

Herefter tog vi mod Felsted, hvor vi besøgte *Jesper Toft* som fortalte os om skovrejsninger og vi fik en rundtur i området hvor vi fik et indblik i blandt andet naturpleje og hvad vi som landmænd kan gøre for at optimere biodiversitet og naturpleje.

Da rundturen var færdig tog vi videre mod *Venbjergbær* ved Kirsten og Peter Heissel i Haderslev. Venbjergbær er et landbrug som producerer jordbær, hindbær, brombær og juletræer i sæsonen. Vi fik her en rundtur på gården får at se deres planter og de 43 ha jord dertil.

Efterfølgende tog vi mod færgen som skulle sejle os til Barsø, hvor vi skulle besøge den økologiske kvægejendom Bjerggård som ejes af *Helle og Søren Svennesen*. Bjerggård har 185 årskøer og avler Holstein køer. Under vores besøg på Barsø overnattede vi i Barsøhuset og fik en hyggelig oplevelse ude på vandet. Helle og Søren inviterede os med på en sejltur hvor vi fik muligheden for at sejle med en banaan. Aften blev sluttet af med en øl, snobrød og hygge ved aftenbålet ved Barsøhuset.

Dagen efter skulle vi igen mod fastlandet hvor vi skulle på besøg ved *Preben Laasholdt* som ejer en grisegård som avler smågrise. Her fik vi en rundtur i deres besætning og fik et indblik i deres dagligdag samt hvordan de udfører opgaver og optimerer. Efter besøget fik turen tilbage mod Gråsten landbrugsskole.

Studenterholdet 2022

Hos Venbjergbær.

I Felsted hørte vi om skovrejsning og naturpleje.

▲ Smågriseproduktion hos Preben Laasholdt.

▲ Til søs ved Barsø.

Bjarne fortæller om skolens høsehold.

2. hovedforløb EUD og 1. hf EUX

Studietur til Portugal

I år var det igen endelig muligt at rejse ud i verden. På den årlige studietur for 1. HF-EUX og 2. HF-EUD gik den korte tur i år til Portugal. 1. maj drog i alt 14 elever og 2 lærere afsted mod Lissabon. Den første aften blev brugt i Lissabon by med fælles spisning og besøg på en lokal bar.

Den efterfølgende morgen blev vi samlet op ved hotellet af vores guide Dorte. Dorte driver sammen med sin mand et landbrug i Portugal, hvor de på størstedelen af deres jord dyrker oliven. Dorte har i mange år arrangeret guidede ture rundt i Portugal, og hun havde lavet et spændende program til os. Dorte og hendes familie er i øvrigt danske og flyttet til Portugal siden 1984.

På vores guidede tur rundt i Portugal besøgte vi følgende: Flere vin- og olivenproducenter, olivenfabrik, vinproduktion, malkekvæg, en kæmpe kunstsø og tilhørende dæmning, sortfodsgrise, grøntsagsproduktion, korktræ-

er, eukalyptusskov og kødkvæg. Undervejs på vores tur guidede Dorte os, med masser af historier omkring områderne vi kørte igennem. Vi så altså masser af landbrug i Portugal. Foruden disse udflugter var vi også sammen ude og smage på flere af de portugisiske delikatesser. Herunder sortfodsgrisen, gris tilberedt sammen med muslinger, men også bacalhau (klipfisk). Sidstnævnte var dog ikke den helt store succesoplevelse for alle.

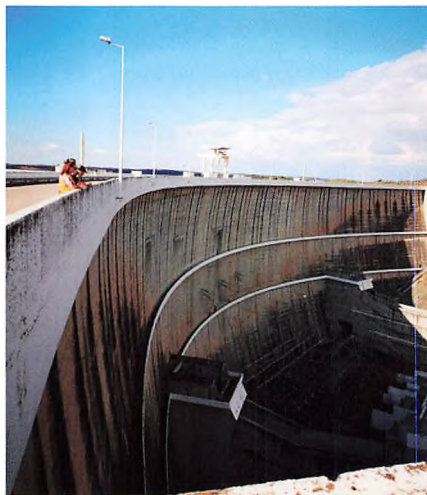
I Portugal boede vi i henholdsvis Lissabon, Beja og Milfontes. Derved oplevede vi både hovedstaden, samt en by inde i landet og en ved kysten. Fredag d. 6. maj var sidste dag i Portugal. Her var der tid til at opleve Lissabon på egen hånd inden vi igen drog mod Danmark.

Alt i alt en rigtig spændende tur i et flot og interessant land.

Johanne og Carsten

▲ Besøg på fabrik som laver olivenolie og vin.

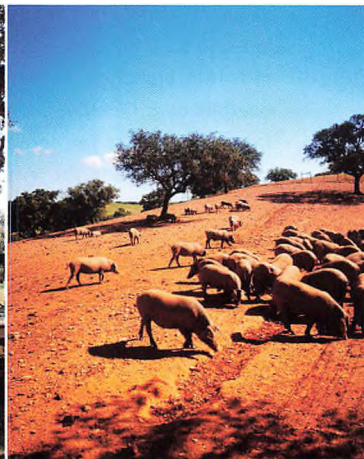
▲ Dæmning ved Alqueva. Dette er Europas største kunstsø, som har et areal på 250 km². Søen bruges til at kunstvande 120.000 ha.

En af Portugals mange Pivot vandere. Her ses den hjemme på en mark ved vores guide Dorthes.

Fredag var der tid til at være turist i Lissabon by. Her en af Lissabons mange hyggelige gader.

På besøg ved vores guide Dorthes og hendes mands gård. Her ses deres olivenhøster.

Kig i marken.

På rundvisning på et ekstensivt landbrug. Landmanden havde både kødkvæg, får, eukalyptus, samt korktræer som er Portugals nationaltræ.

Sortfodsgrise som kun findes i Portugal og Sydspanien. Grisene fedes op på agern fra stenegen, og grisene bruges til at producere de eftertragtede sortfodskinker.

Holdet ved kysten i Milfontes.

2. hovedforløb EUD og 1. hf EUX: Fantastiske oplevelser i Californien

Efter flere års usikkerhed med diverse corona-nedlukninger og restriktioner for studierejser, kom vi endelig afsted med knap 30 elever til Californien. Det blev til i alt 10 rigtig gode dage med spændende besøg, oplevelser i storbyer, fantastisk solskinsvejr og søde elever.

Vi landede i San Francisco den 28. april, hvor vi i egne vans kørte på sightseeing i byen. Vi så blandt andet byen 'fra oven' fra de to bakker kaldet Twin Peaks – det næsthøjeste område i San Francisco. Herfra havde vi et smukt overblik over hele byen, endda helt over til fængselsøen Alcatraz, som nogle elever havde besøgt aftenen før. Vi fortsatte derefter turen ned i centrum af San Francisco, hvor vi selvfølgelig også skulle smage deres specialitet på Pier 39: Clam Chowder (en form for muslingesuppe serveret i surdej). Måske en lidt overvurderet ret! ☺

Efter sightseeing på egen hånd i centrum af byen, fortsatte vi gående over Golden Gate Bridge, virkelig en flot bro, der også giver en god udsigt over byen og området. Så gik turen videre til næste hotel i byen Visalia (beliggende mellem Fresno og Bakersfield). Vi lærere fik virkelig prøvet at køre store biler på store

veje i Californien! Lidt af en oplevelse – også for eleverne.

Dagen efter gik turen til Porterville Fiesta Futurity Derby, en form for dyrskueplads ude på landet, hvor der var udstillinger og rodeo med hurtige heste og dygtige ryttere. Imponerende, hvor hurtigt en runde 'tønde-racing' går; de fleste ryttere brugte kun ca. 20 sekunder for at komme rundt om tre tønder. Efterfølgende besøgte vi nok turens største attraktion (ifølge eleverne): JR Dairy med 3000 malkekvæg og 1.000 hektar. Vi blev budt velkommen med en omgang 'ægte amerikansk' barbeque, amerikansk øl og sodavand samt et utal af store pickup trucks, gerne også med et stort, amerikansk flag vejrende i vinden. I marken var de ved at snitte helsæd, som vi så.

Vi blev budt på en rundtur på gården (selvfølgelig i alle pickup trucks), måtte skyde med paintgun i den ombyggede kreaturvogn, og selvfølgelig skulle vi se landmandens store våbensamling på ca. 250 våben! Eleverne var dybt imponerede, især da den ene søn prøveskød 50 kalibers våbnet, så jorden vibrerede. Det var ikke let at få eleverne med igen fra

☺ *Der blev sparket dæk mange gange!*

📍 *Cowboy Trail i bjergene ved Las Vegas med fantastisk udsigt.*

denne gård! Enkelte spurgte endda, om han ikke ville adoptere dem...

Dag 3 foregik i Sequoia Nationalpark, den anden nationalpark i USA, grundlagt i slutningen af 1800-tallet. Parken er 1.353 kvadratkilometer stor, og består næsten udelukkende af vildmark med kæmpe sequoiaer, de største træer i verden. Træerne kan nå en alder af 3.400 år og kan modstå skovbrande, da barken kan have en tykkelse på op til 46 cm. Dog oplevede vi også de efterhånden mange skovbrandes hærgen i områderne op til nationalparken. Store skovområder men grantræer lå udbrændte hen, og landmændene beklagede sig også over tørken og den deraf følgende manglende regn gennem de sidste 3 år.

Vi så også appelsinplantager i massevis, bl.a. var vi hos Suntreat Citrus, der har dyrket appelsiner, citroner og mandariner siden 1958. Rundturen på plantagen blev foretaget med lille traktor og vogn, så vi rigtig kunne fornemme området.

Vi besøgte Boswell Farms Maschine Shop. Det er værkstedet til et enormt landbrug på 40.000 hektar. De dyrker 16.000 hektar med tomater og 10.000 hektar med bomuld. Meget imponerende maskinpark hvor der blev stor lejlighed til at sparke dæk.

Samme dag besøgte vi County Line Gin, der er et bomuldsspinderi og Overland Stock Yard hvor vi overværede en kvægauktion.

Næste dag besøgte vi Pitigliano Farms, der dyrker forskellige former for nødder og

📍 *Udsigten over Grand Canyon.*

▲ Besøg hos JR Dairy, selvfølgelig med cowboyhat, pickup trucks og det amerikanske flag!

vindruer. Nøddeproduktionen kræver store mængder vand, noget, der er sværere og sværere for landmændene i Californien at skaffe. De sidste tre dage tilbragte vi i og omkring Las Vegas. Noget af et kulturchock for mange af vores elever; byen lyste op dag og især nat med utallige neonreklamer for diverse hoteller og kasinoer. Vi boede på hotellet Circus Circus midt på hovedgaden 'The Strip'; hotellet havde endda eget kasino, hvis man ikke kunne vente!

Med Las Vegas som base, tog vi en dagstur til Grand Canyon og Hoover Dam. Et fascinerende og voldsomt landskab, dog også med

mange andre turister end lige os. Men ingen tvivl om, at turen gjorde indtryk hos eleverne, der også var ude at klatre lidt på klippefremspringene. Vi fik dog heldigvis alle med hjem igen!

Sidste hele dag inden hjemturen til Danmark foregik dels som sightseeing på egen hånd i Las Vegas, dels var vi på Cowboy Trail Ride oppe i bjergene tæt på Las Vegas. Alle elever var modige nok til at sætte sig op på egen hest/muldyr, og afsted gik det i gåsegang med den flotteste udsigt over området. Efter en varm tur, konkurrerede vi i forskellige spil mod hinanden, fx skulle vi fange en (pla-

Neonbyen Las Vegas og det ikoniske byskilt.

▲ Twin Peaks med udsigt over San Francisco en tidlig morgenstund.

stik)kalv med lasso. Vi sluttede dagen med en god gang barbeque og bål, som det sig hør og bør som cowboy ☺.

Efter en god og varm dag, vendte vi næsen hjemad mod Las Vegas igen, alle lugtede vi godt af hest, støv og bål. Så var det kun tilbage at få pakket til den lange hjemtur dagen efter (og måske et bad..).

Alt i alt en inspirerende og oplevelsesrig tur! Tak for en fantastisk tur til både elever og rejsefører Charlie, der igen har fået vist os en masse spændende ting, som vi ikke lige har set herhjemme.

▲ En flot cafe i San Francisco.

Morten L. Bonefeld & Lotte Ottzen Andersen

▼ Sequoia Nationalpark med verdens største træer.

2. hovedforløb og 1. hf EUX:

Puerto Rico – en ny rejsedestination

Igen gennem vores rejsearrangør i USA, fik vi i år mulighed for at udbyde en studietur til tropiske Puerto Rico. Sidst i april drog en god blandede flok af elever fra EUD-2. HF og EUX-1. HF afsted og formåede med lodder og trisser at opfylde alle daværende krav til covid-19.

Puerto Rico har ca. 3,2 mill. indbyggere med både spansk og engelsk som officielle sprog. Øen ligger i den nordøstlige del af Caribien mellem Jomfruøerne (De dansk Vestindiske øer) og den Dominikanske Republik. Det er i dag et selvstyrende territorium under USA, med de ulemper og fordele dette giver. Puerto Rico er repræsenteret med ét ikke-stemmeberettiget medlem i Repræsentanternes Hus og er som sådan underlagt amerikansk lovgivning uden reel mulighed for at påvirke den. Mange, især unge, puertoricane forlader årligt øen og søger lykken i USA, hvilket mange af de tilbageværende oplever som et "braindrain". Dog oplevede vi også at nogle unge vælger at blive på den naturskønne ø, for at opbygge øen med stor fokus på bæredygtighed og håb om større selvstændighed.

Hydroponisk iceberg.

Regnskov og bæredygtighed

Vi landede på den nordlige del af øen i San Juan, som er øens største by med ca. 350.000 indbyggere. De første dage rejste vi rundt i de bjergrige skovområder i den nordøstlige del. Her besøgte vi den flotte regnskov *El Yunque* og bæredygtighedsprojektet *Eye on the Rainforest*, som arbejder med plantning af både oprindelige og indførte hårdtræssorter. Området blev hårdt ramt af orkanen Maria i 2017, som forandrede området markant, men arbejdet med beplantning fortsætter med må-

Holdet ved en kødkvægsfarm.

▲ Karen og Nanke.

let om en både bæredygtig og profitabel produktion af hårde træsorter.

Animalsk produktion

Puerto Rico importerer en del fødevarer herunder også animalske fødevarer, men har dog også selv husdyrproduktion med både malkekvæg, kødkvæg, fjerkræ samt nogle få bedrifter med grise. På den nordvestlige del af øen nær Arecibo, besøgte vi en af øens største malkekvægsbesætninger. Køerne blev fodret med især græsensilage/hø som grovfoder suppleret med melfoder med især hvede, majs, soja og melasse. På den sydlige del af øen vest for Yauco, besøgte vi en bedrift med

kødkvæg i et kuperet græsningsskabeland. Hovedindtægten på bedriften kom fortrinsvis fra salg af avlsdyr.

Eksotiske afgrøder

Det tropiske klima giver mulighed for produktion af mange forskellige eksotiske frugter og afgrøder og vi så produktion af mere end 40 forskellige plantearter. Vi besøgte forskellige typer af brug med både større plantager men også mindre brug med produktion af mange forskellige afgrøder på samme bedrift. Vi besøgte også bedrifter med agroforestry, hvor dyrkning af spiselige afgrøder kombineres med skovbrug. Vi så dyrkning af mango, ba-

▼ Bananer og grøntsager.

naner, papaya, citrus, kaffe, kakao, vanilje, casava blot for at nævne nogle men også mange forskellige grøntsager. Desuden besøgte vi en hydroponisk produktion af forskellige salater og krydderurter, hvilket vil sige at afgrøden dyrkes uden jord, men har rødderne i vandigt miljø tilsat de nødvendige næringsstoffer.

Rom

Sukkerrør har gennem historien udgjort en meget stor del af landbrugsproduktionen på Puerto Rico og var grundlaget for øens produktion af rom. I dag produceres der stadig rom, men med importerede sukkerrør fortrinsvis fra Filippinerne og andre caribiske øer. Vi besøgte øens ældste romdestilleri *Ron del Barrilito* og kan sige god for kvaliteten til trods for at sukkerrørene ikke var dyrket lokalt.

Inger Schultz og Ken Paulsen

▲ Udsigt - bjerge.

▲ Malkekvæg stald.

— Badning i floden.

Agroforestry.

Kødkvæg.

▲ Grøntsager - chili.

▲ Kakao.

▼ San Juan fæstning.

▲ Kakaobønne træ.

▲ Kakaobønne.

Produktionsleder: På tur i et landbrugstruet Holland

Den årlige udlandstur for produktionslederne bød igen i år på en tur rundt i Holland. Denne gang var med udsigt til at besøge et landbrugsland, som er truet på deres eksistens. Alle 12 elever var spændte på at se hvordan de hollandske landmænd håndterede situationen, samt opleve et flot land med god natur.

Præcisions landbrug i Holland

Et af de helt store besøg, som var planlagt på turen, gik ned til det sydlige Holland. Her var Jacob Van Den Borne klar til at tage imod produktionslederne, og fortælle om sin planteavlsejendom. Ejendommen virkede udefra til at være en traditionel planteavlsejendom med kartofler, korn og majs, dog var den langt fra det samme som vi kender herhjemme. Hele ejendommens 1100 ha blev dyrket som

præcisionslandbrug, hvor alt lige fra jordtyper til dieselforbrug blev målt. Alt sammen for at være så effektiv som overhovedet muligt. I den sydlige del af Holland har man ikke marker, som vi kender det herfra Danmark, på de i alt 1100 ha var den gennemsnitlige markstørrelse 3 ha med et gennemsnit på 6 hjørner. Det var derfor nødvendigt med noget mere præcist, hvor alle former af gødning, såsæd og sprøjtemidler kunne tildeles ligeligt over hele arealet.

Bønder i storbyen

Når man er i Holland, skal man selvfølgelig også opleve storbyen, Amsterdam. Selvom folk var meget skeptiske for at skulle være i storbyen med mange mennesker og langt til den hjemlige lugt. Eftersom Holland er et cy-

▼ Besøg på et Lely besøgslandbrug.

kelland, skulle de danske bønder selvfølgelig udforske de hollandske gader på jernhest. Vejret op til cykelturen var ikke ligefrem lovende, og selve turen var tæt på at blive aflyst. Dog klarede vejret op i sidste øjeblik og alle kom afsted på cykeltur i de hollandske gader. Hurtigt fik folk vænnet sig til at skulle holde øje med biler, knallerter og folk på gåben, så alle kom levende tilbage fra cykelturen.

Hyggeligt samværd om aftenen for lærer og elever

Meningen med turen var selvfølgelig at skabe et sammenhold mellem de nye produktionsledere, og det var der selvfølgelig stor opbakning omkring. Hver aften stod den på hyggeligt samvær med først fællesspisning sammen med elever og lærer, og bagefter gik turen rundt i de forskellige byer for at opleve noget sammen. Det gav et helt nyt sammenhold gennem hele klassen, og folk var nu klar på at komme tilbage på skolen til resten af deres ophold.

*Mads Schrøder Hansen,
Produktionslederholdet*

▲ Cykelturen i Amsterdam med guide gav spændende oplevelser.

▲ En foderrobot. Kan det nu gå an.

▲ Aftenhygge i Leeuwarden.

▲ Smart automatisk silotildækning hos ung kvægbrugere i det nordlige Holland.

Produktionsleder: Landet rundt

I løbet af produktionslederforløbet besøger vi flere lokale landbrugsvirksomheder i Syd- og Sønderjylland, som altid er villige til at åbne dørene for os.

Men det er også altid lærerigt at se virksomheder og landbrugsbedrifter i andre landsdele og derfor har vi også i år planlagt et par småture i løbet efteråret

I september blev den årlige Andelsdag for alle landets produktionsleder-elever afholdt på *Axelborg*. Dagen afholdes af folkevalgte fra Arla, DC og DLF samt medarbejdere på *Axelborg*. Igen i år var der sammensat et spændende program, som giver de studerende en god indsigt i arbejdet i landbrugets andelsforeninger og der daglige arbejde på *Axelborg*.

Den efterfølgende dag besøgte vi 2 landbrugsbedrifter på Sjælland. Første stop var

på *Tybjerggård Avl og Opformering*, ved Herlufmagle hvor driftslederen Marianne fortalte om produktionen med særligt fokus på ledelse af de mange ansatte med forskellige nationaliteter. Ved *Lundby* på Sydsjælland besøgte vi *Gerard Doldersum*, som har kvægbedrift med ca. 800 malkekøer. Køerne fodres med majs og lucerne. Vi så malkning i en netop indviet GEA-malkekarrusel.

I oktober deltog grisespecialet i Grisekongressen i Herning mens plante- og kvægspecialklasser tog på virksomhedsbesøg hver for sig den ene dag og sammen den næste dag. *Adelgaard Jersey*, *VikingGenetics*, *Thyregod Maskinfabrik*, *Sejet Planteformødling*, *DanGødning*, *Kjargaarden* og *Vestjyllands Andel* var alle spændende og lærerige besøg.

Inger Schultz

Tybjerggård.

DanGodning - på toppen af siloerne i Fredericia havn.

Forsøgsmaskiner på Sejet Planteformædning.

▲ Adelgaard Jersey.

Hos Gerard Doldersum, Lundby.

▼ Sejet Planteformædning - Lasse.

Axelborg - på toppen.

Agrarøkonomer:

En uddannelse med mange muligheder

Agrarøkonomuddannelsen har været på skolen i mere end 10 år. Vi har fået et par meldinger fra nogle stykker af de færdiguddannede, idet vi spurgte, hvad de har fået ud af det. Sidst i artiklen orienterer forløbsansvarlig Bent Kloster om holdet, der er på skole netop nu.

Først giver vi ordet til de færdiguddannede:

Carina Kryger Rønberg, Næsbjerg:

Jeg var med på Gråsten Landbrugsskoles første agrarøkonomhold i 2011 - og måtte da lige tænke over, hvad jeg egentligt har brugt uddannelsen til. Jeg husker også, at vi lavede en plan med, hvad vi gerne ville efter 5 - 10 år og er ret sikker på, at jeg ikke regnede med at befinde mig i primærlandbruget efter 5 år.

Efter at have forladt landbrugsskolens trygge rammer, fungerede jeg som driftsleder på en kvæggård med 500 årskøer fordelt på 2 ejendomme. Men vendte dog efter et par år tilbage til det jeg startede med, nemlig mink. Her var jeg i nogle år afbrudt af 2 barsler. Efter sidste barsel havde min mand fået job, hvor han rejser en del, og er offshore i kortere og længere perioder. Og med to små børn blev det for kompliceret med et fuldtidsjob inden for landbruget, hvor der ofte er skæve arbejdstider, weekendvagter og aftentjek. Jeg passede derfor ungerne hjemme, mens jeg

startede en mindre webshop og fotografisk virksomhed op. I 2019 vendte jeg dog tilbage til landbruget, jeg skulle lige afløse for en syg kalvepasser i et par måneder. Men jeg er der endnu, ca. 20 timer i ugen. Jeg afløser også ind i mellem på en større svineejendom, hvor jeg har været både i farestalden og løbe/drægtighed.

Jeg er ret sikker på, at landbrugsuddannelsen og specielt lederuddannelserne faktisk har gjort at jeg havde langt nemmere ved at hoppe ud i det at være selvstændig. Fordi alt det med økonomi, strategi og afsætning havde jeg jo styr på. Og når jeg snakker med vores elever eller skoledrenge, der er i tvivl om hvad de skal, siger jeg altid at landbrugsuddannelsen er en god basisuddannelse. Så er det ikke sikkert man skal malke eller køre traktor resten af livet. Men man kan altid bruge noget af det man har lært i fremtiden og i et andet job.

Claus Mortensen Johnsen:

39 år. Gift med Victoria og har sammen 2 børn. Efter jeg afsluttede AØ, tog jeg autorisation som gyllebeholderkontrollant. Således kunne jeg arbejde som markmand på familiegården, samt hjælpe til i familiens firma, som tog sig af beholderekontrol. I juni 2015 afsluttede jeg kloakmesteruddannelsen, og arbejdede

de derefter fuldtid med entreprenøropgaver og beholderkontrol/reparationer. 1. Januar 2017, overtog jeg majoriteten af familiefirmaet (Johnsens Entreprenør og Kloakservice ApS), som i dag beskæftiger 3½ mand. Som selvstændig bruger jeg stadig mange af de ting som jeg har lært fra landbrugsuddannelsen, det gælder både inden for økonomi og ledelse. Det økonomiske aspekt som jeg har lært på AØ, giver mig en nemmere hverdag, da mange af problemstillingerne er meget lig hinanden - landmand vs. selvstændig entreprenør. Ledelsesmæssigt står jeg også meget stærkere - og det er en kæmpe fordel, da de to andre i virksomheden tæller min far og svigerfar - begge tidligere landmænd, som man ikke bare kan kommandere med. Jeg vil anbefale AØ til alle som vil være selvstændig - også selvom man ikke vil binde sig til landbruget.

Pernille Gerstrøm:

Efter jeg blev færdig som agrarøkonom, blev jeg for en kort stund lærer på skolen, hvor jeg havde grundforløbselever med i svinstalden, men den 19. september 2011 blev jeg ansat som afdelingsleder på Gabøl Nørregaard hos Poul M. Mathiasen. De første 6 år var jeg ansvarlig for vores polteejendom.

I 2017 fik Lars og jeg vores første barn, Edit, og efter endt barsel kom jeg tilbage til Poul, og fik ansvaret for drægtighedsstalden og sygestalden. Der har jeg været indtil jeg gik på barsel midt september 2021.

Efter megen overvejelse sagde jeg op fra 31/3 2022. For nu skulle der nye udfordringer til. Dem er jeg så ved at finde.

Michael Hansen, Kværs:

Hej alle andre fra dengang.

Tænk engang at det allerede er 10 år siden, at vi stod på trappen og var færdige med AØ, men det passer vist godt nok, hvis jeg regner efter.

I de ti år der er gået, er der sket meget, både i verden men også privat. Marissa og jeg købte i november 2012 hus i Kværs, hvor vi stadig bor i dag, og gift 3 år senere. Børneflokken blev i 2021 udvidet til det dobbelte, da vi blev forældre til et sæt tvillinger, og med to i forvejen, som begge er omkring teenageralderen, kom der for alvor liv i huset.

Jeg startede efter uddannelsen som fodermester ved Keld Warncke i Tørsbøl. Det var en produktion med 700 søer og 7 kg grise. Jeg havde en fantastisk arbejdsplads med fantastiske kolleger gennem tiden og mange spændende udfordringer, men 1/3 2022 besluttede jeg at prøve noget andet og startede i lære i VVS-branchen. Der er fart på i hverdagen, ikke mindst pga. Putin, men jeg nyder det hver dag, især at man ikke altid ved, hvad der sker i morgen.

▼ Uddannelsesmesse for 2. hf

Håber i alle har det godt og har at vi engang ses til et jubilæum.

Kim Lassen:

I juni 2012, som 25-årig blev jeg færdiguddannet som Agrarøkonom efter 3 gange 5 mdr. på først produktionsleder, så virksomhedsleder og til sidst agrarøkonomuddannelsen.

Lige derefter startede jeg som produktionsleder med søer, smågrise og slagtegrise på Birkelund ved Birgitte og Peter Fallesen Ravn. En rigtig dejlig arbejdsplads med et stærkt sammenhold, hvor det blevet vægtet meget at have de familiære værdier med ind i vores arbejde. Den ledelsesstil passede mig rigtig godt. Det blev til mere end 8 gode år. Jeg fik en meget stor indsigt i at være produktionsleder på en full-line ejendom med grise, da jeg tidligere på mine andre rigtig gode arbejdspladser - Tummelsbjerg og Tingvejgård - var blevet udlært i søer med 7 kg grise og plan-teavl.

Tiden på Birkelund, skulle nu bruges til at få en masse erfaring med sig, så jeg forhåbentlig kunne blive selvstændig med tid. Tiden løb derud af, og jeg fik brugt en masse af de værktøjer, som jeg havde fået med fra Gråsten. Da jeg er meget rundet af forenings Danmark og

kan lide at bruge tid som frivillig, og på et tidspunkt blev jeg valgt ind i bestyrelsen for VGIE (efterskole) og i andre foreningerne, var jeg glad for at være blevet uddannet agrarøkonom, fordi min uddannelse har givet mig stor indsigt i strategi, ledelse, økonomi mm.

Kroppen havde lidt svært ved at holde til det høje tempo. Min drøm om at skulle være selvstændig landmand, skulle ligges lidt til siden. Jeg blev nødt til at stoppe lidt op, tænke lidt mere på mig selv og giv mig selv mere frihed og fritid til familielivet. Drømmen var nu mere et godt arbejde, overtage familieejendommen på 24 ha som 5. generation med fritid og mindre arbejde.

Beslutning om at prøve et andet erhverv var taget, lige indtil jeg fik en snak med Lorens Peter Lorenzen, Tingvejgård (tidlige elevplads). Her arbejder jeg nu i dag i et ledelsesteam på 3, hvor jeg er ansvarlig for de mindste grise i farestalden. Kresten har overtaget gården og er meget bevidst om, at vi med arbejdet har det godt. Jeg arbejder færre timer end før og vi er her flere kollegaer. Så på den måde hænger mit liv bedre sammen i dag og sammen med min mor og far, har vi en plan klar i skuffen om at jeg kan overtage familiens ejendom, og så må tiden vise, hvilken udvikling der skal ske der fra.

▼ Land-art udført af AØ-holdet forud for Tour de France!

Michael Feldstedt:

Her er der sket en del, siden vi blev færdige som agrarøkonomer.

Jeg påbegyndte et generationsskifte med mine forældre i 2018, hvor jeg overtog 2 ejendomme med slagtesvin, slagtekyllinger og planteavl. Efter at have drevet dem i samarbejde med min far i 3 år, overtog jeg i 2021 de resterende 2 ejendomme, ligeledes med slagtekyllinger og planteavl.

I indeværende år er der som bekendt også sket en del, meget af det vi kendte er ikke længere en selvfølge, det har der været flere årsager til, men krigen i Ukraine, har jo ændret meget for os alle.

Jeg har købt min onkels ejendom i starten af året, med planteavl og slagtekyllinger, så jeg nu er oppe på at producere ca. 1.2 millioner kyllinger, og driver 620 ha planteavl, hvoraf de 280 ha er ejet, og resten forpagtet.

Jeg leverede de sidste slagtesvin i maj måned, og staldene er nu udlejet. Privat bor jeg sammen med Line, og har to drenge på henholdsvis 12 og 14 år, fritiden går med heste og dykning.

Lærer Bent Kloster, forløbsansvarlig

2022:

Gråsten Landbrugsskoles agrarøkonomer i 2022 består af et hold på 10 unge fyre, som arbejder hen imod en fremtid indenfor landbrugets brancher.

Igennem uddannelsen lærer de, hvordan de kan etablere en landbrugsvirksomhed samt udvikle den til de fremtidige muligheder for landbruget. At vide hvad der sker i landbruget 5-10 år frem kan være svært at vide, så noget af det vigtigste de studerende skal kunne, er at være innovative og se muligheder, der ser ind i fremtiden. For at kunne dette, bliver de inspireret ved at besøge virksomheder der er gået en anden vej, end hvad der måske var den nemmeste.

De har gennem året besøgt blandt andet Benniksgård hotel samt Aarø tang, som er virksomheder der tør tage chancer, og gå efter det de brænder for.

Som underviser på agrarøkonomstudiet er det interessant at være med til at præge fremtidens fødevareproducenter, som der venter mange spændende muligheder.

▼ AØ-holdet anno 2022 på augusttur til Ærø.

Elevforeningen 2022

Endelig, ligesom alle andre steder er der kommet fuldt gang i elevforeningen efter coronaen. Der blev afholdt en fantastisk elevdag, hvor vi grundet omstændighederne lavede en opsamling af jubilarer. Det var virkelig en fornøjelse at se så mange samlet sådan en dag og høre, hvordan snakken gik.

På generalforsamlingen blev det vedtaget at ændre §5 i foreningens vedtægter, så bestyrelsen nu består af 5 medlemmer.

Til næste år vil det være under mere normale omstændigheder at elevdagen afholdes. Det er besluttet at det bliver d. 1. juni at elevdagen i 2023 afholdes.

Som tidligere omtalt i elevskriftet, så pågår arbejdet med jubilæumsbogen i anledningen

af skolens 100-års jubilæum. Og på trods af coronaen så forløber denne planmæssigt, så denne kan udgives i jubilæumsåret.

Året 2022 har derfor været mere normalt i foreningen og vi ser frem til at arbejde videre i foreningen i 2023. Modsat i foreningen, der er kommet tilbage til normalen, så lyder det til at der kommer til at ske meget i landbruget og vi kan kun vente og se hvad politikerne bliver enige om i sidste ende. Jeg tror, vi i landbruget er rigtig gode til at finde de bedste løsninger i de situationer, vi bliver sat i.

Med disse ord vil jeg ønske jer alle sammen en rigtig glædelig jul og godt nytår.

Rasmus Henne Lehmann, formand

▽ I år måtte idrætshallen i brug til jubilarmiddagen.

Regnskab for Gråsten Elever fra d. 01.05.2021 til d. 30.04.2022

Resultatopgørelse

Indtægter:	
Indbetalt kontingent	125.500,00
Tilskud skole	5.000,00
Indtægter i alt	130.500,00

Udgifter:

Trykning af elevskrifter	67.690,50
Porto	31.089,50
PBS	8.688,87
Renter	1.811,37
Gebyrer	1.906,00
Tilskud højskole dage	5.000,00
Honorar	10.000,00
Kontorhold	7.380,00
Boggaver	3.479,20
Udgifter i alt	137.045,44

Årets resultat -6.545,44

Hans Hansens mindelegat	
Sydinvest Dannebrog 378 stk.	
Kursværdi pr. 1. maj 2021	34.923,60
Kursværdi pr. 1. maj 2022	32.994,08

Beholdning pr. 1. maj 2021	877,33
Udbytte	71,20
Renter	-5,01
Beholdning pr. 30. april 2022	943,52

Beholdning pr. 1. maj 2021

Kontantbeholdning	50,00
Sydbank checkkonto	166.307,90
Sydbank m. opsigelse	100.552,99
Investeringskonto	12.627,51
Beholdninger i alt	279.538,40

Beholdning pr. 30. april 2022

Kontantbeholdning	50,00
Sydbank checkkonto	160.472,44
Sydbank m. opsigelse	99.922,23
Investeringskonto	12.548,29
Beholdninger i alt	272.992,96

Afstemning af beholdninger

Beholdning pr. 1. maj 2021	279.538,40
Årets resultat	-6.545,44
Beholdning pr. 30. april 2022	272.992,96

Regnskabet er godkendt og beholdningerne pr. 30. april 2022 fundet tilstede

Gråsten d. 16. maj 2022

Christian A. Lund **Thorkild Nissen**

Vedtægter for foreningen Gråsten Elever

§1

Foreningens formål er at virke som en forbindelse mellem Gråsten Landbrugsskole og tidligere elever, lærere og øvrige medarbejdere, samt en støtte for Gråsten Landbrugsskole og dens virksomhed.

§2

Foreningen afholder et årligt elevmøde på Gråsten Landbrugsskole. Foreningen udsender et elevskrift årligt.

§3

Medlemmer kan alle blive der:

- a. Har været eller er elev på Gråsten Landbrugsskole
- b. Har været eller er ansat på Gråsten Landbrugsskole

Æresmedlemmer kan udnævnes. Dette vedtages på generalforsamlingen efter bestyrelsens indstilling.

§4

Medlemskontingentet fastsættes på den årlige generalforsamling.

§5

Bestyrelsen består af 5 medlemmer. Heraf er 3 valgt af generalforsamlingen. Disse 3 medlemmer er valgt for en toårig periode. Hvert år er der 1 eller 2 på valg.

Hvert års hold af 2. hovedforløbselever vælger en årgangsrepræsentant til medlem af bestyrelsen. Efter 2 års medlemskab af bestyrelsen afgår årgangsrepræsentanten automatisk.

Revisionen af regnskabet foretages af 1 revisor valgt af generalforsamlingen. Denne revisor er valgt for en toårig periode.

§6

Bestyrelsen konstituerer sig på førstkommande bestyrelsesmøde med en formand, næstformand og en sekretær, der tillige er kasserer.

§7

Bestyrelsen forvalter foreningens pengemidler.

Der føres referat over bestyrelsesmøder og der holdes bestyrelsesmøde mindst 1 gang årligt.

Der føres liste over medlemmerne.

§8

Ordinær generalforsamling afholdes i tilslutning til elevmødet. Generalforsamlingen indvarsles i elevskriftet.

Generalforsamlingen omfatter følgende dagsorden:

- a. Valg af dirigent
- b. Beretning om foreningens aktivitet
- c. Fremlæggelse af regnskab
- d. Behandling af indkomne forslag. Forslag skal skriftligt være bestyrelsen i hænde senest 14 dage før generalforsamlingen
- e. Fastsættelse af kontingent
- f. Valg til bestyrelse og revision
- g. Eventuelt

§9

Regnskabsåret går fra 1. maj til 30. april. Opkrævning af medlemskontingent sker samtidig med udsendelsen af elevskriftet.

§10

Ændring af vedtægter kan foretages på den ordinære generalforsamling når 2/3 af de afgivne stemmer er for forslaget.

§11

I tilfælde af foreningens ophør skal foreningens formue anvendes som støtte til uddannelse af unge i landbruget.

Således vedtaget på den stiftende generalforsamling d. 27. marts 1925.

I bestyrelsen:

S. Falk Andersen, Ejnar Willumsen, Hans Jørgen Schmidt, Jacob Thomsen og Lauridsen

Ajourført og ændret på den ordinære generalforsamling d. 4. juni 1997.

I bestyrelsen:

Håkon Friederichsen, Hans Henrik Boe, Gert Karkov, Holger Warncke, Anton Mortensen, Mogens Hymøller, Carsten Friis, Lars Buchhave og Jørgen Bonefeld

Ajourført og ændret på den ordinære generalforsamling d. 3. juni 2014.

I bestyrelsen:

Esben Lauridsen, Aksel Katborg, Pernille Gerstrøm, Palle Schmidt, Henning Jakobsen, Anders Bonde Hell, Anders H. Thomsen, Thejs Christiansen, Rasmus Overgaard Lehmann og Bent E. Nielsen.

Ajourført og ændret på den ordinære generalforsamling d. 2. juni 2022.

I bestyrelsen:

Rasmus Lehmann, Natascha Jepsen, Bent Nielsen, Henning Jakobsen, Tina Jespersen, Victor Sejr Conradsen, Nicolai Roost Aabling, Vivi Kleis Andersen og Amalie Rosted.

Landmand Planter 2022

Peder Damgaard: Hilsen fra Kollund

Vi har netop forladt den varmeste oktober i mands minde. Det er 1. november og - udover at være valgdag til Folketinget - 40 år siden, at jeg startede med mit første faglig-tekniske hold på Gråsten Landbrugsskole i 1982. Den mærkedag har fået mig til at invitere mange af de lærere og landbrugskolleger, der var på GL i 1982.

Nestor **Anton og Else Marie Mortensen** runder de 90 år i år, og det er nu 25. år på pension. Bopælen ude i Gråstenskoven forventes udskiftet inden for nærmere tid. Anton kan fortælle anekdoter fra tiden helt siden ansættelsen i 1965.

Tekniklærer **Kristian Jacobsen** var ansat fra 1976 ved starten af grundskoleuddannelse og indtil 2005. KJ, som bor i Rinkenæs, runder version 8.0 næste gang.

”Plante **Otto**” **Kristensen**, som mange kender siden 1980, stoppede helt som lærer i 2016. Otto er stadig aktiv på sit landbrug i St. Brøndum med planteavl og juletræer, samt udlejning af stalde til fjerkræ.

Økonomilærer **Jørgen H. Bonde** var ansat fra 1982 til 1987. Jørgen har siden arbejdet med TV, været viceforstander på handelsskole og siden 2004 haft Skærtøft Mølles produkter i centrum. Mølleriaktiviteterne blev afviklet i 2017. Nu er Jørgen retur i arbejdet, som premierløjtnant, med udgangspunkt i Søgård-Lejren.

Svineproduktionslærer **Hans Knudt Krag** var ligeledes ansat fra 1982 og til 1987. Siden har HKK være produktionskonsulent og leder af

Sønderjysk svinerådgivning. Siden 2008 med-ejer af firma i Tyskland, som beskæftiger sig med landbrugsbyggeri. Knudt og Mona ejer stadig fødegården i Løjt Skovby.

Kvægfodermester **Jørgen Jørgensen** var markelev i 75/76 og fodermester fra 1980 til 1984. Herefter overtog han og Krista gården i Nejs ved Broager. Udviklede gården fra 25 til 70 højtstående jerseykøer. Malkekøerne blev solgt i efteråret 2022 og ny bolig er købt i Broager. Jørgen og Krista er én af de mest stabile og trofaste praktikpladsværter. Mangen en grundskoleelev er introduceret til erhvervet på Nejs Møllevej.

Forvalter **Otto Østergaard** var ansat til at lede markbruget fra 1979 til 2015. Imponeerende 36 år. Siden har der været forskellige job som bl.a. traktorfører hos Arkil, hos Ewers og Otto nyder nu pensionisttilværelsen i Ullestrup.

Svinefodermester **Mads Thuesen** var ansat efter skoleopholdet i 80/81 og til 1983. Nogle år senere blev fødehjemmet Anslet Svineavl overtaget og drevet frem til 2013. Gården er solgt i 2021 og nu er tilværelsen i nybygget hus for Kirsten og Mads i Neder Åstrup, Haderslev. Fra 2002 til 2014 var Mads formand for skolens bestyrelse.

Der er mange udfordringer i landbrugserhvervet. Det glæder ”et gammelt forstanderhjerter” at se, hvorledes mange tidligere elever på solid vis tager del i erhvervets udfordringer. Jeg tænker på formanden for Landbrug & Fødevarer *Søren Søndergaard*, formand for LandboSyd *Henrik Jessen*, formand *Christian*

Lund, Dansk Kvæg og Sønderjysk Landbrug, formand *Hans Damgaard*, Kolding Herreds Landboforening, formand *Niels Laursen*, Sydvestjysk Landboforening og formand *Christian Kock*, LHN. Desuden mange dygtige bestyrelsesmedlemmer i foreninger, foderstofforeninger, mejerier og slagterier. Det glæder mig at se, hvorledes mange har påvirket den seneste måneds valgkamp med saglig information. Borgmesterposterne i Sønderborg og Kolding kommuner varetages ligeledes af tidligere GL-elever.

Jeg glæder mig over at møde tidligere elever i mange forskellige sammenhænge og glædes over, at engagement kreativitet, virkelyst og ihærdighed præger dagligdagen. Helt særligt var det at være vært for en julesammenkomst for Grønt Diplomholdet fra 1999. Hele klassen holder sammen, og mødes regelmæssigt. Jeg er så stolt af at følge dette helt særlige hold. En klasse med personer, som nu er på i omegnen af de 50 år, og dybt engageret med familie, job, tillidshverv og landbrug, som udvikles på forskellig vis.

*Glædelig Jul til alle.
Mie og Peder Damgaard*

1960-61 (60 års jubilæum i 2021)

Argang 1961-62 (60 års jubilæum i 2022)

Árgang 1964-65 (55 árs jubílæum i 2020)

Argang 1965-66 (55 års jubilæum i 2021)

Árgangur 1966-67 (55 ára jubiliæum í 2022)

Årgang 1969-70 (50 års jubilæum i 2020)

Árgang 1970-71 (50 árs jubileum i 2021)

Årgang 1971-72 (50 års jubilæum i 2022)

Árgang 1974-75 (45 árs jubílæum í 2020)

Árgang 1975-76 (45 árs jubílæum í 2021)

Árgang 1976-77 (45 árs jubiliæum í 2022)

Árgang 1979-80 (40 árs jubílæum í 2020)

Árgang 1980-81 (40 árs jubilsæum i 2021)

Árgang 1981-82 (40 árs jubílæum í 2022)

Årgang 1986-87 (35 års jubilæum i 2022)

Årgang 1992 (30 års jubilæum i 2022)

Årgang 1997 (25 års jubilæum i 2022)

Árgang 2007 (15 árs jubílæum í 2022)

Árgang 2012 (10 árs jubílæum í 2022)

Árgang 2017 (5 árs jubílæum í 2022)

Nyt fra gamle elever

Årgang 1957-58

**Redaktør: Povl Solmer Frank,
Svanevej 4, 6500 Vojens
E-mail: svanevej@privat.dk
tlf. 7454 1001 / 4028 5670**

Blandt fremmødte ved 50-års jubilæum i 2008 var to af tre sydslesvigere, Richard Petersen, Goldebek og Meinhard Sievers, Horstedt. Mødtes med dem igen i oktober 2009 på Osterkrug i Treia (mellem Husum og Slesvig). Omfattende omtale af turbulent opvækst og virke (Årsskrift 2009). Siden da sporadisk telefonkontakt. Besluttede at besøge dem i forbindelse med de danske årsmøder i Sydslesvig d. 10. juni 2022. I Goldebek fandt jeg frem til naboer, som oplyste at Richard var død for et år siden. Hustru Else var kommet på plejehjem. I Horstedt mødte jeg en søn, som havde overtaget ejendom efter Meinhards død d. 15. august 2018. Hustru Heike Dorthea havde fortsat bolig på stedet. Vi fik en god snak, hvor hun berettede om deres fælles interesse for operarejser. Hendes store interesse for knipling blev opretholdt med vennekontakter i Sønderjylland og på Samsø.

Dagen blev afsluttet med deltagelse i årsmøde i Drage, et mindre bysamfund med dansk skole øst for Frederiksstad. Festtale af repræsentant fra Sønderjylland blev holdt af en søn af vor årgangskammerat Thomas Petersen, Søvang. Sønnen var borgmester Jørgen Popp Petersen. Varetager fortsat sideløbende aktiv landmandsgerning.

I forbindelse med besøg i København gjorde jeg stop ved Nymosevej 9 i Gentofte, bolig for Jens Jørgensen. Deltog i 50 års jubilæum i 2018. Bolig var fraflyttet. Hvad gør man så? Ved genbo var parkeret en bil. Banker på. En kvinde åbner døren. Fremfører kendskab til Jens. Hun benævner ham straks som "politimesteren" under hvilken betegnelse han var kendt på vejen. Hun var meget interesseret i min relation til Jens, bød på kaffe og hvor jeg

kunne fortælle, hvad jeg var bekendt med efter aflagt besøg hos ham i 2016 (Se årsskrift).

Hen over året har jeg pr. telefon eller besøg været i kontakt med en halv snes, heraf de fleste i september. Det er følgende:

Bessie og Kurt Aggeboe, Horne

Randi og Stephan Elkjær, Slagelse

Gerda og Volker Kopatz, Haarby

Sofie og Kristen Appel, Rangstrup

Lis og Andreas N. Nissum, Agerskov

Kirsten og Erik Lassen Schmidt, Toftlund

Ingrid og Aage Lund, Branderup

Clarita og Carl V. Johansen, Cerritos, Californien

Niels Peter Bundesen, Koldkaad

Henry Johanning, Øster Højst

Emneregister er stort, når der fremdrages hændelser over seks årtier. Fra praktisk virke. Fra familieliv. Aktuelle forhold i den nære, i den store verden. På trods af, at alle erkender afmagt i store samfundsbeslutninger, er interesse intakt.

Generelt kenetegende er, at der for adskillige er opræk til diamanbryllup sågar kron-diamanbryllup. Det er helt i overensstemmelse med, at det første hold forlod skolen ved udgangen af marts 1958 og var klar til at stifte familie.

For to familier er tilgang til landbrugserhverv intakt. Aage Lund med to børnebørn. Henry Johanning med fire børnebørn. Nogle har været på Gråsten, nogle er der, nogle på vej.

For os er 2023 jubilæumsår. Af oprindeligt 113 elever er der fortsat 31 i live, heraf 24 med bopæl i Sønderjylland. Ved 60 årsjubilæum i 2018 var der et fremmøde på 14. Flere tilkendegiver at lysten til fremmøde er til stede, men mobilitet er en hæmsko.

Skrivende stund siger 2. oktober 2022. 50 året for afstemning om tilslutning til det davæ-

rende EF, nu EUR-union. På dagen deltog jeg i international ungdomsudvekslingskongres i Tokyo. Har japansk avisforside liggende meddelende tilslutning. Uendelig meget har ændret sig og fortsættelse følger i kraft af menneskets natur.

*Glædelig jul - Godt nytår
Povl Solmer Frank*

Årgang 1958-59

**Redaktør: Svend Nissen Hansen,
Nygade 59, 6900 Skjern
E-mail: svend.n.hansen@gmail.com
Mobil 4015 3986**

Jeg sendte en mail ud til 9 og har været i kontakt eller besøgt 8.

Her er resultatet:

Henning Bogø Jepsen, Hørup Bygade, Høruphav:

Han fortæller, at han er glad for sin andelsbolig, men har problemer med sit domæne endnu. Fortalte kort i telefonen, at han nu i 34 år har gået i fitnesscenter for at holde sig i form. Desuden besøger han sin kone, der er på plejehjem. Han bad mig hilse alle fra 58/59.

Kai Valentin, Holmskovvej 9, Nordborg fortæller, at de havde stor familiefest ved deres

diamantbryllup d. 12. maj. Vinhøsten bliver vist god i år, han har fået hjælp af sin datter og et professionelt firma til at færdiggøre produktionen. Der har også været tid til en årlig tur til Fanø som de nyder meget med den brede sandstrand, som de ikke har på østkysten. Han spiller også skat med 3 venner.

Hils alle. Med ønsket om en glædelig jul og godt nytår fra Tove og Kai.

Chresten Clausen, Østervej 24, Sydals skriver:

Så er der virkelig gået et år igen. Der er ingen ændring i vores hverdag. Jeg er efterhånden dårligt gående, det er der vel ikke noget at sige ti. Vore to drenge er 61 og 59 år, men jeg er godt hjulpet af en rollator. Min kone har et meget godt helbred, det er selvfølgelig en stor glæde.

Vi har nu i godt 2 år haft varmepumpe, det er en stor fordel med de nuværende høje priser på energi. Jeg har ondt af landbruget, der må argumentere mod al det vås, der fremføres mod dem af de røde partier. Det var en lang smøre.

En hilsen sendes til vores årgang fra Chresten Clausen.

Hans V. Christensen, Stenderup 8, V.Sottrup, Sønderborg fortæller i telefonen, at han har solgt de sidste heste, men bor stadig på gården. Han går ture og spiller kort "ligeud". De

▼ *Slægtninge til Hans Hansen ved afsløringen af en mindesten, som nu er at finde i skolens have.*

har også været på en tur til Odense, herudover passer han også deres store have og sender en hilsen til alle.

Nicolai Clausen, Skovbyvej 52, Sydals var på havearbejde, da jeg ringede, men hans kone Tove fortalte, at Nicolai har fået Parkinson og går til fysioterapi. Deres 2 sønner blev uddannet landmænd, men den ene stoppede og er selvstændig tømrer. Søn og svigerdatter bor tæt ved og havde et interessant besøg af Vestjyllands Højskole, der var på vandring på bl.a. Gendarmstien. De overnattede hos dem.

Tove bad mig hilse årgang 58/59 fra Nicolai og Tove.

(Red.: Et godt initiativ af Vestjyllands Højskole, der havde et stort antal udenlandske elever med som fik set en bid af Danmark og også familien Clausen).

Chresten Jessen, Skovby Bygade 25, Vojens fortæller, at han for mange år siden (i 1998) solgte gården til en søn og flyttede ind i et hus nabo til. På gården er der 105 køer, som han hjælper lidt til med malkningen. Han har i år været igennem en større operation, der ser ud til at lykkedes godt. Han har altid gået til gymnastik og krolf og cykelture, men det er i år sat på pause. De har 4 børn og 5 børnebørn, der alle bor tæt ved og er flinke til at besøge forældrene. De har i mange år foretaget udlandsture i mange forskellige lande, men også kørt mange campingture i Danmark.

Hils alle 58/59 årgang fra Jing og Chresten.

Peter Lund, Fasanvænget 2, Tinglev. Bor nu alene, er blevet 87 år og fortæller, at han går i motionscenter 2 gange om ugen samt stotlegymnastik for helbredets skyld. Han har 2 børn og 4 børnebørn. en datter bor i Padborg og en søn, der bor i Skive.

Jeg skal hilse alle fra Peter Lund.

Hans Christian Christensen, Lerbjergparken 5, 2. th., Sønderborg: Han fortæller, at de nu bor fast i sommerhus ved Vemmingbund og får tiden til at gå med gåture.

Helbredet er ikke så godt mere. De har 3 børn og 5 børnebørn. En datter bor i Gram, en søn,

der bor i Tombøl og har 3 børn og en datter Lotte, der har 2 børn og bor i Dybbøl og har arbejde på Gråsten Landbrugsskole.

Hils alle fra 58/59 årgang fra Hans Christian og Sigrun.

Bjarne Christensen, Askelunden 6, Givskud, Give fortæller, at han fortsat kæmper imod knoglekræften. De passer hus og haven selv, men kommer ikke ret meget ud mere, men får tit besøg af børn og børnebørn. Bjarne var den yngste på holdet og er nu 81½ år nu. De har 3 børn Lone, Jane og Jørgen og 5 børnebørn og 1 oldebarn.

Hilsen fra Bjarne og Jutta.

Helge Nissen Hansen, Tøndervej 2 C, Arnitlund, Vojens. Jeg besøgte Helge, der fortæller, at han har været på sygehus nogle gange, bl.a. kontrol efter tidligere operationer. Han har været "nødt til" at stoppe med at passe haver. Der er 1 og hans egen tilbage, men helbredet er ikke godt mere. Han fortæller, at han har gode naboer, der er flinke til at besøge og hjælpe ham. Hils alle fra Helge.

Aage Kjær, Kastvråvej 23, Sommersted skriver:

Jeg sender mine hilsener til gamle venner fra en god tid på Gråsten Landbrugsskole, der dannede grundlag for fremtidig virksomhed. Lis og jeg har overdraget til næste generation. Så jeg har tid til mange interesser, der er oppe i tiden. Vores generation er ved at være den ældste, som oplevede 2.verdenskrig. Jeg husker den tydelig som femårig fra d. 9. april 1940. De sidste tyske soldater her i Kastvrå, som blev indkvarteret i alle gårde og huse, gav spændende oplevelser for os drenge. På vores gård havde de krigsret styret af 2 dommere, hvor den ene opsøgte min far for nyhederne fra BBC. På nabogården arbejdede en illegal dansk politibetjent, der havde depone-ret politiskiltet i kakkellovnen i en stue på gården, hvor senere en tysk officer boede. Denne overraskedes 5. maj 1945, da betjenten opsøgte ham for at gøre brug af politiskiltet. Derhjemme så jeg grædende soldater forla-

de retslokalet for straks afgang til østfronten. Mon historien gentager sig?

Venlig hilsen Aage Kjær

Andreas Obling Petersen, Grænsevej 1, El-lum, Løgumkloster. som jeg besøgte en eftermiddag fornylig. Her mødte jeg en mand med sine meningers mod. Ugift og uddannet landmand og lærer fra Ollerup. Har undervist på flere højskoler. Har været på mange udlandsrejser. Har været EF/EU-modstander siden 1971. Købte Stadebjerggaard i 1973 og hvor han stadig bor. Han var og er den første økologiske landmand her i landet. Han har skrevet et utal af læserbreve, både om lokale forhold og regionale og landspolitiske forhold og skrevet 5 bøger, hvor mange af hans læserbreve indgår.

En bog om modstand om nedlæggelse af en jernbaneoverkørsel. En bog "Ene mod systemet". En bog mod nedlæggelse af 8 skoler "Skolemassakren". En bog om "EU-modstand i Syd-og Sønderjylland". En bog "Huskebog" skrevet af og om Andreas Obling Petersen om hans liv. Og endelig en bog "Danske myndigheders inkompetence, løgne og manipulationer". Indholdet, som er blevet debatteret på Vesteregnet.

I forbindelse med hans forbindelse til Uge højskole først i halvferdserne fik han kontakt til lettere der.

Han har besøgt i de baltiske lande og specielt Letland 54 gange i perioden 1992-1995.

Har været med til at oprette en lettisk højskole efter dansk mønster og ligeledes om andelsbevægelsen. Hans mange læserbreve har også medført anklage og han har været i retten, men dog ikke i fængsel, som han fortæller mig. Han har hvert år arrangeret grundlovsmøder på gården, samarbejdet med kunstskele (træskulptur)symposium afslutning med sommerfester med deltagelse fra mange forskellige lande, sidste gang dog i 2019. Han er nu 83 år og sidder i kørestol og har hjemmehjælpere flere gange om dagen. Han er også nu stærkt hørehæmmet, men hjernen og hukommelsen fejler ikke noget.

Han har besøg af et par venner en gang om ugen. De hjælper lidt til.

Andreas vil gerne have besøg, da det jo er lidt ensomt at bo alene på Stadebjerggaard.

Jeg sender en hilsen til alle fra Andreas Obling Petersen

(Red.: Jeg fik et eksemplar af bøgerne, som jeg nu skal til at læse. Det er også en historie om egnen derude vestpå. Han har et oplag liggende).

*Med venlig hilsen
Svend Nissen Hansen*

Årgang 1959-60

Efter mange års trofast arbejde som årgangsredaktør ønsker *Mads Schmidt Eriksen* at overlade jobbet til en anden fra holdet. Mads har ud over at have været redaktør for årgangen også været formand for elevforeningen i en årrække. Hertil kommer, at Mads har været medlem af bestyrelsen for Gråsten Landbrugsskole i 25 år.

Fra skole og elevforeningen siger vi mange tak til Mads for den store indsats gennem årene.

Mads kunne desværre ikke deltage i sommerens jubilararrangement på grund af helbredsmæssige problemer, men ønsker her at sende en varm hilsen til alle fra årgangen.

Måske er der en fra årgangen, som kunne tage over efter Mads? Hvis man er interesseret, bedes henvendelse rettet til Bent Nielsen (mobil 3050 3981).

Årgang 1960-61

**Redaktør: Jørgen H. Møller,
Sneppevænget 14, 5610 Assens
E-mail: sneppe14@mail.dk**

Kære holdkammerater.

Så er der igen nyt til elevskriftet.

Alfred Pedersen, Troldbjergrvej 42, Simmelkær, 7451 Sunds, ringede til mig.

Vi fik en snak i telefonen, hvor han fortalte, at mit brev havde været lang tid om at nå ham.

Han var meget utydelig i telefonen, men jeg forstod, at hans førlighed ikke var så god mere og måtte lejlighedsvis bruge rollator. Kørte ikke bil mere, men havde en god kone, som klarede det. Han gav udtryk at have en god pensionisttilværelse og fremhævede også den gode tid på Gråsten.

Alfred har været meget flink til at svare på mine henvendelse, og man kan læse meget om ham i de tidligere elevskrifter.

Hans Chr. Christensen, Bakkevej 1, 6560 Sommersted, ringede også.

Han fortalte, at det med at skrive var ikke godt mere, idet han havde været ramt af flere blodpropper, hvor det var gået ud over hans korttidshukommelse, men han synes alligevel, at han ville reagere på min forespørgsel.

Vi fik en lang snak om forskelligt, hvad der rører sig i samfundet, og kunne hurtigt blive enige om, at man i verden ikke var blevet klogere, men stadig førte krig.

Han fortalte også om sin familie og et barnebarn, der var helikopterpilot og havde været i USA til uddannelse til jagerpilot, men måtte opgave på grund af den store g-påvirkning.

Grunden til at han havde valgt Gråsten som landbrugsskole, skyldtes at han havde hørt et foredrag af tidligere medforstander Lauridsen.

Hans Chr. har også været god til at svare på mine henvendelser, og man kan læse meget om ham i de tidligere elevskrifter. Jeg går ud fra, at man har gemt dem.

Ernst Christensen, Toftshøj Møllevej 26, 7321 Gadbjerg, sendte dette pr. mail.

Hej årgang 60/61;

Jeg har overlevet alle kriserne. Er p.t ejer af 1 ha + bjælkehus fra 2002. Har lige leveret 2 kreaturer, 1/2 ko hjem til min gode familie, kone 3 børn + svigerbørn og 9 børnebørn, ja rig er jeg blevet.

Mvh. Ernst Christensen.

Nicolaj Nicolajsen, Todsboel Nørremark 21, 6360 Tinglev, ringede også.

Vi fik en snak om, hvad der rører sig i tiden og hvad politikerne nu finder på.

Han gav udtryk for at have en god sundhed og driver stadig landbrug.

Har en søn der har været på Gråsten og forventer, at han fører landbruget videre.

Her kan jeg også tilføje, at han også har været god til at svare på mine henvendelser, så man kan læse mere i de tidligere elevskrifter.

Svend Åge Johanning, Simmersted Byvej 27, 6500 Vojens

Svend Åges kone ringede til mig og meddelte at Svend Åge ikke var mere, han var død i april.

Niels Midtgaard, Klintevej 2, 3450 Allerød

Niels' bror Anton Midtgaard meddelte pr. mail, at Niels, d. 2. maj helt uventet døde af en blodprop under indlæggelse på Herlev Hospital.

Red.:

Som det vil være bekendt, så havde vort hold 60-års jubilæum sidste år.

Desværre blev elevmødet aflyst på grund af Corona, derfor blev der ikke nogen fejring af jubilarer. Det blev det til gengæld ved elevmødet den 2. juni i år.

Fra vores hold deltog:

Georg Clausen, Ebbe Fink-Nielsen, Jes Peter Hansen, Holger Jensen, Laurids Møller, Alfred Pedersen, Peter Petersen, Hans Tøge Sørup og undertegnede.

Skolen havde fundet lokaler, hvor hvert jubilæums hold kunne samles og drøfte hvad der nu faldt for. Det var meget hyggeligt at mødes på denne måde.

Hos os i Assens er alt vel.

*Med dette ønskes alle en glædelig jul
og et godt nytår.
Jørgen*

Årgang 1961-62

**Redaktør: Holger Warncke, Blansvej10,
Bovrup, 6200 Aabenraa
E-mail: warncke@bbsyd.dk
Mobil 20640471**

Mojn til 60-års jubilarerne.

Så har nogle af os været til jubilæum. På min medlemsliste er der 54 gamle knægte – og en ældre dame, som alle havde fået invitationen. Heraf mødtes 23 d. 2. juni på Landbrugsskolen. Elevmødet i år var noget særligt med ca. 300 deltagere, idet der var "forsinkede" jubilarsammenkomster fra elevmøderne i 2020 og 2021, der dengang måtte aflyses pga. Corona.

Vi mødtes alle på pladsen foran hovedtrappen, hvor Bjarne Ebbesen bød os velkommen. Herefter samledes man årgangsvise i forskellige skolestuer.

Hos os indledte vi med, at jeg nævnte de, der ikke mere er iblandt os. Det var i alt 44. Siden har jeg fået oplysning om yderligere 4, som jeg vil omtale nedenfor.

Vi kom hele bordet rundt inden for den tilmålte tid, og hver enkelt havde lejlighed til at fortælle om liv og færden siden skoleopholdet. Det blev en både spændende og mangfoldig oplevelse at lytte til!

Kort før middag var der fotografering af holdene på hovedtrappen. Foto af vort hold kan ses andetsteds i Årsskriftet.

Kl. 12 samledes alle elevmødedeltagerne til middag i skolens store hal. Her gik snakken også lystigt!

Efter middagen var der frit slag til at besigtige skolens stalde og marker, hvilket mange benyttede sig af.

Så vidt jubilæet!

For at samle lidt nyt fra vor årgang til dette års afsnit "Nyt fra Gamle Elever", valgte jeg at sende en hilsen til de første 15, jeg har mailadresse på. Antal svar var ikke så imponerende, men lidt har også god ret!

Niels Jørgen Frank skriver: "Vores 60-års jubilæum var en positiv dag med godt fremmøde, hvor alle fik fint berettet om deres livsfærden. Personligt var jeg stolt over samme antal fremmødte, som for 5 år siden. Herfra kan jeg tilføje, at min kone og jeg har nydt en dejlig dansk sommer – afbrudt af et par Corona-udskudte rejser, bl.a. musikfestival i Savonlinna 400 km nord for Helsinki i Finland – et skønt mønstersamfund i mine øjne.

Dagligdagen nydes med vinterbadning, gymnastik, golf, Rotary og mange kulturelle aktiviteter. Vi er meget taknemmelige og føler os privilegerede over fortsat at have et godt heldbred. 60-års jubilæumshilsen til alle!"

Bent Kortbek takker for mailen og opfordringen til at sende lidt nyt. Han glæder sig også over forløbet af jubilæums-sammenkomsten og "gensynet med de gamle mænd", som han udtrykker det! Bent skriver videre, at de solgte gården (hans fødehjem) i 2016 til Brdr. Schultz i Ll. Anslet, der har svineavlscenter. Samtidig købte de et gammelt sommerhus i Hejlsminde, rev det ned og byggede et nyt sommerhus til helårsbrug.

Det nye hus var færdig til indflytning d. 15. dec. 2017. De nyder virkelig området, hvor der ligger yderligere 43 huse, hvoraf flere bliver ombygget til pensionistboliger. I området er der mange lokalaktiviteter, så han og fru Tinna holder sig i gang med bl.a. gymnastik, kegling, vinterbadning (kun Bent, men nu på 16. år). En gang om ugen bruger de Slot Søbadet i Kolding.

I august måned var de i Tanzania på 11 dages safaritur og besøgte bl.a. Kifaru Lodge Karibu Shangri – La Estate kaffefarm.

Bent fortæller videre, at de var inviteret til Erik Andersen og Katrines guldbryllup i maj i år, men Erik døde jo pludseligt forinden. Han beder mig hilse resten af "de gamle karle fra holdet". Dette være hermed gjort!

Karen Hansen var blandt de 15, jeg bad om at sende lidt nyt. Hun var med ved jubilæet i sommer, hvor jeg fik en rigtig god samtale med hende. Hun virkede frisk og ved godt mod, trods tabet af Laurits – og savnet af ham. (Laurits døde for 2 år siden. Han var jo på vort hold, og Karen arbejdede dengang i køkkenet!) Med et stort smil erklærede hun: "Man er jo ikke 25 år mere, men jeg klarer mig, selvom alle gøremål nu tager længere tid. Min store familie bakker mig godt op!"

Netop med denne bemærkning in mente, fik jeg noget af et chok, da Karens datter Tove Jensen hurtigt mailede tilbage og fortalte, at hendes mor døde helt uventet d. 25. august. Hun skulle igennem en planlagt operation for at få en ny hjerteklap, og det fik hun, men der stødte komplikationer til, som skulle klares ved en ny operation samme dag. Under forberedelsen til denne døde Karen pga. en sprængt hovedpulsåre.

Til Årsskriftet sidste år svarede Karen på min henvendelse og udtrykte håbet om at være med til jubilæet i år. Det nåede hun, men så heller ikke mere...!

Flere dødsfald:

Hans Paulsen Krag døde d. 9. dec. sidste år og blev begravet fra Løjt Kirke d. 15. dec. Ikke underligt, var kirken næsten fyldt (og der er plads til virkelig mange i Løjt Kirke) for Hans var en kendt og højt agtet mand på Løjt Land. Vi sang: "Den signede dag med fryd vi ser", "Vi pløjed og vi såde" og Dejlig er jorden!"

I sin tale tog præsten udgangspunkt i "Vi pløjed og vi såde" og nævnte bl.a., at Hans og Karen var 13. generation på gården i Barsmark, som de drev som et alsidigt landbrug med køer og svin, indtil de i år 2000 overdrog den til en datter og svigersøn.

Hans fortsatte dog som medhjælper på gården, idet han var en meget omsorgsfuld familiefar og morfar for sine børnebørn.

Efter højtideligheden i kirken blev Hans stedt til hvile på Løjt Kirkegård. Ved det efterfølgende mindesamvær på Strandgården blev jeg tilfældigvis placeret ved siden af et yngre ægtepar fra Langeland. Manden havde i sine helt unge dage i et par år været medhjælper hos Karen og Hans. Han roste dem begge for

▼ 23 sultne elever fra Årgang 1961-62

deres måde at drive landbrug på, samt sammenholdet i familien, som medhjælperne nærmest blev en del af!

Personligt har jeg også kun lovord tilovers for Hans. Når han var blandt de 10, jeg henvendte mig til for oplysninger til "Nyt fra Gamle Elever", var jeg sikker på at høre fra ham gennem en opringning. I samtalen kom vi tit "Langt omkring". Det vil jeg savne! Helt privat har vi også mødt Hans og Karen hos fælles venner i Løjt, og ikke mindst ved forskellige arrangementer i Landbo Senior i Aabenraa, hvor Karen i en årrække var med i bestyrelsen!

Egon Henningsen er med på min adresseliste og var blandt de inviterede til vort jubilæum. Hurtigt indløb en mail fra hans søn Peter Henningsen, der fortalte, at hans far døde d. 12. april efter en kort kamp mod leukæmi. Samme Peter lovede at sende lidt oplysninger om sin far.

De kom – og lyder: "Egon Henningsen døde d. 12. april 2022, 81 år gammel. Efter endt landmandsuddannelse og giftermål overtog han i 1969 fødegården Slaugaard i Sommersted, som i datiden var med en stor malkekvægbesætning og planteavl. I start 1980-erne blev malkekøerne sat ud og erstattet af slagtesvin. Gården drev han til 2007, hvor næste generation overtog. Han var i mange år aktiv i be-

styrelsen for Haderslev Amts Landboforening og i repræsentantskabet for Danish Crown/Tulip, og som det så rammende blev sagt af præsten ved begravelsen i Sommersted Kirke: "I Sommersted blev han født, her fik han sit virke, og her fik han sit otium. For ham var det nære liv i Sommersted og nærmeste omegn det vigtigste. Derfra udgik hans verden. Årene som pensionist blev brugt på en hobbybesætning af Limousine, krolf i Landbo Senior i Haderslev, kortspil, rejser, jagt og at følge SønderjyskE i fodbold, samt årets gang i landbruget og familien!"

Chresten Møller døde d. 6. juni i en alder af 86 år. Det fremgår af en dødsannonce, indrykket i JyskeVestkysten d. 11. juni. Chresten og jeg havde en fælles fortid i Flyverhjemmeværnet – også kaldet Luftmeldekorpsset – hvor vi mødtes til instruktionsaftener og kurser i flykending m.m.! Han var også blandt de, jeg var sikker på at høre fra, når han fik en opfordring til at sende mig lidt nyt til "Nyt fra Gamle Elever"!

Her i Bovrup går livet stille og roligt. Vi klarer os, Kirsten med hus og have. Jeg hjælper hver formiddag med at passe æg-pakkemaskinen hos vores søn Mikael, der nu på 26. år driver slægtsgården med et større hønsehold til produktion af rugeæg. Det er dejligt,

▼ Årgang 1961-62

der er "meningsfyldt arbejde" til en gammel mand...!

Sluttelig en stor Tak til skolen for en veltilrettelagt jubilæums-sammenkomst.

Hele holdet ønskes en Glæderig Julefest og et Godt Nytår 2023.

Holger

Argang 1962-63

Redaktør: Jes Lassen
Bygbjergvej 19 A, Felsted
6200 Aabenraa

Ingen indberetning i år.

Argang 1963-64

Redaktør: Vagn Hammer
Plutovej 16, 8370 Hadsten
E-mail: hammers@privat.dk

Kære Gråsten kammerater

Efteråret er over os endnu en gang og det er tid til at reflektere over de begivenheder, der er sket i året, der er gået. Jeg har efterlyst lidt indspark fra jer gamle elever, men der har ikke været den store skrivelyst fra jer, så det bliver en kort historie denne gang. Jeg tænker også på, at det jo er næste år, hvor vi har 60års jubilæum, at der da kan blive lidt mere at berette om.

Her i skrivende stund, er der 10 dage til at Folketingsvalget skal afholdes. Det bliver lidt spændende at se hvorledes valget falder ud, især med de nye partier.

I den valgperiode, der nu er gået, har der været en del sager, der godt kunne været tacklet lidt anderledes. Jeg er enige med dem, der mener at den eet-parti regering, der nu tækker af, har været for magtfuldkommen og set stort på de kritiske informationer, der er kommet frem.

Ligeledes kører der nu informationer om regeringens amatøragtige håndtering af sagerne vedrørende efterretningstjenesten med

fængsling af chefen og hjemsendelse af betroede medarbejder. Det ser ikke kønt ud.

Her i valgkampen, bliver der rigtig lukket op for ideerne til hvorledes dansk landbrug skal se ud i fremtiden. Flere partier har af hensyn til klimaet planer om afvikling af husdyrbruget og marginaliserer dyrkning af lavbundsjord for kun at dyrke plantebaserede afgrøder, der kan indgå i vores ernæring. Væk med kødet til aftensmaden. Jeg håber der findes eftertænsomme ansvarsbevidste politikere, der lige tænker sig om endnu en gang, inden man skrider til handling.

Og endelig kan jeg ikke undlade at nævne, at der er krig i Europa. Hvad er det der foregår i hovedet på Putin? Der er vel ingen af os, der havde en forestilling om, at vores demokratiske frihed i den vestlige verden kunne blive truet. Vi skal åbenbart ikke tage alt som givet.

Jeg har ikke meget at berette om denne gang. Desværre er der et par fra elevforeningen, der ikke er blandt os mere. Det drejer sig om **Peter Christiansen** fra Todsøl, der i julen fik en alvorlig hjerneblødning, der forårsagede hans død. Endelig har jeg fået en besked om, at **Vagn Jakobsen** fra Ørsted, efter en periode med et svagt hjerte afgik ved døden i februar.

Her i Hadsten er alt ved det gamle, dog begynder slitage i bevægeapparaterne at genere de daglige gøremål.

Husk at sende mig din mailadresse så jeg let kan kontakte dig. God jul til alle.

De bedste hilsner fra
Vagn Hammer

Argang 1964-65

Redaktør: Hans Rehhoff Thomsen
Tranehusene 49, 2620 Albertslund
E-mail: hans.rehhoff.thomsen@gmail.com

Red.:

Så lykkedes det med 2-års forsinkelse grundet Covid-19 at få gennemført vort 55-års jubilæum på Gråsten Landbrugsskole, og jeg er sikker på, at alle deltagere synes, det var en god og

spændende dag. Det startede med, at vi "gik i årgangsklasserne" og snakkede bordet rundt om nyt og gammelt siden sidst. Vi var 14 deltagere fra årgang 1964/65, og her er lidt af deres bidrag til vores årgangsinberetning:

Den første, jeg fik fat på, var Laurits Jensen, som var på vej hjem i bil fra Sverige.

Laurits Jensen, Jelskovvej 1, 6630 Rødding
lsj@newmail.dk:

Laurits overtog sit fødehjem i 1969. I begyndelsen havde han både køer og grise. Grisene blev ret hurtigt taget ud af bedriften, og der fortsattes med malkekøer frem til midt i 80-erne, hvor Laurits så småt begyndte med mink. Køerne blev sat ud, og minkantallet steg.

Denne ejendom fortsatte med mink, og markdriften var planteavl. Under planteavlen var det især frøavl (kortstrået rajgræs), som havde hans interesse. Laurits købte udover at have forpagtet en del jord, ejendom nummer 2, hvor der også blev indsat mink, og på et tidspunkt var han oppe på 1.700 moderdyr.

Laurits blev grundet covid-19 ligesom de øvrige minkavlere tvunget til at lade sine to besætninger aflive. Bortset fra et lille forskud udestår den endelige vurdering af besætningsværdi og driftstab. Sammen med 7 andre minkavlere er hele sagen via Sønderjysk Landboforening overladt til en gruppe i Herning, som kører sagen.

Laurits Jensen tager situationen forholdsvis roligt. Alderen taget i betragtning nærmer tiden sig, hvor han skal til at trappe ned. Laurits mistede sin kone i 2003, og de havde ingen børn til at overtage bedriften.

Red.: Laurits Jensen snuser også lidt til golf, selvom det ikke er blevet til ret meget i det forløbne år, men han genoptager forhåbentlig sporten til foråret på Golfbanen i Jels. Den næste i rækken har også fundet glæde ved - og motion i golf.

Gunnar Lund Pedersen, Teglgårdsvej 25,
7620 Lemvig knudsgaard@gmail.com:

Red.: Gunnar meldte sig ind i elevforeningen for to år siden, og han gav et godt indlæg i Nyt fra gamle elever i 2020, som man med fornøjelse kan læse en gang til. Jeg ringede til ham for at høre, om der var nyt siden sidst.

Gunnar var ude at spille bridge. Det gør de på de kanter tirsdag og torsdag. Når de er flest, er deltagerantallet over 80 personer. De er ind delt i 4 rækker. Det er meget flot. Gunnar foretrækker tirsdagsbridge.

Hans kone, Tove, spiller ikke kort. Hun skal have indopereret et nyt knæ i slutningen af november. På grund af det dårlige knæ er det heller ikke blevet til så meget golfspil i 2022. Det er jo bedst, når man begge er af sted. Ellers var alt ved det gamle i Lemvig.

Vagn Josephsen, Skolegårdsvej 11, Bårse,
4720 Præstø vagn@josepsen.dk:

Vagn var ude at tjene og inde som soldat, før han kom på Gråsten Landbrugsskole. Den 1. oktober 1965 købte han en gård på 35 tdr. land.

Kommunesammenlægningerne i 1970 og optræk til, at Danmark måske ville indtræde i Fællesmarkedet gav rig anledning til overvejelser med hensyn til fremtiden for en landmand.

På et tidspunkt var der efterspørgsel efter noget af Vagns jord til byggeri. Han solgte derfor noget af jorden og brugte nettoprovenuet efter betalt kapitalvindingssskat til at købe en større gård på 64 tdr. land. Senere købte han yderligere en del jord.

Vagn havde malkekøer i bindestald. Da inventaret var ved at være nedslidt, ville han ikke investere i en løsdriftsstald, og mælkeproduktionen blev opgivet, og mælkekvoten blev solgt sidst i 90-erne. Lidt engareal benyttede han dog til lidt kødkvæg (limousine).

Medvirkende til salget af malkekøerne var også begyndende slitage i hans hofter - en typisk arbejdsskade for mælkebønder - og den ene hofte er blevet udskiftet.

Gården blev nu drevet med planteavl.

Jordtilligendet var ikke lige god agerjord alt sammen. Det gav imidlertid anledning til en anden indtægtskilde, idet han i en årrække kunne sælge grus og sand til det vejarbejde og nybyggeri, der var i gang.

Helbredsmæssigt fik Vagn desværre en blodprop i 2015, men den er han heldigvis kommet rigtig godt over.

Op så er Vagn lykkelig gift med Inge siden 1966.

Vagn nævnte afslutningsvis, at hans fætter, Kjeld Josephsen, også var på vores hold på Gråsten Landbrugsskole. Efter skoleopholdet rejste Kjeld til Canada, hvor han arbejdede et par år. Ved hjemkomsten til Danmark fik han arbejde uden for landbruget, og han er ikke senere vendt tilbage til erhvervet.

Jens Bech, Thøger Larsens vej 26, 7600 Lem-
vig bechjens007@mail.com:

Jens deltog også i jubilæet og fulgt op med en samtale midt i oktober, bekræftede han, at helbredet var tilfredsstillende bortset fra lidt forhøjet puls og deraf følgende åndenød. Han havde ellers været ramt af sygdom det sidste års, og det har bl.a. nedsat hans rejseaktivitet. Jens har tidligere nævnt, at han har familie i Nordamerika, så der kan både være besøgende fra Amerika eller rejse den anden vej, men det har været lidt på "stand by".

Han har god kontakt til en canadier, som tjente hos ham, da Jens havde landbrug.

De holder kontakten ved lige.

Jens spiller bridge tirsdag og torsdag i samme klub som Gunnar Pedersen. men de spiller ikke mod eller med hinanden. De er i hver sin række.

Ole Schmidt, Egevænget 5, 6590 Gørding in-
geole43@gmail.com:

Red.: Ole deltog også i jubilæet. Det "sidst offentliggjorte kapitel" om ham er omtalt i elevskriftet fra 2018, og her er så hans opdatering.

Familien befandt sig den dag i Birkemose på Als, hvor de i mange år har haft et sommer-

hus. Både Ole og hans kone, Inge, har rund fødselsdag næste år i januar. De kan mærke, at tingene tager længere tid, jo ældre man bliver, men der er stadigvæk gymnastik på programmet, og om vinteren er det billard, der holder kroppen i gang. Stemmen vedligeholdes med korsang.

I Oles indberetning for 4 år siden omtales også en del rejseaktivitet. Denne interesse er opretholdt. De har lige har været i Kroatien. Turen foregik med bus gennem Tyskland og Østrig.

Ole konstaterer, at der er sket meget, siden vi var på landbrugsskole. De unge landmænd er dygtige, og mange er udstyret med et gen, som Ole kalder foretagsomhed.

Han nævner også, at der i hans område for øjeblikket bygges en ny stald til 1500 stk. malkekøer.

Ole understreger, at Danmark er blevet et industrisamfund, og den landbrugskultur, som vi voksede op med, og som vi holder af, vender nok ikke tilbage.

Børnene og børnebørnenes udvikling bliver fulgt nøje, og så har de også en vennekreds, som der er jævnlig kontakt med.

Ole Jensen, Krageholmsvej 43, Enø, 4736 Karrebæksminde orjensen43@gmail.com:

Red.: Jeg kunne ikke finde nogen indberetning fra Ole i de gamle årsskrifter fra skolen, men heldigvis deltog han i jubilæet, og dette sammen med en rigtig god telefonsamtale efterfølgende gav følgende til vort afsnit i årsskriftet:

Efter opholdet på Gråsten Landbrugsskole blev Ole Jensen i 1966 ansat som undervalter på Bavelse Gods, der sammen med Næsbyholm hører under samme ejer, men hvor Næsbyholm var bortforpagtet, indtil den næste generation trådte til. Da forvalteren en del år senere døde, overtog Ole stillingen som forvalter, og det job bestred han, indtil han gik på pension.

Kørerne på Bavelse Gods var sat ud, inden Ole blev ansat, og den animalske produktion var

således stort set udelukkende grise indtil først i 80-erne, hvor de så også udgik.

Det samlede jordtilliggende var 550 ha. agerjord og 800 ha. skov. Markdriften og dens medarbejdere var Oles ansvarsområde. Den plantebaserede bedrift bestod alt overvejende af korn og raps, men dertil kom også græsfrø (hvidkløver), og på et tidspunkt prøvede man også med spinat, men det holdt ikke så længe.

Ole blev gift med Bodil i 1969. Undervejs blev der bygget et sommerhus på Enø, og der bor de nu fast. Ole fortalte, at de har to børn. Sønnen er oprindelig landbrugsuddannet, men har i dag en stilling i Københavns Lufthavns fragtafdeling. Datteren har sammen med sin mand et skovfirma, der tager sig af alt skovarbejde med de tunge og store maskiner

På spørgsmålet, om Ole ser andre af holdkammeraterne fra Gråsten, nævnte han, at han mødes med Laurits Jensen mindst en gang årligt.

Anker Jessen, Solbær 33, 6100 Haderslev jessen.m@gmail.com:

Red.: Og her støder vi så på endnu een, som ikke har været omtalt i årsskriftet, så langt jeg kan gå tilbage. Det er godt, at vi også kan få fat på nye emner. Anker har heller ikke ligget på den lade side. Læs blot:

Anker Jessen er gift med Merete og de har 2 børn. Da de startede på ejendommen, var den på 62 ha. Den animalske produktion var slagtesvin og ammekøer (charolais).

Sønnen, Gustav, kom ret tidligt med i bedriften, idet de oprettede et Aps. På den måde er der lavet et glidende generationsskifte. I dag kører sønnen selskabet videre, og Anker Jessen er gået på pension. Gustav har op imod 1750 søer, og der sættes på at producere 30 kg-grise, som afsættes til Tyskland.

Men faderen og sønnen har også en udenlandsk aktivitet, idet de er med i et større projekt i Ukraine. De er 40 andelshavere om et landbrugsselskab i den vestlige del af Ukraine, tæt ved den polske grænse. Selskabet råder over ca. 6.500 ha. Da de lavede selskabet,

skulle de oprette ca. 4.000 forpagtningskontrakter. Det viser lidt om, hvor små brugene var. Da selskabet var oprettet, og de skulle til at tjene penge, røg de ind i afrikansk svinepest, og de måtte aflive ca. 100.000 stk. grise. Det gav et mærkbart afbræk i produktionen. Der er efterfølgende oprettet skrappe hygiejnebestemmelser i et forsøg på at undgå gentagelser.

De har også haft 1.100 ha af arealet lagt ud til sukkerproduktion, men det areal er nu halveret.

Produktionen ligger nu på 7.000 årssøer, og man opfeder selv smågrisene. Svinekødsprisen er tilfredsstillende. På tidspunktet for interviewet lå den på 17 kr. pr. kg slagtet vægt. Oksekød er generelt billigere end svinekød i Ukraine.

Men så har man fået krigen mellem Rusland og Ukraine. Den mærkes naturligvis, selvom selskabet ligger i det vestlige Ukraine.

De har op imod 250 medarbejdere i selskabet. Langt hovedparten er naturligvis ukrainere, men ledelsen er på danske hænder. Sønnen, Gustav, sidder i den ukrainske bestyrelse.

På spørgsmålet om økologisk produktion i Ukraine, svarede Anker Jessen ironisk: "Det er en by i Rusland!"

Chresten Lorenzen, Vester Snogbæk 5A, 6400 Sønderborg chllorenzen@msn.com:

Red.: Igen en af de stille elever, som vi har savnet rapporter fra. Heldigvis er de gode at snakke med, når man først har fået fat i dem. Det gælder også Chresten.

Chresten var på 5-månedersholdet i Gråsten.

Hans fødehjem havde været bortforpagtet. Da han forlod skolen i 1965, forpagtede han gården. Adspurgt mente vor forstander, Svend Karlskov Jensen ikke overraskende, at han burde sætte på kvæg, men Chresten ville gerne have gang i en produktion, der gav hurtigere omsætning og afkast.

Derfor blev det til en produktion med kyllinger og kalkuner. Han startede med kyllingeproduktionen i 1966, og denne produkti-

onsgren er opretholdt helt frem til i dag, nu overtaget af to af deres sønner. Årsproduktionen ligger i dag på omkring 2.000.000 stk. slagtekyllinger. Kyllingerne slagtes i Tyskland. Det har sin naturlige forklaring. Da de startede fjerkræproduktionen i midten af 60-erne, var der over 40 fjerkræslagterier i Danmark. I dag er der kun et par stykker tilbage!

I 1982 supplerede Chresten produktionen med kalkunopdræt. Omfanget nåede op på ca. 35.000 stk. årligt, men han fandt, at der var for lidt volumen i denne produktionsgren, så kalkunproduktionen blev udfaset efter en 10-årsperiode.

Men risikodækning er altid godt, så Chresten har derfor ved siden af kyllingeproduktionen haft en fedesvineproduktion.

Og så naturligvis markbrug. De startede med 32 ha. Med forskellige tilkøb og forpagtning af jord er man i dag oppe på ca. 400 ha i om-drift.

Chresten giftede sig i 1972 med Kirsten. De har fået 3 drenge og 1 pige, og i dag er familien yderligere begavet med 9 børnebørn.

Chresten planlagde at stoppe med landbruget, da han var 65 år. Og de var så heldige, at de kunne få lov til at bygge på en grund på hans kones fødehjem. Jordtiliggendet til denne ejendom drives også af to af sønnerne.

Men så købte Chresten og Kirsten en lejrskole af Sønderborg Kommune. Navnet er Solhjem. Ansvar for dette skønne sted varetages nu af deres datter, Katrine. Der er sovepladser til mere en 30 personer og service til 50 stk. Chresten fortæller, at der er god søgning på at leje sig ind på Solhjem, respektive holde familiesammenkomster, så jeg behøvede ikke at reklamere for stedet!

Red.: Jeg har nu alligevel kigget på anmeldelserne på internettet, og forstår godt, der er rift om lokaliteten. Jeg er sikker på, det er et besøg værd med familien.

Vagn Jespersen, Solbær 33, 6100 Haderslev
guldholt@mail.tele.dk:

Red.: Den næste i række har vi heller ikke hørt meget fra undervejs, men nu lykkedes det at få ham "ud af busken" til jubilæet. Så her er historien: Som årgang 1944 mener Vagn, at han var den yngste på holdet.

Efter folkeskolen arbejdede Vagn i tre år på en gård. Ejeren ville gerne sælge ejendommen til ham, men på det tidspunkt havde Vagn hverken været på landbrugsskole eller aftjent sin værnepligt. Så det var bare med at komme i gang! Halvfærdig med læring i svine- og kokontrol blev han indkaldt. Svend Karlskov Jensen og Thorkild Brusck sagde, at han bare kunne komme tilbage og færdiggøre de to fag, så snart han var færdig med at springe soldat. Det lykkedes med god hjælp af Trier og Hvid. Vagn blev således færdig på det efterfølgende skolehold. Så skulle han i job igen, men der var ikke rigtigt noget, der passede ham i Jylland. Han valgte i stedet for en bestyrerplads på en gård på Sjælland, hvor han var i 3½ år.

Derefter på højskole efterfulgt af en tur til Canada. Hjemvendt derfra fik han ansættelse på Forsøgslaboratoriet, Rolighedsvej på Frederiksberg.

Han fandt dette arbejde meget spændende og var der 3-4 år. Det var ikke noget hårdt job at være offentligt ansat, synes Vagn, der i den periode også fik bygget et par sommerhuse!

Han forlod altså Forsøgslaboratoriet og købte i 1974 i stedet for en lille ejendom på sin hjemegn. Besætningen udgjorde på det tidspunkt 6 ammekøer og 6 søer. Tre år senere, i 1977, var han oppe på 30 køer, som imidlertid blev solgt med EF-tilskud. Så startede Vagn en SPF-besætning - een af de første i Midtjylland. Fra sin tid i Nordsjælland var han kommet til at kende konsulent Drewsen, som blev spurgt til råds med hensyn til valg af racer. Det var på det tidspunkt blevet aktuelt med farvede racer. Drewsen sagde: "køb hvad du kan finde", og det blev så Yorkshire og Duroc. Yorkshire-racen købte Vagn forøvrigt af vor holdkammerat, Ole Bischoff. Vagn oprettede så en af de første avlsbesætninger i det midtjyske, og det viste sig at blive en god forretning sidst i 70-erne.

I 2009 var der optræk til, at der fra centralt hold skulle gennemføres nogle ændringer. Og det var slet ikke Vagn. Han afviklede derfor i god ro og orden sin avlsbesætning.

Vagn Jespersen blev aldrig lovformeligt gift, men har levet sammen med Jonna i 30 år. De har ingen børn.

Christian Sørensen, Vesterdamsvej 3, Uhre, 7330 Brande limoepe@gmail.com:

Red: Christian Sørensen, der ligeledes deltog i jubilæet, sendte en fin beretning i Nyt fra gamle elever 2018, som jeg kan henvise til. Jeg snakkede med ham efter jubilæet

Christian er kommet godt over en blodprop, han fik i 2010 i forbindelse med en knæoperation. Han fik også udskiftet en hofte for 25 år siden, og den fungerer fortsat fint. Han så også ud til at være i fin form til jubilæet.

Han er stadigvæk fuldtidslandmand. Ejendommen drives nu alene med planteavl. Han leverer fortsat industrikartofler til kartoffelmelsfabrikken i Brande. I år har han ca. 8 ha med kartofler ud af de 38 ha, som hører til ejendommen. Høsten lover godt, og prisen på kartofler, håber han, også bliver god, men, som han siger, fabrikken har også store udgifter til blandt andet elektricitet.

Christian har ingen aktuelle planer om at stoppe som landmand. Hans bror har også

en ejendom, der ligger i nærheden, og de to brødre driver sammen de to gårde.

Men når han og Liselotte en gang vælger at stoppe, er de så heldige at have en søn, der er parat til at overtage bedriften. Sønnen, der er landbrugsuddannet, arbejder for øjeblikket på en af landets største økologiske frilandsgartnerier - Månsson - der ligger ved Brande. De dyrker økologiske grønsager på 2.500 ha.

Red.: Man kan på internettet se en sjov historie om, hvordan man startede med at producere kinakål hos Månsson

Børge Lassen, Nalmadebro 7, 6300 Gråsten bglassen@mail.dk:

Red.: Nyt fra gamle elever årgang 2012, 2017 og 2021 indeholder en meget fin omtale af Børge og Grethes arbejde, samliv og andre oplevelser gennem en lang årrække. Læs disse input, hvis I gemmer de tidligere årgange af årsskriftet. Børge var naturligvis også med til jubilæet.

Børge oplyser, at de fortsat bor i det hus, de købte i Gråsten i 2005.

Han og Grethes tre døtre, født i henholdsvis 1967, 1968 og 1973 har han også tidligere omtalt. Den ældste er pædagog i en børnehave i København. Nummer 2 er lærer på Hørup Centralskole på Sydals, og den yngste er ergoterapeut ved Sønderborg Kommune.

▼ Mange jubilarer var mødt frem til elevmødet i juni.

Op ikke mindre vigtigt: Børge nævner at Grethe og han er rimeligt friske og raske.

Jens Gundersen, Katbyvej 2 B, 9600 Års agundersen2@gmail.com:

Red.: Jens Gundersen fortalte i sin indberetning i 2020-årsskriftet om sit og broderens engagement i et Ukraineprojekt, som viste sig at være det samme projekt, som Anker Jessen også deltager i, og som han omtaler i dette års elevskrift. Ja, sådan er verden lille.

Jens bekræftede, at Ukraineprojektet kører nogenlunde, som det skal på trods af krigen med Rusland. Hans bror, Anders, der er direktør for selskabet, sad for øvrigt ved siden af Jens, da jeg ringede ham op.

Herhjemme har han fortsat et halvt hundrede kreaturer af galloway-racen, som græsser på deres engareal. Den aktuelle afregningspris for slagtedyrene var lige nu tilfredsstillende.

Op så var familien for øvrigt så småt ved at planlægge Anita og hans guldbryllup her sidst på året.

Svend Åge Jespersen, Nymøllevej 12, 6200 Aabenraa svendaagejsepersen@hotmail.com:

Red.: Svend Åge gav sidste år en fyldig indberetning om situationen på Nymøllevej 12, og den kan man roligt studere igen.

På jubilæumsdagen gav Svend Åge en lille opdatering - herunder om hans interesse for veteranbiler og -traktorer. Han fremhævede bl.a. sin Volvo Krabat 925 fra 1962. Han understregede, at interesserede altid er velkomne til at aflægge et besøg.

Red.: I disse her valgtider er det jo aktuelt med opinionsundersøgelser. Sådan en foretog vi også på jubilæumsdagen. Deltagerne fik fire spørgsmål.

1. Hvem har elbil? Svar: Ingen
2. Hvem har hybridbil? Svar: 2.
3. Hvem stemte om forsvarsforbeholdet? Svar: Alle
4. Hvem ryger? Svar: 1.

Vi ligner hinanden! Tænk at så mange er holdt op med at ryge.

En stor tak til alle, jeg har snakket med i årets løb. Det har været en ren fornøjelse at indsamle nyt fra vores årgang. Sørg fortsat for at jeg har jeres telefonnummer og e-mailadresse og brug dem en gang imellem. Vi samler oplysninger sammen hele året til denne rubrik i Årsskriftet. En varm hilsen til hele årgangen.

Hans Rehhoff Thomsen

Årgang 1965-66

Redaktør: Folmer Troelsen
Bredstedlundvej 17, 7182 Bredsten
E-mail: troelsen@trampoliner.dk
Mobil 30700262

Ingen indberetning i år .

Årgang 1966-67

Redaktør: Kristian Andersen, Vindevej 59, 7800 Skive
kristianandersen871@gmail.com
Tlf. 5328 8887

Efter de udsendte opfordringer, blev jeg ringet op af Jørgen E. Boje.

Vi fik en snak om fælles bekendte mv., men han skulle ikke have noget i elevskriftet.

Vi havde i år 55-års jubilæum og var derfor inviteret til jubilarmøde.

Vi kunne samle i alt 9!! Vi er blevet ældre og må forvente at naturen gør sit indhak.

Her er der ikke de store ændringer, dog tog jeg en hurtig beslutning om at installere en varmepumpe i stedet for gasfyret i januar måned. Hvem kunne forudse hvor galt det så gik. Så nu sover jeg roligt om natten.

Hilsen til alle og en glædelig jul og et godt nytår til jer alle fra jeres redaktør

Kristian Andersen

Årgang 1967-68

Redaktør: Hans Ejnar Lassen
Stubbegårdsvej 18, 3250 Gilleleje

Ingen indberetning i år.

Årgang 1968-69

**Redaktør: Hans Clausen Kock,
Kornbæk 5, Fynshav, 6440 Augustenborg
E-mail:ruthoghans@bbsyd.dk
Mobil 5174 4406.**

En hilsen fra Lemvig til alle fra hold 68-69

I skrivende øjeblik er valget udskrevet, så når dette læses har vi nok en ny regering. Uanset hvem der danner regering, kommer landbruget til at holde for med store forandringer, men det klarer vi også, det har landbruget vist det kan. Her på Kirkensgård går livet stille og roligt efter at grisene blev sat ud for 13 år siden. Nu drives der planteavl på de knap 70 ha, og det håber jeg, at jeg kan blive ved med nogle år endnu. Livet som landmand er ikke det værste man har. Man kan stå op om morgenen (hvor tidlig er morgen? ~- Red.), og se afgrøderne gro og blive til mad til en sulten verden – det er da meningsfyldt.

*Venlig hilsen til alle
Bent Høgedal*

Hej alle fra årgang 1968/69

Så skal I også have en lille hilsen her fra Kliplev. Vi må nok erkende, at tiden farer afsted, men sådan går det vel i vores alder, da tempoet nedtrappes løbende. Ellers har vi det godt begge to. Vores drenge har beriget os med 7 børnebørn og én bonus. Så det er dejligt, når de kommer på besøg eller vi besøger dem. Det sker dog ikke så tit, da én bor i Kolding og én i Allerød.

VI er næsten daglig med i forskellige aktiviteter, nogen gange sammen, men mest hver for sig. Jeg spiller golf 2-3 gange om ugen hele året, hvis vejret tillader det, eller kalenderen ikke er fyldt med andre ting. Så er vi til keglen én gang om ugen, og vi er begge to med i en kegleturnering hen over vinteren. Så spiller jeg badminton et par gange om ugen i vinterhalvåret, og jeg kan godt spille lige op med de bedste i Danmark i vores årgang. Har i mange år spillet herredouble med Niels Aage fra Nustrup. I 2018 var vi til europamesterskaber i Madrid, hvor vi fik en bronzemedalje med hjem (godt gået. Red.)

Så bruger jeg noget tid på lidt kontorarbejde, da jeg er kasserer i to sportsklubber. Banken er i den forbindelse ikke én af mine bedste venner.

Så det er nok at se til. Nu har jeg været pensionist i lige bestemt 10 år, så den halvrunde fødselsdag nærmer sig med raske skridt. Til foråret har vi guldbryllup.

Til slut vil jeg ønske alle et forhåbentlig godt valgresultat.

*Mange hilsner fra
Svend Aage Slothuus*

Kære venner

Vi bor stadig på samme matrikel på gården i Roerslev og i samme sommerhus i trolde skoven i Rørvig. Vi er frie fugle med en dygtig forpagter, så vi deler vores tid i sommerhus og Roerslev.

Vores tre drenge bor spredt. Peter med sine piger i Skåne. Han har udviklet eget firma og har mange opgaver bl. a. vedrørende biogas, som på grund af stort tilskud fra staten er i fuld vækst. Så han øger konstant antallet af medarbejdere. Vores nr.2 Anders er Major i vestre Landsdelskommando i Skive, og trives med sine opgaver og familie. De er i gang med nybyggeri af hus, og vi skal til rejsegilde den 28 oktober. Og så har vi vores Mads i Odense med Josefine og deres skønne lille Mona på 8 måneder. Mads er Journalist og arbejder i privat firma med PR og kommunikation. Den lille familie har købt hus i Bolbro, og arbejder i fritiden på istandsættelse. Så vi er heldige at have vores glade og tilfredse drenge med dejlige familier.

Vi rejser stadig, når det er muligt. Vi havde Peter og hans piger Alicia og Elvira med på en uge til Island i august. Pigerne har egne heste i Sverige, og en af dagene i Island var de på tur på islandske heste. Det var en succes. Og så er Island jo et fantastisk land. I foråret skal vi til Færøerne og forhåbentlig til Grønland i efteråret.

Så her er alt vel, men jeg kan godt mærke, at jeg ikke er 20 år mere, men vi skal være glade for at knoglerne ikke knirker for meget.

Ser frem til at vi mødes igen

Mange hilsner fra Jørgen Ingemann

Hej holdkammerater

Tiden går, og det er nu snart 7 år siden, jeg holdt op med at arbejde. Det er slet ikke til at forstå, hvor tiden er blevet af. Grunden til at jeg holdt, var en faldulykke, hvor jeg beskadigede min ene hofte, men det går rimeligt nu.

Jeg har været medlem af bestyrelsen for den lokale Dagli' Brugs (det er en A – forening) i over 20 år- og en del af tiden som formand. I min tid som formand har vi købet et nedlagt cementstøberi, hvor vi først fik etableret en OK-tankstation og et par år senere en ny bygning til selve Brugsen, der blev indviet i dec. 2019, og har givet overskud indtil nu. Hvordan det vil gå fremover, må tiden vise. De høje elpriser kan hurtigt ødelægge meget. Det skal nu nok gå. Det har været meget spændende at være med til.

Bodil og jeg har nu snart boet i Hammershøj i 25 år, men vi er stadig "tilflyttere". I de første år vi boede sammen, rejste vi meget til Thailand, Kina, Sydafrika, Kenya, Egypten, Polen og de Baltiske lande.

Vores børn bor rimelig tæt på, og så ser vi dem jævnligt. Vi går i træningscenter 3 gange om ugen og går tit en tur i Fussingø skov. Den vil den nuværende miljøminister også ødelægge. Om sommeren går jeg til petanque 3 gange om ugen, og om vinteren til kortspil med mere.

Derudover har der været en del reparation og forbedringer af vores hus. Haven skal jo også passes. Vi har det ligesom mange andre – lidt for højt blodtryk, men en pille eller to, det hjælper meget.

Lige for tiden ser vi en masse politik, og det er spændende, hvordan det nye folketing kommer til at se ud. Forhåbentlig får vi en blå regering. Der er nok at rette op på. Minksagen, Findsensagen og der trænger også til at ske noget inden for sygehusvæsenet.

Jeg skal hilse fra Torben Skræp. Han er lige flyttet til byen igen. (Har søgt efter dig Torben. Vi ses i elevforeningen. Red.)

Mange hilsner fra Peter Seeberg

I år er det 53 år siden at vi mødtes første gang på Gråsten Landbrugsskole i november måned.

Jeg havde hørt Svend Karlskov Jensen fortælle om landbrug, på en for mig spændende måde i radioen. Det afgjorde valget af skole for mig

Hele mit liv indtil den dag foregik i Københavnsområdet. Nu havde jeg muligheden for at bo og se andre dele af Danmark, samtidig med at tilegne mig den faglige viden, som er nødvendig for at være en dygtig landmand.

Hjemme producerede vi fjør og spædlam til København i januar og februar måneder. I begyndelsen af april og maj måneder blev fårene kørt til havnen i Kastrup og fragtet til Saltholm. Den sidste tur til Saltholm var i slutningen af maj.

I perioden oktober – november blev fårene sejlet retur til Kastrup og straks kørt hjem til Høje Taastrup ca. 20 km.

Når ulden var nogenlunde tør blev fårene klippet. Stalden som de blev kørt tilbage til var lun og tør.

I ugerne 1 og 2 i januar begyndte fårene at lemme. Vi ønskede ikke mere end 1.7 lam pr. får. Kom der flere lam, ville Københavnerne ikke spise det magre kød, som følge af for mange lam.

Min farfar købte Engbjerggård under første verdenskrig og fik hjælp dertil af hans mor. Min oldefar døde i 1890 af halsbetændelse.

Min farfar kunne ikke lide grise, så i 1920 blev den sidste gris solgt fra Engbjerggård og derefter blev det får, lam, planteavl, hø og halm til travbanerne og zoologisk have.

Min far forpagtede Engbjerggård maj 1945. Her begynder familiestridighederne.

Min far køber gården 1968 og sælger den igen til et byggekonsortium 1969, og jeg forpagter gården 1. juni 1970.

Året 1978 er vårrapsen våd af masser af regn. Det blev en dyr tørrer omgang, i 1992 var det tørreste år jeg nogensinde oplevede som landmand der manglede kg i Maltbyggen og Hveden.

Jeg satte punktum i landbruget det år.

Valgte at søge ind på Haslev Lærerseminarium, fik min uddannelse og job. Det var en berigende tid for mig.

I dag ser jeg tilbage på et spændende liv med op og nedture, har 4 børn som alle har fået gode job uden for landbruget.

*Hilsen Per fra Langelinie
Gråsten-Landbrugsskole.*

Red.:

Kære kammerater

I år har jeg sendt ud til 15. Det er til ca. en tredjedel. 5 har meldt til tilbage ☺, og tak for det. Nu kan vi også snart skimte et jubilæum (2024). Skolen holdt i år jubilæum for 20 og 21, så det blev til i alt 300 "elever", og tillykke med det på en skole i fin form.

Et år er gået på godt og ondt. Forhåbentlig har vi sagt endegyldigt farvel til coronaen. En lettelse at være fri for mundbind. Vi nåede at få corona i marts. Det onde er krigen i Europa. En ny Zar i Rusland – men han tager forhåbentlig fejl, så det er nu, vi skal holde sammen for at bevare friheden, og det kan godt komme til at gøre ondt. En ganske uforståelig krig og hvem skal stoppe den???

Herhjemme er politikerne i gavehumør. det er vel som det plejer at være, når der er valg. Det er ingen tvivl om, at den kommende regering får hænderne fulde med alle de udfordringer, der er. Svært at sige hvem, der er bedst til det. Men landbrugets reduktion af CO2 er en vanskelig opgave. Når vi læser dette, er politikerne forhåbentlig i arbejdstøjet igen.

Jeg tror, at næsten hele Danmark har haft en god høst, lige meget hvad høsten bestod af. Til gengæld kneb det mange steder med at få noget i jorden igen pga. tørke.

Her på Kornbæk har vi det godt, og året er blevet lidt mere ud af døren. I maj holdt vi vores guldbryllup på det nye hotel Alsik i Sønderborg. En perfekt fest (synes vi) med 99 gæster. Det var en oplevelse, som vi tror alle gæster var med på. Vi har stadig det ene sommerhus til udlejning, og hvor der igen i år har været flest tyskere. Efter at vi de sidste år har renoveret forskellige ting, er sommerhuset gjort klar til salg, men der går nok et par år endnu. Så kom gerne forbi – måske er der også en seng ledig.

Jeg er stadig med i elforsyningen – i dag Norlys. Men til næste valg er det slut efter 48 år og 33 i bestyrelsen. Spændende og jeg kommer til at mangle det. Er med i bestyrelsen for PROPA i Region Syddanmark. Siden jeg for 11 år siden fik prostatakræft, er der sket en del på behandlingsområdet. Jeg går til kontrol en gang om året, og der har indtil nu ikke været problemer.

Ellers går tiden med at passe den ca. 1 ha. store "have" – det meste med græs. Vi har stadig godt 6 ha., som vi lejer til at få passet. Så er jeg også begyndt på lidt trædrejning, og efterhånden har jeg dejlig meget tørt træ.

Carsten er stadig planteavlskonsulent ved Sønderjysk Landboforening. Morten er watterspider på Linak i Guderup og Thomas er elektriker i Sønderborg

Håber I alle har det godt, og pas godt på Jer selv med ønsket om en god jul og et godt nytår.

Ruth og Hans Clausen Kock

Årgang 1969-70

**Redaktør: Svend Michelsen
Gammelpøl 10, 6470 Sydals**

Ingen indberetning i år.

Årgang 1970-71

**Redaktør: Erik Koch Andersen
Kærvej 20, Besser, 8305 Tranebjerg
E-mail: eklanderse@gmail.com**

Kære Kammerater

Hyggeligt at mødes til jubilæet. Man kunne genkende hovedbygningen, men staldbygningerne er alle nye. Forståeligt nok, man må følge med tiden.

Der er mange elever på flere forskellige hold. De får konkurrence fra robotter, der malker og fodrer i stalden og snart overtager de også markarbejdet. De arbejder 24-7-365 og behøver ikke sove til middag.

Har I noget på hjertet, kan I når som helst sende en mail til mig. Jeg skal nok sørge for at redaktøren får det.

Vi har her på Samsø haft flere besøg at kammerater. Det har hver gang været rigtig hyggeligt og I er altid kommen.

*Kammeratlig hilsen
Erik Koch Andersen*

Årgang 1971-72

**Redaktør: Else Fink, Mjels Bygade 13,
9230 Svenstrup J. Mail: fink@os.dk**

Erik Kaack:

Det var en fin dag på Gråsten Skole. Jeg havde indtryk af, at vi var en flok glade og tilfredse pensionister, der var stolte af vores børn og begejstret for vores børnebørn. Vi har forresten 4 to piger og 2 drenge født i løbet af 2 år, så de har meget ud af hinanden. Det er en flot skole, og det lader til at det går godt.

Vi har haft en fantastisk sommer, kan kun glæde sig over den høst der blevet bjerget, har kørt korn ved naboen. Der er lige udskrevet valg, så det er ikke godt og vide, hvad den nye regering finder på at belemre landbruget med.

Der er ikke sket det store siden i sommer, vi arbejder stadig med hvad vi skal gøre med gården, bankerne er blevet lidt firkantede. Og så er det næste, vi skal nok at flytte til byen. Der er nogen der siger, at det nok kan lade sig gøre at bo i byen, det bliver i hvert fald noget andet.

Mvh. Erik Kaack

Ervin Jørgensen:

Bor stadig med min kone på ejendommen. Solgte sidste landbrug, samt Stolbrolykke Maskinstation til vores søn for 15 år siden. Har lige haft 50-års jubilæum tilsammen. Min kone hjælper stadig til på kontoret og jeg kører ud med folk, samt henter og bringer reserverede ud.

Når tiden tillader det, går vi begge en del på jagt både hjemme og i udlandet, samt på ferie. Har lejlighed ved Sortehavet i Bulgarien, som vi da også får tid til om sommeren. I familien er det blevet til 3 børn og 5 børnebørn.

Mvh til hele holdet Ervin Jørgensen

Thomas Lorenzen:

Jeg blev gift med Rita, som sang på Dansktoppen med hendes søster Alice. Vi har været gift i 47 år. Har 4 børn, men ingen arbejder med landbrug. Har drevet fødegården fra 1975 til 2004 med malkekvæg og de sidste 12 år økologisk. Vi havde til sidst 110 køer og 120 ha.

Derefter boede vi på et nedlagt landbrug i 14 år. I 2015 fik jeg en blodprop og var lam i hele højre side i 3 uger. I 2017 flyttede vi i et parcelhus i Tinglev. Jeg går stadigvæk til fysioterapi og bassinsvømning. Desuden spiller jeg Golf 2 gange om ugen. Det var dejligt at møde gamle elever i Gråsten. Ser tit Søren Rasmussen og Marius Andersen.

Venlig hilsen Thomas

Peter Skytte Larsen:

Kære "gamle" elever 1971-72.

Det var en fornøjelse at deltage i 50 års jubilæet - at mødes med så mange af jer. Vi fejrede det med et par overnatninger i Gråsten, sammen med Erik - Carsten - Niels - Bent - Else - Peter (med påhæng).

Som jeg fortalte på jubilæet, driver vi stadig planteavl, med korn og kartofler. Det foregår med hjælp fra landbrugsinteresserede unge naboer - det er en meget stor hjælp, som vi sætter pris på.

Vores sommerferier har i mange år gået til Polen eller Rumænien, hvor vi har lidt aktie i landbrug, det har været spændende at følge med i den store udvikling af landbruget i Øst.

Mange hilsner fra Peter Skytte Larsen

Leif Petersen:

Hej alle fra årgang 71 - 72

Tak for en dejlig 50 års sammenkomst d. 2. juni. Betyggende at se det ikke kun er en selv, der er blevet ældre i betrækket. Ellers er alt som det skal være,

Jenny er stadig på arbejdsmarkedet, og jeg tager alt forefaldende. Jennys 5 børnebørn er ikke så gamle og bor inde for rækkevidde. Dem har vi meget glæde af, mine 5 er voksne, men de 2 kommer stadig og besøger os, selv

om de får andre interesser, som er meget normalt. De 3 andre er i Island, så dem har vi ikke så meget fysisk kontakt med. Så er det godt man har IT, der er også 2 oldebørn i Island.

I min fritid cykler jeg en del, foto er også min store hobby. Jeg er de sidste par vintre begyndt på guitarundervisning, som er min drengedrøm. Jeg tror ikke jeg bliver den næste Bruce Springsteen, som er mit store idol.

Håber alle er sunde og raske i denne underlige verden.

*Mange hilsner her fra Favrlundvej 4. 6760 Ribe.
Leif Petersen*

Hans Iversen:

Hej årgang 71 - 72

Tak for et godt 50-års jubilæum på Gråsten Landbrugsskole.

Jeg fik en blodprop ved hjertet i sommer. Heldigvis fungerede sundhedsvæsnen perfekt. Jeg blev fløjet med helikopter til Odense og fik en stent sat ind. I løbet af et par dage var jeg hjemme igen og går nu til genoptræning. Jeg har nu sat tempoet lidt ned, men er ellers sluppet uden mén.

Vi er nu i gang med et generationsskifte. Vores ældste datter og svigersøn vil overtage bedriften. Det betyder at jeg stadig kan hjælpe til i landbruget, og det passer mig fint. Så håber jeg, at de får et lige så godt liv, som vi har haft.

Måske på grund af alder kan jeg ikke forstå politikerne. Braklægning og blandt andet sult på Afrikas horn synes jeg ikke hører sammen. På mange områder kan politikerne ikke se ud over vores egen lille danske osteklokke.

Med venlig hilsen Hans Iversen

Torkild T. Todsens:

Kære årgang 1971-72

Et stort tillykke med vores 50-års jubilæum. Jeg kunne desværre ikke deltage, men håber at alle fremmødte havde en god dag. Da jeg for to år siden skrev en beretning til "Årskriftet", var det covid 19, der var det helt store verdensproblem. Nu er det Putin. Man har

heldigvis fundet sprøjtemidler mod covid 19, men vi savner endnu et effektivt middel mod Putin. Jeg håber, at I alle vil klare at komme igennem den alvorlige krise vi lige nu befinder os i.

Jeg er i tvivl om, hvor meget Folketingsvalget vil hjælpe os. I skrivende stund ved jeg endnu ikke hvem jeg skal stemme på. Går måske efter kandidaternes udseende. Det holder ofte en smule længere end valgløfterne. Jeg har altid været hæmmet af tanken om, hvor penge skal komme fra. Til sidst skal der lyde en tak til Hans Iversen for 50 års virke som redaktør og et velkommen til Else Fink som ny redaktør. Held og lykke med jobbet.

*De bedste hilsner fra
Torkild T. Todsens*

Red.:

Kære årgang 1971-72.

Tak til Hans Iversen for trofast at have været vores årgangsredaktør i 50 år. Jeg prøver ydmygt at bære arven videre. Det vil ske via mail og derfor har jeg brug for at så mange som muligt af jer sender en mail til mig. Så jeg kan få opbygget en mailliste. Skolen har kun postadresser, til brug for udsendelse af elevskriftet. Mit telefonnr. er 20847102, hvis man hellere vil sende en sms med mailadressen eller evt. have en lille snak.

Venlig hilsen Else Fink

Årgang 1972-1973

**Redaktør: Knud Erik Langhoff
Mariavej 9, 6091 Bjert
E-mail: knuderiklanghoff@gmail.com**

Kære kammerater fra årgang 1972 / 1973.

I år er der indsamlet oplysninger fra Karl Henning Carlson, Knud Hansen og Henning Elneff.

Karl Henning Carlson, Nordborg:

Sidst vi hørte fra Karl Henning var i 2009. Han oplyser at han gik på pension i 2017, efter at have haft arbejde på Linak og Danfoss i nogle år. De er netop i færd med generationsskifte

på ejendommen, idet en af sønnerne overtager gården, og den ældre generation har købt hus i Oksbøl. Huset står for en større renovering, så det kan blive et langstrakt generationsskifte.

Udover at passe hus og have, har der de senere år været Bed and Breakfast på ejendommen. Her havde de en stor overraskelse engang, da Erik Thorsen lejede sig ind som gæst.

Han har været medlem af jagtforeningen i mere end 50 år, en del af årene som formand. Karl Henning går en del på jagt, og har i år været på bukkejagt i Sverige, hvor han skød tre bukke.

Der er en søn i Vordingborg, der er kloakmester, han har kone og to drenge.

En anden søn er maskinmester, har kone og tvillingedrenge. Lone har været ansat som hovedkasserer ved retten i Sønderborg, men er nu også på pension.

Karl Henning har ikke den store omgang med tidligere elever fra Gråsten Landbrugsskole, men han møder ind imellem Christian Christensen, Christian Hollænder og Niels Møller Sjellerup.

En stor hilsen til alle fra Lone og Karl Henning

Knud Hansen, Lysabild:

Sidst vi hørte fra Knud, var i 2012. Siden da er der sket en del.

For det første, solgte Knud i 2020 det meste af jorden, så der nu er ca. 17 ha tilbage, hvortil kommer 63 ha forpagtning. Maskinstationsarbejdet er nu indskrænket til sprøjteopgaver og mejetærskning. Jytte og Knud har to døtre og 6 børnebørn, en datter er ansat i Varde kommune, og en i Sønderborg kommune. Da Knud fik udbetalt efterlønnen, inviterede han Jytte med en tur til New Zealand, det var en kæmpe oplevelse.

Fritiden går med at køre rundt i Skoda elbilen, og med at pusle med gamle traktorer. Foreløbig har Knud en Ford Dexta, en Volvo Boxer 350, en International Harvester 1969, en John Deere 3140, og en Ferguson 188.

Knud oplyser at Jytte passer rigtig godt på ham. Knud følger stadigvæk med i håndbold, men han spiller ikke længere.

En hilsen til hele holdet fra Jytte og Knud

Henning Eleff, Alslev:

Sidst vi hørte fra Henning, var i 2013.

Henning har for nogle år side bortforpagtet ca. 50 ha., og har så ca. 14 ha tilbage, hvor der går 20 moderdyr af Herefordkvæg. For nogle få år siden blev samtlige bygninger renoveret, også stuehuset, så Gerda og Henning har ingen planer om at flytte derfra.

Der er solceller og jordvarme på ejendommen, og den el der bruges udover hvad solcellerne bringer, er indkøbt på flerårig kontrakt, så det bliver ikke energiomkostningerne der er den største belastning.

Henning spiller skat en aften om ugen, ellers passer han ejendommen og hjælper til i stuehuset.

Alle tre børn bor i Tønder Kommune med deres familier, en søn er ansat hos Bygma, en er pedel i boligforening og deres datter er frisør. Der er 7 børnebørn, 6 drenge og en pige.

Henning håber at rigtig mange fra holdet møder op til 50-års jubilæum.

Hilsen fra Gerda og Henning til alle.

Red.:

En stor tak for velvillig indstilling til at delta-ge når jeg ringer, tak til jer der har bidraget til årets afsnit.

Rigtig glædelig jul og godt nytår til alle

Hilsen Knud Erik

Årgang 1973-74

Redaktør: Holger Hedegaard
Birkevej 2B, 7830 Vinderup
E-mail: holger.hedegaard@mvb.net

Så er der igen gået et år, og jeg har som sædvanlig udsendt nogle kort med opfordring til at skrive lidt om hvordan det går. Det har givet to gode indlæg, og mange tak for det.

Karen Dam Jensen:

Det er 50 år siden vi stemte os ind i EU og næsten 50 år siden vi mødte op på Gråsten. Vi startede med kartoffelkur og bilfri søndag, men vi overlevede og fandt sammen, kørte sammen, til og fra skolen. Det var en god tid!

Lige nu er der snart valg og angst bliver igen brugt i politik. Retorikken lade os forføre til ikke at have omtanke, især for andre!! Når jeg tænker tilbage i tiden, var vi også styret af angst, men den var mere om havde vi kartofler nok til vinteren over, eller var der hugget træ nok, så vi ikke skulle fryse i de kolde vintre. Den kolde krig!!

Vi hopper med på truslerne om, hvor galt det kan blive, hvis vi ikke fjører os og holder mund!!

Var det det, der fik os til at tie, da alle mink blev aflivet!!

Hvor var Europas stemme henne, da Putin, natten over, indlemmede Krim i Rusland!!

Hvem råbte op, da Fru Støjberg fejrede flere restriktioner for mennesker i nød, med en lagkage, andres ulykke er ikke at foragte, men etik og moral er her total væk.

Tænk på Amerika først, ja, den blev til mig først!

Vi er ved at være en uddød race, vi, der legede med hinanden, vi, der talte med hinanden, vi, der drillede hinanden, vi, der delte med hinanden!!

Angsten var ikke dominerende i vores ungdomshverdag! Vi tænkte ikke så meget over den, men vi levede med den og vi levede godt!

Og er det ikke det, vi gerne ser vores unge menneske skal gøre??

Så det er vores pligt til at sige fra nu, sige nej, når moral og etik svigter, vi skal vise vor unge mennesker, at vi kan godt leve, uden mikroovn, 15 minutters bad hver dag, vi skal ikke ligne en modeopvisning hver dag for at være perfekt, cafelivet skal ikke være en hverdagsbegivenhed, vi skal ikke dele noget på nettet hele tiden for at blive bekræftet i at vi er per-

fekte, og samtidig bruge mere CO2 pr. time, end min ældre c5 gør pr. liter diesel!!

Alt det kom af, at jeg ser, hvordan vores politikere prøver at styre vores land med frygt og skræmmekampagner.

Men ellers lever jeg et fredeligt liv i Stollig, den bedste udsigt, fantastiske gå stier, få kilometer til stranden, indkøbsmuligheder inden for 4 km, alt hvad der ville stå i en salgsannonce på strandvejen i Kbh.

Men det er Stollig, det gør, at jeg stadig har hund, kat, hest, bil og motorcykel. Det er ikke helt udkants Danmark, så jeg har stadig rod til at tage nogle ture, nogle går til Landsskudet og andre dyrskuer som dommer.

Jeg nyder, at mine interesser har givet mig fantastiske venskaber, at vi holder kontakten og BMWen bringer mig rundt til dem. Pas på jer selv og nyd livet, det kommer ikke retur!

Ps: der er altid tid til kaffe på Kongensgade 36!

Karen Jensen Dam

Peder Boysen:

Ja, det er efterhånden nogle år siden jeg sidst skrev i årsskriftet, men hermed lidt om hvad jeg har oplevet siden juli 1974 (husk vort 50-års jubilæum om 2 år). Da jeg forlod landbrugsskolen, havde jeg i tankerne at blive landbrugstekniker og var så på et forkursus på Nordisk Landboskole i Odense i 1974-75, men fandt ud af at jeg ville gå handel-/kontorvejen og tog først den eetårige handelseksamen, derefter to år på Handelsgymnasiet. Fortsatte hos en tøjgrosserer i Sønderborg, hvor jeg blev uddannet kontorassistent. Da jeg var færdiguddannet søgte jeg så en stilling som kontorassistent hos et lille forsikringselskab på Als, men direktøren der havde andre planer med mig, han stod og manglede en assurandør og det kunne jeg da godt prøve indtil jeg fandt et andet kontorjob.

Jeg blev i mellemtiden gift med Mona i 1980. Men i stedet for kontorjob blev assurandørjobbet "min skæbne". Var således landbrugs-assurandør, en stilling hvor man selv bestemmer sin arbejdstid, indtil juli 2014, hvilket jeg aldrig har fortrudt, idet det var meget in-

teressant at komme ud og tale med så mange forskellige landmænd, hvor jeg altid blev godt modtaget, og jobbet passede jo godt med mit job nr. 2 som deltidslandmand, idet vi overtog slægtsgården i 1985 og drev denne med planteavl til 2014.

løbet af årene fik vi en pige i 1983, som nu er ansat som fuldmægtig hos Landbrugsstyrelsen i Augustenborg, en dreng i 1987, som nu er ansat hos et firma i Søborg (Scifeon) som softwareingeniør og en pige i 1990, som nu er ansat som dommerfuldmægtig hos Retten i Sønderborg. Min kone, som er 7 år yngre end mig, har efter 43 års ansættelse hos en stor sønderjysk bank, hvor hun bl.a. arbejdede som bankrådgiver, filialchef og senest som privatrådgiver, gået på pension, så vi må vænne os til at være hjemme i parcelhuset i Sønderborg begge to, men meget af tiden går også med at være sammen med de 6 børnebørn. Det var alt for nu.

Venlig hilsen
Peder Boysen, Frejasvej 10, Sønderborg
Mail: holtegaard-als@hotmail.com

Red.:

Jeg har haft besøg af Jens Thomsen, han kom gennem Vinderup og havde tid til at slå en slag forbi hos os.

Det var virkelig hyggeligt at få en rigtig god snak med Jens. Han driver stadig ejendommen ved Ansager. Han regner med at blive ved et stykke tid endnu, for som han siger, nu er det gået godt i 48 år, så han håber mindst at nå 50 år, som selvstændig landmand.

Han driver næsten kun planteavl, for svinene er sat ud, der er kun et par små heste og 4 katte tilbage.

Grunden til at han kom gennem Vinderup, var at han skulle til Salling for at se på et for ham nyt tørringsanlæg, så han arbejder som han altid har gjort, med selv at fikse det han har brug for.

Her til 31/12 2022, stopper jeg som ekspropriationsmedlem. Man kan ikke udnævnes uden

dispensation når man er over 70. Så jeg valgte at stoppe, medens jeg syntes det går godt.

Jeg har altid sagt at jeg gerne vil holde op med de ting jeg har lavet, medens jeg syntes det er spændende.

Det har været interessant at komme så meget rundet i landet. Den første gang jeg var afsted, var i foråret 1994.

Da gav vi mellem 2,5 kr. og 4,5 kr./kvadratmeter for jorden. Vi har været oppe på 29 kr.

Det med hammerslag kender jeg i praksis. Vi har nu købt 56 gårde og ejendomme omkring Skrydstrup.

Alt får en ende.

Grethe og jeg har det godt, og vil nyde at der ikke i fremtiden er så mange faste dage i kalenderen, så der bliver lidt mere tid til børn, børnebørn og sommerhus.

Venlig hilsen
Holger

Årgang 1974-75

Redaktør: Jan Jensen
Varde Landevej 51, Haltrup, 6800 Varde
E-mail: hej51@post.tele.dk

Hej årgang 74/75. Takker for dejligt fremmøde på skolen i juni måned. Vi var mødt 22 gamle elever op og der var så hilsener fra 2 mere, så det var rigtig dejligt.

Vi havde en god snak og fik hørt, hvordan det er gået siden vi forlod skolen. Dejligt at der stadig er en del, der er beskæftiget ved landbruget. De fleste som med hjælpere ved børn, der er fortsat. Godt der er nogen, der stadig har mod på det og andre, der stadig pukler på. Godt gået.

Det bliver spændende, hvordan det går 1/11? Når dette kommer ud, ved vi det jo, men tænker mere på det CO2 og hvordan det påvirker hele landbruget? Der bliver snakket om over 700.000 kr. pr. bedrift og så slås man om man skal give 13 eller 70 kr. pr. flybillet??

Her på Elmevej går livet sin vante gang. Troede at der blev flere timer i døgnnet, når vi blev pensionister?? Eller forvalter vi dem forkert?? Synes det kniber med at nå det hele?

Kan I nu alle ha' det rigtig godt. Håber på en god og varm jul for alle.

Jan J.

Årgang 1975-76

Redaktør: Jørgen Jensen
Sdr. Vilstrup Bygade 54
6100 Haderslev
E-mail: jensen@susdal.dk

Just Drøjdal:

Kære årgangskammerater.

Så er der igen gået nogle år, siden vi sidst sås. Her på stedet er der ikke sket de store forandringer, jeg driver stadig min fødegård med økologisk planteavl, med hensyn til dyr har vi kun lidt høns, samt nogle katte, mindre kan jo næsten ikke gøre det.

Markplanen for 2023 skal åbenbart også bestå af 4% brak, hvilket er pålagt os med meget kort varsel, så må vi jo håbe, at harer og agerhøns med flere, får lidt glæde af den.

Jeg går fortsat en del på jagt - bukkene snød mig i foråret, men den 8. oktober skød jeg en.

Håber at I alle trives, og har det godt.

*Venlig hilsen
Just Drøjdal*

Uwe Michelsen skriver:

Helt kort, stoppede i 2005 med landbrug, solgte halvdelen af jorden, og forpagtede resten ud, fjernede en del bygninger. Derefter arbejdede jeg 10 år ved Arkil vej. Nu er vi begyndt på pensionister.

Håber I alle har det godt.

Vh. Uwe

Red.:

Kære holdkammerater årgang 1975-76

Jeg vil lige sige skolen tak for en god dag i forbindelse med vores udsatte 45-års jubilæum.

Vi var ikke så mange fra holdet, men fik en god snak, god mad og en tur rundt på gården.

Jeg arbejder stadig ved Davidsen 28 timer i ugen. Herhjemme er vi ved at lave den gamle løbeafdeling om til orangeri m.m., resten af staldbygningerne fjerner vi. Det bliver godt, når vi bliver helt færdige med denne "lille" ombygning.

Jeg vil ønske alle en glædelig jul og et godt nytår.

Jørgen Jensen

Årgang 1976-77

Redaktør: Erik Møller Pedersen
Kalkværksvej 19, 7850 Stoholm
E-mail: em.pedersen@godmail.dk

Ingen indberetning i år.

Årgang 1977-78

Redaktør: Bjarne Thomsen
Vollerupvej 44, Rebbøl,
6392 Bolderslev
E-mail: bjt@bbsyd.dk
Tlf. 74646416 - 40162416

Der er i år sendt 9 opfordringer til at give et bidrag til nyt fra gl. elever, der er 2 som har svaret.

Adresse i parentes er den adresse, vi havde da vi gik på Gråsten Landbrugsskole.

Sønnich Sønnichsen, Kongensgade 102, Løjt, 6200 Aabenraa (Skarrevvej 75, 6200 Aabenraa):

Mojn

Det er mange år siden, vi var elever på Gråsten Landbrugsskole. Tiden flyver afsted, 44 år er længe. Kort om min tid fra skolen og til nu. Først landmand og siden hen chauffør hos SPF 17 år, hvor jeg indimellem mødte gamle elever fra landbrugsskolen.

Efter 17 år som chauffør kom jeg til Breeders of Denmark. Først som sælger i Tyskland og sidst som eksportør af avlsgrise, plus jeg var med til at opbygge trailer til SPF-standard. Et

spændende job, men er nu gået på pension efter 33 år i erhvervslivet.

Ønsker alle fra holdet et godt liv, måske ses vi en gang.

Venlig hilsen Sønnich Sønnichsen

Svend Rasmussen, Tønderlandevej 35, 6240 Løgumkloster (Hestehave 48, Marstrup, 6100 Haderslev):

Hej til gamle gråstenelever Årgang 1978

Nu må vi vist godt skrive gamle elever.

Else og jeg bor stadig på gården ved Løgumkloster. Har pagtet de 10 ha jord ud, der hører til ejendommen. Jorden bliver drevet uden pløjning, så nu flyver den gode muldjord ikke væk mere.

Jeg arbejder stadig med cykler i Helleved hos Jørn Iversen. Men kun 3 dage om ugen, det kan man da kalde forlænget weekend. Fritiden går med menighedsråds arbejde ved Løgumkloster Kirke. Torsdag formiddag går vi til sang. Vores børn og børnebørn bor lidt langt væk. Datteren bor i Brædstrup ved Horsens og sønnen i København, begge to med gode lønninger, synes vi forældre.

Vores 20 år gamle skov er kommet til sin ret. Med de elpriser, så kan tiden godt gå at lave brænde til brændeovnen.

Vi er begge forældrelose nu. Mine svigerforældre døde for 4 år siden og mine forældre døde for to år siden, sådan er livet jo.

Vi mødes stadig i Sønderjysk Halvtagsforening, både en almindelig tirsdag aften 5 gange om året med ægtefælle og så på et weekendophold på forskellige kroer, en gang i foråret.

Der er kun 6 medlemmer i foreningen. Der er Knud Skov, Hans Werner Iversen, Kurt Jessen, Peter Jepsen, Dan Jensen og undertegnede.

Hilsen Svend Rasmussen (mobil 2032 4739)

Red.:

Det er igen lidt skuffende at så få melder tilbage. Med vores alder (de fleste af os nok pensionister) burde der være tid til et lille skriv. Og

der må være sket en masse i de ca. 10 år der går imellem hvor der bedes om et indlæg/bidrag til Nyt fra gl. elever.

Lidt nyt herfra Højgård:

Stoppede med arbejdet i DLG i december 2018. Fik hermed en del mere tid, som så er blevet brugt til at male og renovere. Først her på Højgård, hvor stalden blev malet. Så sommerhuset i Rønshoved og vores kolonihave i Tønder, som ligger lige bag ved Rådhuset, og dermed ganske kort vej til Tønder Festival, hvor vi er med hvert år, når det afholdes (hvis ikke Corona kommer i vejen).

Efter 8 år som formand for Venstre i Tinglev og Omegn, og næstformand i Venstre Aabenraas Kommune forening i 3 år, valgte jeg at stoppe på årets ordinære generalforsamlinger. Mente at jeg nu havde gjort min borgerpligt her. Og det har naturligvis givet en masse tid til overs, som jeg spekulerede på hvad jeg så skulle finde på.

Har nu fået job ved Kroghs Grønt i Sottrup ved Bylderup-Bov som salgsschauffør, hvor opgaven består i at fylde de grønne salgsboder op med, nye friskopgravede kartofler og friske jordbær og flere andre gode produkter. Kroghs Grønt har ca. 40 salgsboder rundt om i det sønderjyske, jeg nyder at komme rundt, få en snak med folk ved boderne, som også er på en del campingpladser, og kan her bruge min salgserfaring lidt igen. Jeg har fået lovning på at arbejdet kan fortsætte i 2023.

Pr. 1 juli har vi købt hus på Vestermarken 25, 6360 Tinglev, som Bodil og har jeg fået malet både ude og indvendig, og lidt små reparationer, ja hvem skulle have troet at vi skulle bo i Tinglev. Ønsket var nok Bov/Padborgområdet, men vi faldt for huset i Tinglev, som vi forventer at flytte til i december. Højgård ønskes solgt i det nye år. Vi har fået endnu et barnebarn, da Maria og Troels fik barn nr. 3, som hedder Anker, vi har nu tilsammen 8 børnebørn.

*Med venlig hilsen
Bjarne Thomsen*

Årgang 1979-80

Redaktør: Peter Feldstedt
Gl. Bajstrupvej 15, 6360 Tinglev
E-mail: peterfeldstedt@bbsyd.dk

Hej årgang 79/80

I år lykkedes det så efter to års udsættelse at holde 40-års jubilæum. Der var mødt godt 30 op fra vores årgang og det var en hyggelig dag med mange gode historier fra dengang og hvad de forskellige havde lavet de sidste 42 år.

Jeg har ikke bedt nogen om at berette noget i år, da vi jo lige har været sammen, men jeg vil gerne have, at I sender en mail til mig med jeres navn, postadresse, tlf. nr. og selvfølgelig mailadresse. Også jer, der har skrevet sig på listen i sommer, da nogle var svært læselige og de ikke virker med den mindste fejl i.

GØR DET NU - ellers glemmer i det.

Venlig hilsen
Peter Feldstedt

Årgang 1980-81

Redaktør: Severin Sivesgaard
Bjerndrup Bygade 32, Bjerndrup
6200 Aabenraa
E-mail: sivesgaard@yahoo.dk
Tlf. 2364 0172

Red.: Hermed lidt nyt fra vores årgang. Det bliver ikke det store men Ivar har skrevet lidt om vores forsinkede jubilæum. Og det er så det. Der er dog fremgang i forhold til sidste år.

I Bjerndrup går livet sin vante gang. Jeg har nu snart været i mit pensionist servicemedarbejder job hos LHN i næsten tre år og befinder mig godt med det. Lise arbejder jo stadig fuld tid, så der er jo ingen grund til at hænge derhjemme hele dagen.

Jeg har det sidste års tid involveret mig i ældresagen og må sige at der får man lov til at lave lige hvad man vil – kunsten består i at

melde fra i tide. Heldigvis foregår det meste om formiddagen eller omkring middagstid, hvor der ikke er så meget andet. Prøver stadig på at spille floorball og volley, men det er vist godt at de fleste på floorball holder er omkring de 70

Hjælpepakkerne har vi ikke set meget til, men når bare man selv kan komme ud af sengen om morgenen og ellers kan huske hvad man lavede dagen før – er det ikke så ringe endda.

Og børnene: Ja, Sara arbejder stadig som AC medarbejder ved Vejen kommune, med arbejdssted i Brørup eller hjemme. Men er hun lige nu gået på barsel – første barn barn er på vej. Gedved er heldigvis indenfor en overkommelig afstand.

Aske og kæresten er stadig i København, men arbejder på at skulle til Trondheim i Norge for at læse/arbejde et halvårs tid. Han blev udlært som murer i september og fortsætter indtil videre i firmaet – nu må vi se.

Lidt nyt fra jubilæumssammenkomst GL 2022 (**Ivar Lycke**):

Var til forsinket 40 års jubilæumssammenkomst på Gråsten Landbrugsskole sommer 2022. Vores 40-års jubilæum var som bekendt udskudt 1 år grundet Corona balladen.

Vi mødte ind formiddag, og blev skrevet i mandtal, og de af os der lige kunne genkende hinanden, blev gennet ind i et lokale lige når vi kommer ind ad hoveddøren til højre, lige inden vi kommer ind i spisesalen. Vi sad der og snakkede om løst og fast, indtil det var tid til at mødes foran hovedtrappen til opstart af den officielle del. Der traf vi på en del flere fra vores årgang, som ikke lige havde fundet det bord vi sad ved indenfor. Hvor mange vi egentlig var til stede den dag, må jeg nok lige indrømme at jeg ikke helt har styr på, men en god slat (cirka 20 + -) var vi da. Fordi der var hele 3 årgange der fejrede jubilæum, var der hverken lokaler eller personale til at tage sig af os alle. Vores årgang blev sendt ind i et hjørne af spisesalen, hvor vi satte os ved 2 borde, uden den store mulighed for rigtigt at snakke sammen, eller høre hvad alle sagde. Ikke det ideelle, men det gik. Det var bedre sidste gang hvor vi sad i et klasseværelse, med Otto

som ordstyrer, og hvor vi kunne høre hvad der blev sagt af hver enkelt. Sådan var det nu, og vi fik det bedste ud af det, og hyggeligt det var det.

Næste punkt på dagsordenen var festlig sammenkomst i hallen, hvor der var taler fra forskellige, bl.a. Anton holdt en af sine taler til forsamlingen, sjov som altid. Dernæst var det spisetid, og vi kunne betjene os fra et vel-dækket ta selv bord, og da vi havde byttet lidt rundt i forhold til hvordan vi sad i spisesalen, så var der nye snakke og minder der blev rodet op i. Fordi der var flere årgange til stede, var der jo også muligt at få en snak med folk man måske ikke havde set længe, men som man måske havde mødt i andre sammenhænge i ens arbejdsliv eller på anden måde. Ikke så ringe endda. Alt i alt en rigtig dejlig og hyggelig dag, og jeg håber virkelig at der er rigtig mange der kommer til vores 50-års jubilæum når den tid kommer. Det er altså virkelig en dejlig dag sådan en jubilæumssammenkomst.

Dagen på Gråsten Landbrugsskole blev som sædvanligt afsluttet med en tur rundt på skolens landbrug, hvis man da ikke deltog i elevforeningens generalforsamling.

På det private plan, så er Jane og jeg flyttet fra huset i Løjt, til et leje rækkehus i Aabenraa, lige sydøst for sygehuset. Spritnyt og velisoleret med fjernvarme og lavenergi. God timing lige i den her energi krisetid...! Vore 2 fælles børn er godt på vej, Cecilie studerer sygeplejerske i Århus, og Marie er i gang med en landbrugsuddannelse. Hun går lige nu på Gråsten Landbrugsskole på 1. hovedforløb EUX. Jane har efter SOSU assistentuddannelsen fået arbejde på Klipleve Bosted, et bosted for senhjerneskadede. Mig selv sagde hunden, er stået af lastbilen, og er tilbage som ornepasser i Barsmark i vores (Breeders of Denmark) ornekarantæne stald. Jeg bliver stadig hentet ind som chauffør en gang imellem, når det brænder på i transporten.

Med tak for en dejlig sommerdag på GL, og håbet om at alle har det godt, ønskes i en glædelig jul og et godt, og forhåbentlig uden flere kriser, nytår.

Mvh. Ivar Lycke

Knud Erik Madsen:

Ja, jeg var desværre forhindret til 40 års jubilæet, men det var helt lovligt fravær, vores mellemste søn Kim skulle den dag forsvare sin ph.d på Foulum. Det gik meget godt. Han bor i Silkeborg og er gift med Sofie. De har en dreng Virgil og en lille pige er på vej. Vores ældste søn Bo bor i København sammen med sin kæreste Cecilie. Bo arbejder for Dansk Flygtningehjælp, de har endnu ingen børn. Så er der den yngste søn Lars, som vi har lavet generationsskifte med d. 1.3.2022, så det vil sige, at jeg faktisk er blevet pensionist, nå men at gå lidt til hånde, kan jeg da stadig bruges til. Lars har en kæreste Sophie, som har 2 børn.

Vi er ved at bygge hus på nabogrunden og når det er færdigt, flytter Sophie og børnene ud til Lars på gården.

Det har godt nok været lidt vildt de sidste 2-3 år, først corona (vi har alle haft det), så planlægning af generationsskiftet (dejligt at der stadig er nogle der vil være landmand) Vi byggede også ensilageplads og foderlade i 2020 og nu nyt hus med indflytning ca. 1.4.23. og krigen i Ukraine og alt det den medfører.

Det sidste år har jeg snakket med Erik Lorenzen, Curt Jacobsen (han er/var vores klovbeskærer, Hans Assenholm og Claus Petersen.

Håber alle fra årgang 80/81 har det godt og ønsker jer alle en rigtig glædelig jul og alt godt i det nye år. Vi ses måske lige pludselig.

Med venlig hilsen Knud Erik og Britta.

Årgang 1981-82

**Redaktør: Find Duerlund Mortensen
Strandgårdsvej 33
5762 Vester Skerninge**

Ingen indberetning i år.

Årgang 1982-83

**Redaktør: Monika Hoeck-Petersen,
Nedergaden 4, Mjang, 6470 Sydals
Tlf.: 74416302/Mobil:51294368 E-mail:
monika.engkildegaard@bbsyd.dk**

Kære Elevkammerater

Nedenfor ses årets høst af beretninger. Tak til Hans Jørgen Bonde og tak til jer, der har bekræftet mailadresse og hjulpet med at opdatere min oversigt.

At 2022 skulle byde på krig i Europa var der nok ikke mange, der havde forudset. At der skulle blive mangel på og lang leveringstid på reservedele, havde vi heller ikke kunnet forestille os før 24. februar 2022. At anskaffelse af gødning og sprøjtemidler skulle blive en udfordring i et marked med turbulente priser.

Jeg tænker ofte på min mor, der voksede op lige uden for Kiel, og dermed havde oplevet bombardementer og store flygtningestrømme. Fortællinger om vareknaphed og rationeringer, om taknemligheden ved at kunne spise sig mæt hver dag. Papir var også en mangelvare, derfor blev notater i gymnasiet skrevet i kanterne på avispapir.

I landbruget er der sket store forandringer idet det d. 1. juli var slut med at malke, da vi har bindestald og ikke har mulighed for at lukke køerne ud i dagtimerne året rundt. D. 30. juni forlod de sidste 10 køer matriklen. Majsstakken fra 2021 slog lige til. Der blev stille på gårdspladsen, da ventilatorerne blev slukket. Dermed slutter tiden med dyr på gården.

Høsten gik nemt og smertefrit, da den i år ikke blev generet af regnbyger, med et godt udbytte.

Tilbage har vi 51 kvier, der i løbet af det næste års tid til halvanden vil forlade gården som kælvekvier. Vi har i dag fået de sidste 9 kvier ind fra græsmarken.

Per skal nu vænne sig til, at der er mindre travlt i stalden og til at være planteavl. Arbejdet i marken har været lettere uden at der skulle tænkes på pasning af køerne.

Jeg underviser fortsat sygeplejestuderende på UC SYD ligesom jeg er optaget af PR-aktiviteter, der skal gerne være nogen til at passe os, når behovet opstår. Igen at kunne deltage i Markedsdagene og Kulturnatten i Sønderborg har været givende. Søgningen til studiet med start i september har været mindre. Det ser dog ud til at vi nærmer os fuldt optag til foråret. De mindre årgange begynder at kunne mærkes ligesom sygeplejestudiet sammen med de andre velfærdsuddannelser lige nu ikke er attraktive at søge ind på.

Vi nyder at have børn og svigerbørn tæt på os. Ikke mindst barnebarnet, som vi har mulighed for at se ofte. "Børnebørn er livets krydderi", som en sygeplejerske sagde til mig, da jeg var sygeplejeelev for mange år siden. Dejligt at måtte opleve.

Jeg har i år skrevet til alle, jeg havde mailadresser på. En del var desværre ikke længere gyldige. I skrivende stund har jeg 29 mailadresser, der virker.

Der er elevmøde torsdag den 01. juni 2023.

På elevmødet for snart 5 år siden blev vi enige om at gøre en ekstra indsats i forbindelse med 40-års jubilæet. At I ville kontakte dem I kendte på Facebook og andre sociale medier, hvor jeg ikke er aktiv.

Jeg håber at I, når I læser dette, sender mig en mail med oplysninger om, hvem I hver især er i kontakt med. Så vil jeg følge op på de resterende ad andre veje.

Håber vi bliver mange til jubilæet ☺,

En glædelig jul og et godt nytår til jer alle med familier,

*Venlig hilsen
Monika Hoeck Petersen*

Husk at meddele flytning samt ændring af mobil og mailadresse!

Hans Jørgen Bonde:

Hej Årgang 1982/1983.

Jeg ser frem til jubilæet næste år og håber så mange som muligt tropper op.

Vi driver stadig ejendommen her i Mjang med planteavl, der er kommet mere vårsæd ind i

sædskiftet (efterafgrødekrav) så kan der gøres has på noget italiensk rajgræs. Priserne på afgrøderne er jo meget turbulente for tiden, vi må tage status om måske 3-5 år, når krigen forhåbentlig er overstået.

Min farfar fortalte tit om, de varer de ikke kunne få under krigen, det trak vi unge måske lidt på skulderen over, men vi har fået syn for sagen. Vi er trods alt ikke ved erstatningskaffe og rationeringsmærker endnu. Europa ligger som vi har redt, det er ikke mange år siden folk og pressen latterliggjorde den amerikanske præsident Trump, da han kom med stærke angreb på de Nato deltagende lande om, at opfylde deres bidrag til alliancen.

De røde har nok fået noget at tænke over.

Der har været en del udskiftning i beboerne her i Mjang, en periode hvor der var mange huse til salg, det blev der ryddet op i omkring Corona. Tre tyske familier har også fundet vejen til Mjang.

På mit barndomshjem i Stevning boede min far til sin død i 2019, herefter ryddede vi hjemmet, og ejeren kunne overtage den sidste del af ejendommen. Vores historie slutter her. De gamle driftsbygninger er sidenhen nedrevet.

Helles forældre flyttede fra Mjang i 2021 til mere passende boligforhold i Høruphav, de er begge 92 år. Helle kører til Sygehus Sønderjylland i Aabenraa hver dag for at arbejde på Mikrobiologi.

Vi har også været så heldige at få to børnebørn Elliot og Nora, det er superdejligt og vi nyder dem når det er muligt, de er bosiddende i Århus. Ligeledes bor vores søn i Aarhus sammen med kæresten.

Venlig hilsen
Hans Jørgen Bonde

Årgang 1983-84

**Redaktør: Erik Lauritzen
Blanskov 15, Blans
6400 Sønderborg
E-mail: ela@sonderborg.dk**

Ingen indberetning i år.

Årgang 1984-85

**Redaktør: Kresten B. Villadsen
Toftelundgårdsvej 2, Langetved
6630 Rødding
E-mail: villadsenbk@gmail.com
Karsten Skøtt:**

Hej alle sammen

Jeg arbejder stadig ved Arkil. Er blot flyttet fra Hammelev afdeling til Tønder afdeling, hvor jeg klipper græs på boldbaner m.m. Er nu også blevet arbejdskollega med Gert Carstensen.

Deltidslandbruget driver vi stadig med korn og PLUK SELV BLOMSTER, og brændesalg er stadig aktuelt med de energipriser, vi oplever for tiden. I vintermånederne er jeg som tidligere hjemsendt. Det er rart med god tid til skovarbejdet og den årlige skitur.

Helene på 16 går nu i 1. G, og arbejder i fritiden ved Rema 1000 i Haderslev. Mathias på 18 er halvt færdig med mekanikeruddannelsen, som han går meget op i. Ingrid er stadig fuldt beskæftiget med hendes læseskole.

Det var sidste nyt fra Hammelev.

Hilsen Karsten

Gustav W. Pedersen:

Jeg arbejder stadig i den lokale landboforening, som har afdelingskontor i Horsens. Vi blev i 2019 igen ramt af en "fusion" som betyder at vi får Vissenbjerg/ Fyn med i flokken, og blev derved en del af Velas I/S.

Arbejdet giver stadig masser af udfordringer og jeg trives nogenlunde godt med det, selvom man føler, at mængden af nyttige/unyttige papirer stiger og stiger.

Man kan godt konstatere, at man er ansat i et erhverv, hvor man ikke løber tør for udfordringer.

På det seneste er verdens udfordringer nok lige steget en smule, som jeg nok ikke havde forestillet mig skulle ske i min tid. Vi må håbe at tingene stabiliserer sig og at vi finder tilbage til "den gamle" verdensorden. Lige foreløbig skruer vi lidt ned for varmen.

På familiefronten er situationen nogenlunde stabil – bor stadig sammen med Gitte, mens antallet af børnebørn er fordoblet siden sidst og den ældste er blevet teenager.

Gustav W. Pedersen

Årgang 1985-86

Redaktør: Flemming Andersen
Gramvej 7, 6520 Toftlund
fjna@bbsyd.dk

Ingen indberetning i år.

Årgang 1986-87

Redaktør: Lorens-Peter Petersen,
Noldevej 22, 6372 Bylderup-Bov

Ingen indberetning i år.

Årgang 1987-88

Redaktør: Hans Jørgen Alnor, Tornhøjvej
35 A, Tråsbøl, 6200 Aabenraa
E-mail: hj-alnor@post.tele.dk

Efteråret har meldt sig, og opgaven om at få bidrag til vores årgang i elevskriftet er i gang. Jeg kan konstatere at udbyttet er beskedent i kvantitet, men kvaliteten er i top. Det blev til et enkelt bidrag i år, og en del tilkendegivelser om at "til næste år vil vi meget gerne", så jeg er meget fortrøstningsfuld omkring fremtiden.

Henrik Weber beretter følgende:

Jeg er kommet frem til, at jeg sidst har bidraget til elevskriftet i 2009. Siden da er der da sket lidt.

I 2011 valgte vi at sælge køerne, de blev kørt væk fra gården i juni. I juli samme år fik vi 140 kvier i stalden og var hermed blevet et kviehotel. I dag har vi 220 kvier i stalden og de kommer fra en ejendom.

Vi driver stadig vores jord med grovfoder til kvierne plus lidt korn til salg.

Maskinstation beskæftiger 2 fuldtidsansatte og mig selv, derudover har vi en del løse medarbejdere, som vi trækker ind efter behov.

Vibeke er ansat i fleksjob på kontoret herhjemme.

Hilsen
Henrik Weber

Red:

Stor tak til Henrik for indlægget. Jeg var lidt bekymret for, om vores årgang for første gang siden 1988 ikke skulle bidrage i Årskriftet. Det blev heldigvis ikke tilfældet.

I skrivende stund er der fuld gang i valgsnak i medierne, og landbrugserhvervet går ikke ram forbi denne gang igen. Det er så taknemmeligt et tema at debattere, det er billige stemmer at kæmpe om, og det er de færreste der efterhånden ved, hvad der reelt sker ude på landet. Hvor mange af politikkerne ved i deres valgpropaganda omkring CO₂-udledning noget om "fotosyntese", de burde nok alle sammen en tur forbi en landbrugsskole og lære formlen omkring iltproduktion.

De bedste hilsner til Jer alle med et ønske om en Glædelig Jul og et Godt Nytår.

Ulla og Hans Jørgen Alnor

Årgang 1992

Redaktør: Per Carsten Jørgensen
Ny Stavensbøl 2
6440 Augustenborg
E-mail: pc@ags.dk

Ingen indberetning i år.

Årgang 1998

Redaktør: Elisabeth H. Knudsen
Nørbygårdsvej 40, Marstrup
6100 Haderslev
E-mail: ehk@lei.dk

Ingen indberetning i år.

Årgang 2022 (fra afslutningen)

Steins Legat gik i år til Jesper Rarup

Jeppe Hjort Erlang modtog Sydbanks Rejselegat.

A Charlotte Daabeck, Jeppe Bruhn Andersen og Lasse Fløe Jensen modtog et legat fra Fonden Aarupgaard.

▼ Idrætshallen var tætpakket ved afslutningsceremonien for de nye landmænd.

Gråsten Elever ønsker alle en glædelig jul -
og et godt nytår

Gråsten Elevers bestyrelse

Formand:

Rasmus Henne Lehmann (Årgang 2014), Stensigmose 4, 6300 Broager

Næstformand:

Henning Jakobsen (Årgang 2003), Diernæsvej 192, 6100 Haderslev

Sekretær:

Bent E. Nielsen, Slotsbakken 22, 6300 Gråsten

Øvrige bestyrelsesmedlemmer:

Tina Jespersen (Årgang 2013), Sønderballevej 23, 6230 Rødekro

Natascha Jepsen, (Årgang 2014), Tornhøjvej 29, 6200 Aabenraa

Gråsten Landbrugsskoles bestyrelse

Formand:

Esben Lauridsen, Hærvejen 14, 6500 Vojens

Næstformand:

Hanne Kryhlmann Iversen, Sanrupvej 2, Lysabild, 6470 Sydals

Øvrige bestyrelsesmedlemmer:

Søren A. Jensen, Skeldevej 8, Gammelgab, 6300 Broager

Solveig Kappel, Ringgade 28, 6500 Vojens

Christian Lund, Skodborg Kirkevej 5, Skodborg, 6630 Rødding

Jacob Chr. Nielsen, Vilstrup Vestertoft 6, 6100 Haderslev

Henning Jakobsen, Diernæsvej 192, 6100 Haderslev

Eleverepræsentanter:

Emil Jepsen Kjær, Frøsvej 2, st., 6630 Rødding

Peter Møller, Fausbølvej 10, 6360 Tinglev

Personalerepræsentanter:

Birgit Skræp Hansen, Rønshovedvej 1, 6340 Kruså

Morten Langendorff Bonefeld, Nydamvej 15, 6400 Sønderborg

Ledelsesrepræsentant:

Forstander Bjarne Ebbesen, Fiskbækvej 15, 6300 Gråsten

Åbent Hus på Gråsten Landbrugsskole:

Lørdag d. 28. januar 2023 kl. 10-14

Følg Gråsten Landbrugsskole på facebook og på www.gl.dk!

www.gldk

